

บทที่ 3

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนครอบครัวชาวจีนในนวนิยายของเฟิร์ล เอส. บัค แพลโดยสันตสิริ

การศึกษาภาพสะท้อนครอบครัวชาวจีนในนวนิยายของเฟิร์ล เอส. บัค แพลโดยสันตสิริ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ภาพสะท้อนครอบครัวชาวจีนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิตของครอบครัวชาวจีน

3.1.1 โครงสร้างและลักษณะครอบครัวชาวจีน

- 1) ครอบครัวขยาย
- 2) ครอบครัวที่มีภรรยาหลายคน
- 3) ครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์
 - 3.1) ครอบครัวที่ขาดสามี
 - 3.2) ครอบครัวที่ขาดภรรยา

3.1.2 ความเป็นอยู่ของครอบครัวชาวจีน

- 1) การรักลูก
 - 1.1) รักลูกชาย
 - 1.2) ไม่รักลูกสาว
- 2) ลักษณะบ้าน
- 3) อาหารการกิน
- 4) การแต่งกาย
- 5) การเดินทาง

3.1.3 การทำมาหากินของครอบครัวชาวจีน

- 1) การสืบทอดอาชีพจากบรรพบุรุษ
- 2) การค้าขาย
- 3) การเกษตร

3.2 ภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีน

3.2.1 ความเชื่อ

- 1) ความเชื่อเรื่องการเลือกวัน
- 2) ความเชื่อเรื่องการกินอาหารที่มีลักษณะเป็นเส้น
- 3) ความเชื่อเรื่องชาติหน้า
- 4) ความเชื่อเรื่องวิญญาณ
- 5) ความเชื่อเรื่องการทำบาป
- 6) ความเชื่อเรื่องศาสนา

3.2.2 การแต่งงาน

- 1) การแต่งงานแบบสมัยเก่า
- 2) การแต่งงานแบบสมัยใหม่
 - 2.1) การแต่งงานแบบสมัยใหม่ที่ผู้ใหญ่จัดหาคู่ให้

2.2) การแต่งงานแบบสมัยใหม่ที่ลูกหลานเลือกครองเอง

3.2.3 พิธีฝังศพ

3.2.4 การรดน้ำศพ

3.3 ภาพสะท้อนด้านคุณธรรมของสมาชิกในครอบครัวชาวจีน

3.3.1 การเคารพผู้อาวุโส

3.3.2 ความกตัญญู

3.3.3 ความประหยัด

3.3.4 ความอดทน

3.3.5 ความรัก

3.3.6 ความเมตตา

3.3.7 การมีสติปัญญา

3.1 ภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิตของครอบครัวชาวจีน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ภาพสะท้อนครอบครัวชาวจีนในนวนิยายของเฟิร์ล เอส. บัค แพลโดย สันตสิริ ได้พบภาพสะท้อนครอบครัวชาวจีนในด้านวิถีชีวิตครอบครัวชาวจีนในโครงสร้างและลักษณะครอบครัวชาวจีน ความเป็นอยู่ของครอบครัวชาวจีนและการทำมาหากินของครอบครัวชาวจีนอย่างชัดเจน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 โครงสร้างและลักษณะครอบครัวชาวจีน

ครอบครัว หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ด้วยกันด้วยความสัมพันธ์และมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันช่วยเหลือกัน ดูแลใส่ใจกันโดยที่ไม่คิดค่าตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะเป็นสายเลือดเดียวกัน ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกของมนุษย์ที่หล่อหลอมให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ครอบครัวจะฝึกทักษะสังคมและสร้างเสริมความมีคุณค่าให้แก่สมาชิกในครอบครัว

ครอบครัวชาวจีนเป็นครอบครัวที่มีหลายแบบ เช่น แบบครอบครัวขยาย แบบมีภรรยาหลายคน ฯลฯ นวนิยายของเฟิร์ล เอส. บัค แพลโดยสันตสิริ สะท้อนภาพครอบครัวชาวจีนแบบขาดสามีหรือขาดภรรยา ภรรยา (สามี) ทำหน้าที่แทนสามี (ภรรยา) ดูแลทุกสิ่งทุกอย่างในครอบครัว ทำหน้าที่แทนสามี (ภรรยา) และทำได้ดีด้วย นอกจากนี้ยังได้สะท้อนภาพของครอบครัวชาวจีนที่รักลูกชายมากกว่าลูกสาว เพราะชาวจีนคิดและเชื่อว่าลูกชายเป็นความหวังของครอบครัว เป็นคนที่มาสืบทอดวงศ์ตระกูล ส่วนความคิดในการเลี้ยงลูกสาวก็เหมือนกับเลี้ยงคนให้ครอบครัวอื่น เนื่องจากลูกสาวต้องแต่งงานและออกไปอยู่บ้านสามี และชาวจีนยังคิดว่าลูกสาวจะนำความวุ่นวายเข้าบ้าน ครอบครัวชาวจีนจึงไม่ค่อยชอบลูกสาว

ชาวจีนให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอย่างมาก และสมาชิกครอบครัวก็ช่วยเหลือกัน ทำให้ครอบครัวอยู่เย็นเป็นสุข ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ครอบครัวขยาย

ครอบครัวชาวจีนอยู่เป็นลักษณะที่ใหญ่โตและทุกคนในครอบครัวมีฐานะ มีระดับที่ไม่เหมือนกัน ครอบครัวชาวจีนที่เป็นครอบครัวขยายจะอยู่ด้วยกันหลายรุ่น โดยมีทั้งปู่ ย่า พ่อ แม่ ลูก หลานและเหลน โดยคนในบ้านอยู่ร่วมกันทั้งหมด 3-4 รุ่นด้วยกัน แต่ละคนมีหน้าที่ของตนเอง และก็

ปฏิบัติหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี ทำให้ครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

นวนิยายเรื่อง เมียหลวง กล่าวถึงครอบครัวหลิซึ่งเป็นครอบครัวขยาย โดยที่อยู่ร่วมกันทั้งชายชรา (ปู่) หญิงชรา (ย่า) หยวน (ลูกชายของชายชรา) นาง (ภรรยาของหยวน) และเด็ก ๆ อีกสองคนซึ่งเป็นหลาน ครอบครัวนี้จึงมีสมาชิกอยู่ร่วมกัน 3 รุ่น จำนวน 6 คน ดังตัวอย่าง

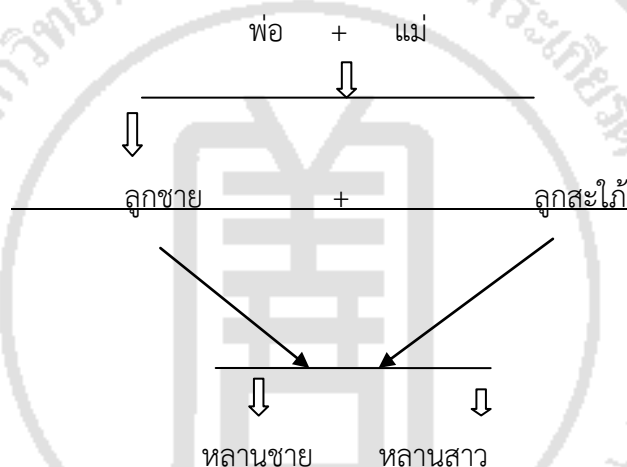
ตรงที่นั่งเบาะนั่งถัดจากหญิงชราลงไป บุตรสะใภ้ของสามีภรรยาคู่นี้ นั่งอยู่
นางคือภรรยาของบุตรชายคนเดียวซึ่งกำลังเดินทางกลับมานั่นเอง.....

นางก้มลงกระซิบกับเด็กหญิงเล็ก ๆ อายุประมาณสัก 10 ขวบ

มีเด็กชายรูปร่างอ้วนท้วนอายุ 7 ขวบวิ่งเล่นอยู่.....

(เมียหลวง. 2543 : 4)

ภาพที่ 1 โครงสร้างครอบครัวชาวจีนแบบครอบครัวขยายของครอบครัวหลิ

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนอยู่ในลักษณะที่เป็นครอบครัวขยาย โดยที่มีจำนวนสมาชิกอย่างน้อย 6 คน สมาชิกครอบครัวที่อยู่ด้วยกันโดยที่มีหลายรุ่น มีทั้งรุ่นปู่ย่า รุ่นพ่อแม่ รุ่นลูก ๆ และรุ่นหลาน ๆ ดังนั้น ครอบครัวชาวจีนจึงมีจำนวนมาก ซึ่งชาวจีนเชื่อว่า การมีลูกหลานจำนวนมากเป็นสัญลักษณ์บอกว่าครอบครัวนี้เจริญรุ่งเรืองมาก และแต่ละคนในครอบครัวมีฐานะและหน้าที่แตกต่างกัน และทุกคนก็ปฏิบัติหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี และทำให้ครอบครัวน่าอยู่และอบอุ่นมากยิ่งขึ้น

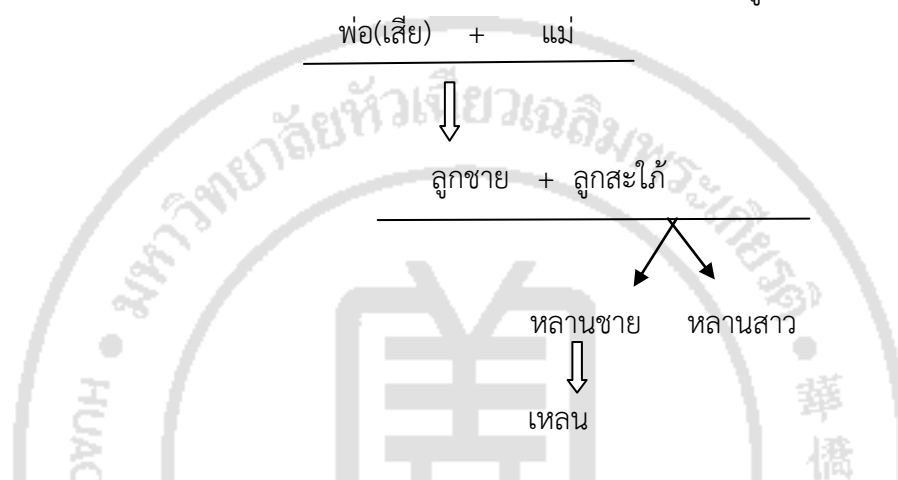
นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงตระกูลหวู ซึ่งเป็นครอบครัวขยายที่ใหญ่โตมากและมีฐานะดีในเมืองใหญ่เมืองหนึ่งของสาธารณรัฐประชาชนจีน สมาชิกในครอบครัวมีคุณนายผู้เฒ่า (ย่า) นายหวู (พ่อ) หวูฟู่เหียน (แม่) ลูก ๆ ของนายหวูกับหวูฟู่เหียน 4 คน ภรรยาของลูก ๆ 2 คน และหลานชาย (ลูกชายของลูกชายคนโต) 1 คน ทั้งหมดอยู่ร่วมกัน 4 รุ่น จำนวน 10 คน และทุกคนในตระกูลหวูอยู่อย่างมีความสุข ดังตัวอย่าง

“ หวูฟู่เหียนนั่งประจำอยู่ที่ซ้ายมือของคุณนายผู้เฒ่า ซึ่งได้นั่งที่อันมีตำแหน่งสูงสุดเนื่องจากวัยและอาวุโส นายหวูนั่งอยู่ทางขวามือของมารดาของเขา และข้าง ๆ เขามีเหลียงโหมนั่งอยู่ จื่อโหมบุตรชายคนที่สองนั่งทางซ้ายมือของ

หุฟุเหยิน และทางซ้ายมือของจื่อโหมก็คือเฟินโหมบุตรชายคนที่สาม เหยินโหมบุตรชายคนที่สี่ยังเป็นเด็กอายุเจ็ดขวบ แต่เขามาอยู่ตามห้องของบิดา และขณะนี้ก็มายืนอยู่ในอ้อมแขนของบิดาด้วย สมาชิกแห่งครอบครัวจึงเข้ามานั่งตามตำแหน่งคนที่ละคน และถัดไปจากพวกลูกชายก็มีลูกสะใภ้ทั้งสอง เม็งมีลูกชายอยู่บนตัก มีสาวใช้คนหนึ่งยืนอยู่ใกล้ๆคอยพาเด็กไป.....”

(เมียน้อย. 2543 : 37)

ภาพที่ 2 โครงสร้างครอบครัวชาวจีนแบบครอบครัวขยายของครอบครัวหุ

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนอยู่ด้วยกันในลักษณะครอบครัวขยาย โดยมีจำนวนสมาชิกอย่างน้อย 10 คน สมาชิกครอบครัวที่อยู่ด้วยกันโดยมีหลายรุ่น มีทั้งรุ่นปู่ย่า รุ่นพ่อแม่ รุ่นลูก ๆ ไปจนถึงรุ่นหลานและเหลน ดังนั้น สมาชิกครอบครัวชาวจีนจึงมีจำนวนมาก ซึ่งชาวจีนพากันเชื่อว่า การมีจำนวนลูกหลานมากเป็นสัญลักษณ์บอกว่าครอบครัวนี้เจริญรุ่งเรืองมาก

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค แสดงให้เห็นภาพสะท้อนของครอบครัวชาวจีนที่มีลักษณะเป็นครอบครัวใหญ่ โดยมีจำนวนสมาชิกอย่างน้อย 6 คนขึ้นไป สมาชิกครอบครัวที่อยู่ด้วยกันโดยมีหลายรุ่น มีทั้งรุ่นปู่ย่า รุ่นพ่อแม่ รุ่นลูก ๆ และอาจจะยังมีรุ่นหลานเหลนอีก พ่อพ่อแม่มีลูกจึงเพิ่มจำนวนคนในครอบครัว และลูกก็จะมีหลาน ดังนั้น ครอบครัวชาวจีนจึงมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ และชาวจีนก็เชื่อว่า การมีลูกหลานจำนวนมากเป็นสัญลักษณ์บอกว่าครอบครัวนี้เจริญรุ่งเรืองมาก และแต่ละคนในครอบครัวมีฐานะและหน้าที่ของตนแตกต่างกัน และทุกคนก็ปฏิบัติหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี ทำให้ครอบครัวน่าอยู่และอบอุ่นมากยิ่งขึ้น

2) ครอบครัวที่มีภรรยาหลายคน

ครอบครัวชาวจีนที่ฐานะดีหรือร่ำรวยนิยมมีภรรยามากกว่า 1 คน ซึ่งแต่ละครอบครัวมีเหตุผลของมีภรรยาหลายคนต่างกันไป เช่น ต้องการให้ภรายน้อยแบ่งเบาภาระของภรรยาหลวง ต้องการให้ภรายน้อยมาช่วยสืบทอดวงศ์ตระกูลของตนให้ดียิ่งขึ้น ผู้ชายเบื่อภรรยาหลวง ผู้ชายเปลี่ยนใจ ไม่รักภรรยาตนอีกแล้ว ฯลฯ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1) ต้องการให้ภรรยาช่วยแบ่งเบาภาระของภรรยาหลวงและช่วยสืบทอดวงศ์ตระกูลให้ดียิ่งขึ้น

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงหวูฟูเหียนมีอายุมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงคิดอยากจัดหาเมียน้อยให้สามีอย่างเต็มใจ เพื่อให้มาช่วยแบ่งเบาภาระของตน เพราะหล่อนอายุมากขึ้นทุกปี หวูฟูเหียนเหน็ดเหนื่อยต่อการดูแลนายหวู ถึงเวลาที่จะต้องพักผ่อนหย่อนใจสักหน่อยจากหน้าที่การดูแลนายหวูและเรื่องราวในครอบครัว ดังตัวอย่าง

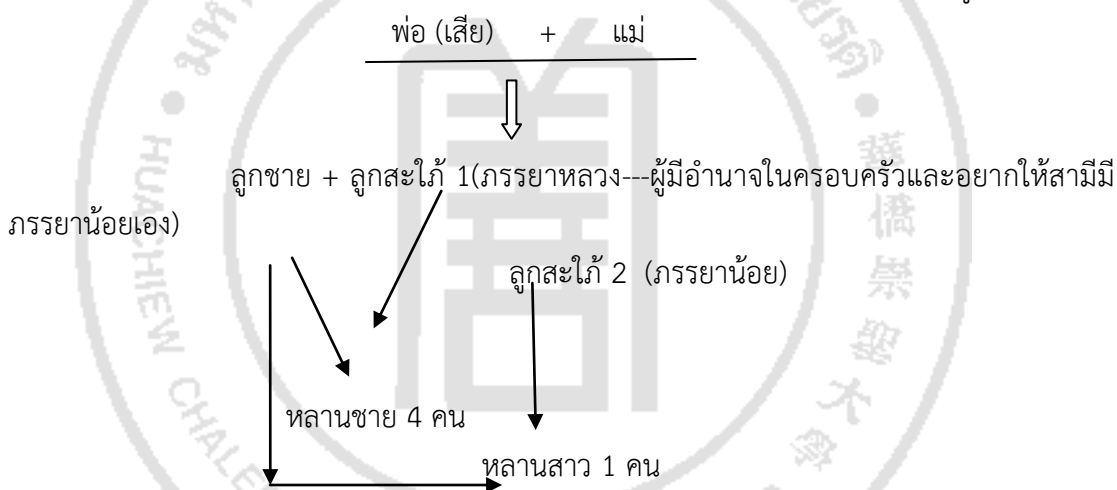
“แม่ได้ตกลงใจที่จะบอกให้พ่อของลูกเขามีเมียน้อย” หล่อนกล่าว

(เมียน้อย. 2543 : 29)

“เปล่าเจยก แม่ได้ตกลงใจของแม่เอง แต่แม่อยากจะให้แน่ใจว่าลูกจะรับรอง
การมาของภรรยาใหม่ของพ่อเขา.....”

(เมียน้อย. 2543 : 30)

ภาพที่ 3 โครงสร้างครอบครัวชาวจีนแบบครอบครัวที่มีภรรยาหลายคนของครอบครัวหวู

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนนิยมมีภรรยาโดยที่ภรรยาหลวงเป็นคน ที่เต็มใจให้สามีตนมีภรรยาอื่น ถึงแม้ว่าสามีและลูก ๆ ไม่อยากให้มีภรรยาอื่นเข้ามาในบ้าน แต่ภรรยาหลวงมีความคิดของตนเองว่าอยากจะมีคนใหม่ ซึ่งยังเป็นสาวสวยสักคนมาช่วยแบ่งเบาภาระของตน มาช่วยดูแลสามีเพื่อสืบทอดวงศ์ตระกูลให้มากขึ้น และช่วยจัดการเรื่องราวต่าง ๆ ในบ้าน เพื่อที่ตนจะได้มีโอกาสพักผ่อน เนื่องจากว่าตนก็มีอายุมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงภาพสังคมจีนในตอนนั้นว่า การมีภรรยาอื่นเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับครอบครัวชาวจีนและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมนั้น

2.2) ผู้ชายเบื่อภรรยาหลวง

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์สินดิน กล่าวถึง หวงหล่งวัยชราขึ้นเรื่อย ๆ จึงไม่ชอบภรรยาหลวงโง่เขลาซึ่งเป็นคนที่ช่วยตนตั้งแต่เดิม เพราะภรรยาไม่สวย ไม่รู้จักแต่งหน้าแต่งตัว หวงหล่งจึงอยากมีภรรยาอื่นที่สวยและสวย และเมื่อหวงหล่งแก่ลง ได้พบสาวใช้คนหนึ่งมาชอบตนเป็นอย่างมาก หวงหล่งจึงได้สาวใช้มาเป็นภรรยาอื่นของคนหนึ่ง ดังตัวอย่าง

“ฉันอยากมีเมียอีกสักคนหนึ่ง แล้วทำไมฉันจะมีไม่ได้เล่า ในเมื่อฉันมีที่ดิน

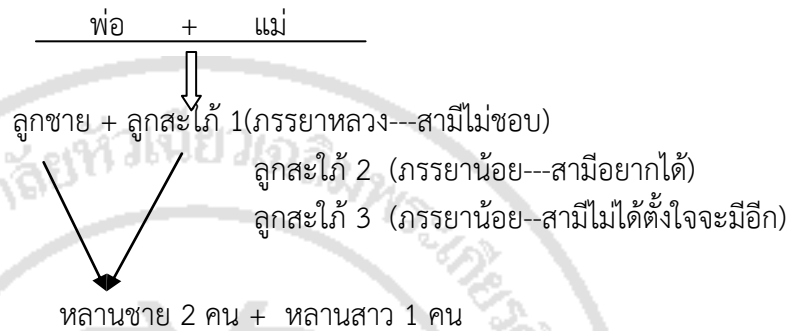
พอที่จะหาเลี้ยงเขาได้อย่างสบาย?”

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 : 223)

“ฉันเองก็ไม่รู้เหมือนกันว่า ทำไมจึงเป็นไปได้ถึงเพียงนี้ ฉันไม่เคยนึกถึงว่าจะหาเมียน้อยมาไว้ในบ้านนี้อีก แต่มันก็มีขึ้นโดยไม่ได้นึกฝัน”

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 :402)

ภาพที่ 4 โครงสร้างครอบครัวชาวเงินแบบครอบครัวที่มีภรรยาหลายคนของครอบครัวหวาง, ก

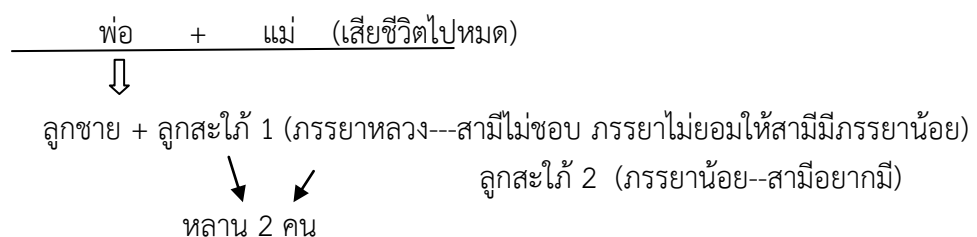
จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวเงินนิยมมีภรณยาน้อยเพราะสามีเบื่อภรรยาหลวงของตน เนื่องจากว่าภรรยาหลวงอายุมากขึ้นและไม่แต่งเนื้อแต่งตัว สู้พวกสาว ๆ ไม่ได้สักนิด จึงจัดแจงหาสาวน้อยมาเป็นภรณยาน้อย โดยที่ไม่สนใจว่าภรรยาหลวงจะเห็นด้วยหรือไม่ หากตนอยากได้ภรณยาน้อยก็จะมีใครห้ามได้ ซึ่งก็สะท้อนให้เห็นว่าในครอบครัวชาวเงินผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิง และผู้ชายจะใช้อำนาจของตนทำสิ่งที่ตนอยากทำโดยที่ไม่ค่อยใส่ใจว่าภรรยาหลวงของตนจะคิดอย่างไร จะยอมหรือไม่

นวนิยายเรื่อง สายโลหิต กล่าวว่า ลูกชายคนโตของหวางหลงเกิดเบื่อภรรยาของตน อยากได้ภรณยาน้อยใหม่สักคน เพราะภรรยาของตนแก่ลงเรื่อยๆ สายสู้พวกสาว ๆ ไม่ได้อีก พวกผู้หญิงที่อยู่ในครอบครัวจึงฟังร้องและไม่พอใจกับเรื่องของผู้ชายอยากมีภรณยาน้อยนั้นอย่างใหญ่หลวง แต่ก็ไม่มีประโยชน์ ดังตัวอย่าง

“จ๊ะ ผู้ชายละยังนี้ทุกคนแหละ พอหมดสวยหมดงามแล้วก็สอคล้ายหาหญิงอื่นต่อไป ทั้ง ๆ ที่ตนเองเป็นผู้ทำให้ความสวยงามหมดไปอย่างไม่ปราณีปราครีย์! พวกเราถูกมาแล้วอย่างนี้ทุกคน”

(สายโลหิต. 2543 :46)

ภาพที่ 5 โครงสร้างครอบครัวชาวเงินแบบครอบครัวที่มีภรรยาหลายคนของครอบครัวหวาง, ข

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนที่มีภรรยาอยู่นั้นก็เพราะว่าสามีเบื่อภรรยาหลวงของตน เนื่องจากว่าภรรยาหลวงอายุมากขึ้น ผู้พวกสาว ๆ ไม่ได้แม้แต่สักนิด จึงจัดแจงหาผู้หญิงที่มีอายุน้อยมาเป็นภรรยาใหม่ของตน โดยที่ไม่สนใจว่าภรรยาหลวงจะเห็นด้วยหรือไม่ หากตนอยากได้ภรณาน้อยก็จะมีใครห้ามได้ ไม่ว่าสมาชิกครอบครัวคนอื่นจะไม่พอใจอย่างไรก็ตาม สะท้อนภาพครอบครัวชาวจีนให้เห็นว่า เมื่อผู้ชายในครอบครัวชาวจีนเบื่อภรรยาหลวงของตนเมื่อไรก็จะเกิดความคิดว่าตนอยากได้ภรรยาคนใหม่ และก็จะลงมือทำจริงโดยที่ไม่ใส่ใจภรรยาหลวงของตนว่าภรรยาหลวงจะยอมให้ตนมีภรณาน้อยหรือไม่

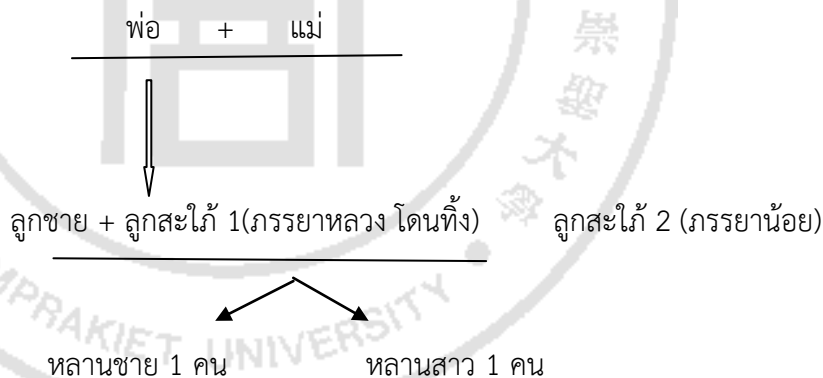
2.3) ผู้ชายเปลี่ยนใจ ไม่รักภรรยาตนอีกแล้ว

นวนิยายเรื่อง เมียหลวง กล่าวถึงครอบครัวของหยวน ผู้เป็นลูกชายคนเดียวของพ่อแม่และได้มีโอกาสไปเรียนที่ต่างประเทศ จึงได้รับความรู้ ความคิดที่ทันสมัยกลับมา แต่เมื่อกลับมากลายเป็นอีกคนหนึ่ง กลายเป็นคนที่ไม่ชอบและคิดจะทิ้งภรรยาที่ช่วยดูแลครอบครัวอย่างดีที่สุดตั้งหลายปี ระหว่างที่เขาไปเรียนที่ต่างประเทศนั้น กลับมาอยากแต่งงานกับหญิงสมัยใหม่ ดังตัวอย่าง

“ถ้าหากฉันยังขึ้นอยู่บ้านและติดต่อกับพ่อต่อไป ฉันก็ต้องยุ่งใจเรื่องภรรยาคนนี้อีกไม่รู้จักจบจักสิ้น ฉันจะอยู่กับคนใหม่นี้คนเดียว แม้ว่าพ่อและแม่จะอยู่ด้วยกันมาได้จนแก่เฒ่าด้วยความสันติสุขก็ตามทีเกิด.....

(เมียหลวง. 2543 : 86)

ภาพที่ 6 โครงสร้างครอบครัวชาวจีนแบบมีภรรยาหลายคนของครอบครัวหลี่

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีน สามีต้องการจะมีภรรยาใหม่เพราะว่าตนไม่รักภรรยาหลวงอีกแล้ว เนื่องจากสามีคิดว่าภรรยาหลวงไม่มีความรู้มากพอ ทำเป็นแต่พวกงานบ้าน ไม่เหมือนพวกผู้หญิงสมัยใหม่ ทั้งเรียบร้อยและมีความรู้ ไม่มีวอยู่แต่ในบ้าน ทำงานบ้านเป็นวัน ๆ สามีเกิดเปลี่ยนใจ อยากจะได้ผู้หญิงสมัยใหม่ จึงคิดอยากได้ภรรยาใหม่โดยที่ไม่ใส่ใจความรู้สึกของภรรยาหลวงเลย ซึ่งสะท้อนภาพครอบครัวชาวจีนให้เห็นว่า ผู้ชายในครอบครัวชาวจีนมีฐานะสูงและมีอำนาจมากกว่าผู้หญิง เมื่อผู้ชายเปลี่ยนใจไปรักคนอื่น ผู้หญิงก็มีแต่การยอมรับเท่านั้น

สรุปว่า นวนิยายแปลของเพิร์ล เอส. บัค สะท้อนครอบครัวชาวจีนด้านการมีภรรยาหลายคน ให้ผู้อ่านได้เห็นว่าการมีเมียอื่นไม่ใช่สิ่งที่รับไม่ได้หรือสิ่งที่ไม่ดี ครอบครัวชาวจีนที่มีฐานะร่ำรวยจะนิยมมีเมียอื่นกัน ไม่ว่าจะเป็นเหตุผลที่ว่าผู้ชายอยากมีเองหรือว่าคนที่อยู่ในครอบครัวจัดให้มี

แต่ในที่สุดคือมีกันหมด เมียน้อยของแต่ละครอบครัวชาวจีนก็ทำหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี และช่วยเหลือดูแลนายของบ้าน และมีส่วนช่วยสืบวงศ์ตระกูลให้ครอบครัวมั่นคงสืบต่อไป และครอบครัวก็จะได้เจริญก้าวหน้าอีกต่อไปอย่างไม่มีวันจบสิ้น การมีภรรยาน้อยในครอบครัวชาวจีน จึงไม่ใช่เรื่องผิดปกติแต่อย่างใด อีกทั้งการมีภรรยาน้อยไม่ได้เกี่ยวข้องกับความรักระหว่างหนุ่มสาว แต่เป็นเรื่องของการทำหน้าที่ของภรรยาที่มีต่อสามีในครอบครัวชาวจีน ซึ่งบางคนก็ไม่ได้เต็มใจที่จะมาเป็นภรรยาน้อย แต่ที่ยอมก็เพราะว่าตนไม่มีที่ไป ไม่มีใครมาดูแล เมื่อมาเป็นเมียน้อยให้กับคนอื่น อย่างน้อยก็จะมีที่อยู่ มีอาหารกิน ถึงจะต้องมาอยู่ฐานะที่ต่ำต้อยก็ยอมได้

3) ครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์

3.1) ครอบครัวที่ขาดสามี

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบครอบครัวชาวจีนแบบใหม่ คือครอบครัวชาวจีนแบบที่ขาดสามี เพราะสามีทิ้งครอบครัวไป ผู้ที่เป็นภรรยา เป็นแม่ของลูก ๆ จึงต้องดูแลครอบครัวแทน ผู้ที่เป็นสามีและเป็นพ่อมาเป็นเวลายาวนาน

นวนิยายเรื่อง หัวอกแม่ กล่าวว่า หลังจากที่ผู้เป็นพ่อใช้เงินที่แม่เก็บไว้หมด ก็เข้าไปในเมือง และหายตัวไป แม่คิดว่าสามีจะกลับมา แต่ไม่ว่าแม่และคนในครอบครัวจะรอคอยนานแค่ไหนสามีก็ไม่กลับมา แม่จึงต้องรับหน้าที่ของสามีมาเป็นหน้าที่ของตน ทำงานอย่างหนักวันแล้ววันเล่า ร่างกายก็ผอมลงทุกที ดังตัวอย่าง

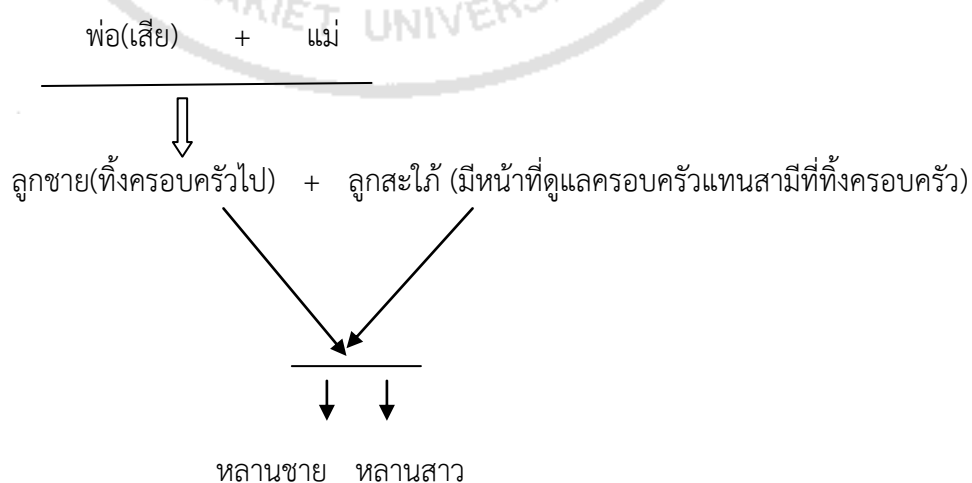
“พ่อเขามัวไปอยู่เสียที่ไหนอีกเล่า แม่จำ?” แม่ตอบทันควันด้วยเสียงอันดัง ฉาดฉานว่า “แม่บอกแล้วนี่ว่าพ่อเขาไปธุระวันหรือสองวัน ถ้ามีใครที่ถนนเขาถามหนูละก็ บอกเขาว่าพ่อไปธุระวันหรือสองวันก็จะกลับนะ”

(หัวอกแม่. 2543 : 77)

บัดนี้ แก่ผอมลงจนมีแต่กระดูกด้วยการทำงาน ต้องเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า บ่อยครั้งเกินไป เนื้อหนังทุกส่วนจึงลดถอยลง ผิวก็เกรียมจนเป็นสีน้ำตาลไหม้

(หัวอกแม่. 2543 : 85)

ภาพที่ 7 โครงสร้างครอบครัวชาวจีนแบบขาดสามี

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนมีผู้ชายที่ไม่มีความรับผิดชอบ ทั้งครอบครัวไปโดยที่ไม่บอกไม่กล่าว หายตัวไปเฉย ๆ เป็นเวลาช้านาน ทั้ง ๆ ที่สมาชิกในครอบครัวรอคอยเพราะหวังว่าสักวันสามีจะกลับมา แต่เมื่อเวลาผ่านไปเรื่อย ๆ เป็นเวลานานมาก สามีก็ไม่กลับมา ทุกคนในบ้านหมดความหวัง จากนั้นแม่จึงต้องเป็นคนที่รับผิดชอบงานทุกอย่างทั้งในบ้านและนอกบ้าน แม่ต้องทำงานหลากหลายอย่างแทนสามี ต้องพึ่งตนเอง สู้กับชีวิตที่ยุ่งยากลำบากเพื่อลูก ๆ เพื่อไม่ให้คนอื่นดูถูก ฯลฯ และในที่สุดสิ่งที่แม่ทำก็พิสูจน์ให้ผู้อ่านได้เห็นว่า สิ่งที่ผู้ชายหรือสิ่งที่คนอื่นคิดว่ามีแต่ผู้ชายเท่านั้นที่ทำได้ ผู้หญิงในครอบครัวชาวจีนที่มีความอดทน ที่ไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ นั้นก็ทำได้ และทำได้ดี ไม่แพ้ผู้ชาย

3.2) ครอบครัวที่ขาดภรรยา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ครอบครัวชาวจีนแบบใหม่อีกแบบหนึ่งที่ผู้วิจัยได้พบก็คือ ครอบครัวชาวจีนแบบขาดภรรยา โดยที่ภรรยาเสียชีวิตไป สามีจึงดูแลลูกแทนภรรยา พอสามีอายุมากขึ้น ลูกที่เลี้ยงไว้ก็กลับมาดูแลพ่อของตนอย่างเต็มที่

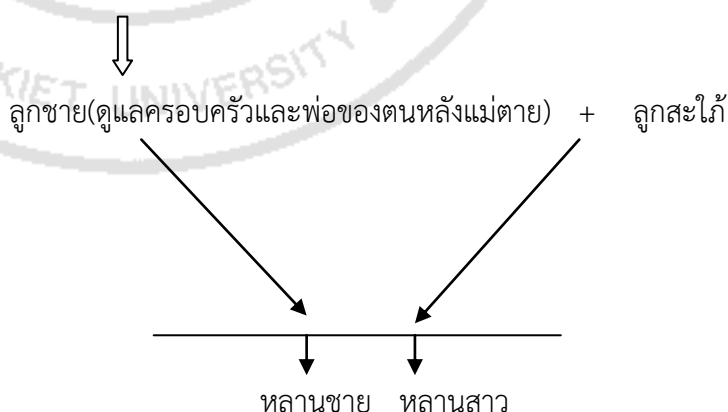
นวนิยายเรื่อง ทรัพย์สินในดิน กล่าวถึงเมื่อหวางหลงยังเล็ก แม่ของตนก็เสียชีวิตไป หวางหลงจึงอยู่กับพ่อของตน พ่อดูแลหวางหลงเป็นอย่างดี พ่อหวางหลงโตขึ้นก็ดูแลพ่อของตนเป็นอย่างดี ถึงจะขาดแม่ แต่หวางหลงก็โตขึ้นจนได้และเป็นคนดีด้วย ดังตัวอย่าง

เช้าวันนี้เป็นครั้งสุดท้ายที่เขาจะต้องก่อไฟด้วยตนเอง เขาต้องก่อไฟเช่นนี้ทุก ๆ เช้าตั้งแต่แม่ตายเมื่อ 6 ปีก่อน นอกจากก่อไฟแล้ว ยังต้องต้มน้ำ และเทใส่ชามเอาไปในห้อง.....ทุก ๆ เช้า ตลอดเวลา 6 ปีนี้ ท่านผู้เฒ่าต้องนั่งคอยให้ลูกเอาน้ำร้อนไปให้แก่ เพื่อให้แกหายไอในตอนเช้า.....

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 : 3)

ภาพที่ 8 โครงสร้างครอบครัวชาวจีนแบบขาดภรรยา

พ่อ + แม่ (ผู้ที่เป็นภรรยา แต่เสียชีวิตไป)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนแบบขาดภรรยา นั้น เป็นจุดใหม่ที่ผู้ศึกษาได้พบระหว่างการศึกษาค้นคว้า แม่จากครอบครัวไปเพราะป่วยหนักมาก จึงทำให้กลายเป็นครอบครัวที่ขาดภรรยา ลูก ๆ ก็ขาดความรักจากแม่ แต่ผู้เป็นพ่อได้รับแทนหน้าที่ของแม่มาด้วย พ่อเป็นเหมือนทั้งพ่อ

และแม่ รักและดูแลลูกแทนแม่ด้วย ลูก ๆ ได้เติบโตในครอบครัวที่มีความรักอย่างสมบูรณ์ เมื่อพ่อแก่ลงเรื่อย ๆ ลูก ๆ ก็จะกลับมาดูแลใส่ใจพ่อของตนเป็นอย่างดีที่สุด ถึงจะอยู่กันแค่สองคนก็มีความสุขดี ซึ่งสะท้อนภาพครอบครัวชาวจีนให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนลูกหลานชาวจีนมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ผู้ใหญ่เป็นอย่างดี โดยที่จะใส่ใจดูแลพ่อแม่ผู้ใหญ่ในครอบครัวตนอย่างดีที่สุดเมื่อพวกเขามีอายุมากขึ้น พยายามให้อยู่กันอย่างมีความสุข

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค แปลโดยสันตสิริ นำเสนอภาพสะท้อนโครงสร้างและลักษณะครอบครัวชาวจีน คือ แบบครอบครัวขยาย แบบครอบครัวที่มีภรรยาหลายคน และแบบครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ครอบครัวชาวจีนนิยมอยู่ด้วยกันในบ้านหลังหนึ่งหลายรุ่น เพราะเชื่อกันว่าการมีจำนวนสมาชิกมากเป็นสัญลักษณ์ความเจริญของครอบครัว ครอบครัวชาวจีนที่มีฐานะยังนิยมมีภรรยา โดยที่คนที่อยู่ในครอบครัวจัดให้อย่างเต็มใจและยินดีอย่างยิ่ง หรือไม่ก็เพราะว่าผู้ชายอยากมีภรรยาเองด้วยเหตุผลของตน สำหรับผู้หญิงที่ต้องมาเป็นภรณาน้อยให้กับคนใดคนหนึ่ง บางคนเพราะว่ารัก ถึงจะเป็นเมียน้อยก็ไม่เป็นอะไร บางคนที่ไม่ได้มีความรักแต่ยอมเป็นเมียน้อยก็เพราะว่าตนเองอยู่ในฐานะที่ต่ำต้อยและอาจจะไม่มีที่อยู่ ไม่มีกิน ถ้าอยากมีชีวิตต่อไปก็ต้องยอมเป็นเมียน้อยของคนอื่นที่มีฐานะ มีเงิน ยอมทำหน้าที่แบ่งเบาภาระของภรรยาหลวง ใช้ชีวิตร่วมกับภรรยาหลวงอย่างระมัดระวัง และช่วยสืบวงศ์ตระกูลให้กับครอบครัว เมื่อได้ลูกชาย ฐานะของตนก็จะได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

3.1.2 ความเป็นอยู่ของครอบครัวชาวจีน

ครอบครัวชาวจีนในนวนิยายของเฟิร์ล เอส. บัค แปลโดย สันตสิริ มีทั้งครอบครัวที่ร่ำรวยและครอบครัวธรรมดา ความเป็นอยู่ของครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวยจะอยู่ในสภาพที่สบายๆ มีบ้านที่สวยงาม ใหญ่โต สมาชิกทุกคนรวมทั้งคนใช้จะอยู่ในบ้านอย่างร่มเย็นเป็นสุข ได้กินอาหารที่อร่อยหลากหลายชนิดโดยมีพ่อครัวทำให้โดยเฉพาะ ชีวิตความเป็นอยู่นับว่าสุขสบายเป็นอย่างมาก ส่วนครอบครัวธรรมดา ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวชาวนา ซึ่งต้องทำงานอย่างหนักในทุกๆ วัน ลักษณะบ้านก็จะไม่ค่อยดีเท่าไร บ้านค่อนข้างเล็กและแคบ อาหารการกินอยู่ในสภาพที่ไม่ดี ต้องประหยัดค่าใช้จ่ายทุกอย่างในบ้าน แต่ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวแบบไหน ครอบครัวชาวจีนก็นิยมรับประทานอาหารพร้อมกัน ตามเวลาวันละ 3 มื้ออย่างครบถ้วน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การรักลูก

ชาวจีนถือว่าลูกชายเป็นความหวังที่ดีที่สุดสำหรับครอบครัว การมีลูกชายเป็นเรื่องที่น่ายินดีอย่างใหญ่หลวง เพราะจะได้ช่วยสืบทอดวงศ์ตระกูล แต่ถ้าได้ลูกสาวจะไม่ค่อยมีใครชอบ หรือว่าห่วงใยดังนี้

1.1) รักลูกชาย

นวนิยายเรื่อง เมียหลวง กล่าวว่า ลูกชายต้องการของเล่นของลูกสาว นางก็จะให้ลูกสาวยกให้น้องชายตน โดยพูดกับลูกสาวว่าให้ลูกสาวต้องเรียนรู้เรื่องการเอาใจน้องชายของตน เมื่อน้องชายอยากได้ของเล่นที่ตนรักมากก็ควรยกให้น้องชายเล่นก่อน ดังตัวอย่าง

“แม่อยากจะสอนเจ้าให้รู้จักเอาอกเอาใจ นับตั้งแต่เอาอกเอาใจน้อง พ่อแม่ตลอดจนกระทั่งสามี ถ้าน้องบอกว่าต้องการกระต่ายก็จงให้น้องเถิด.....”

(เมียหลวง. 2543 : 59)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนรักลูกชายมาก เอาอกเอาใจลูกชายอย่างเต็มที่ และยังสั่งสอนลูกสาวให้รู้จักการเอาใจน้องชาย ถ้าหากน้องชายต้องการสิ่งใดก็ควรยกให้น้อง อย่าคิดจะไปแย่งของกับน้อง เพราะน้องเป็นคนทั้งครอบครัวรักกัน

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์ในดิน กล่าวถึงครอบครัวหวางหลงเป็นครอบครัวที่รักลูกชาย เมื่อโอรสคลอดลูกออกมาเป็นผู้ชาย ทุกคนในครอบครัวดีใจมาก และคิดว่าจะจัดการฉลองอย่างสนุกสนานที่บ้านตน ดังตัวอย่าง

ฟรุ้งนี้ฉันจะเข้าไปในเมือง ซื้อน้ำตาลทรายแดงสักชั่งหนึ่งตม้น้ำกับแกกีน และเราจะต้องซื้อไขงาม ๆ มาสักตะกร้าหนึ่งย้อมเปลือกเสียให้แดง สำหรับแจกเพื่อนบ้าน เขาจะได้อรู้ว่า เรามีกูชายแล้ว!”

(ทรัพย์ในดิน. 2543 : 44)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนรักลูกชายเป็นอย่างมาก เมื่อภรรยาคลอดลูกชาย ทุกคนในครอบครัวโดยเฉพาะสามีจะดีใจเป็นอย่างมาก และจะจัดงานฉลองที่บ้านตน เลี้ยงพวกเพื่อนบ้านอย่างเต็มที่ ให้ทุกคนได้รู้ว่าครอบครัวตนมีลูกชายแล้ว

นวนิยายเรื่อง หัวอกแม่ เมื่อแม่มีลูกคนที่ 2 พอถึงวันกำหนดคลอด ทุกคนพากันอธิษฐานว่าให้ลูกเป็นผู้ชาย และลูกที่คลอดออกมาก็เป็นลูกชายอย่างที่ทุกคนหวังไว้ นอกจากนั้นเมื่อลูกสะใภ้ของแม่จะคลอดลูก แม่ก็กลัวลูกในท้องลูกสะใภ้จะเป็นผู้หญิง พอหลานที่เกิดใหม่เป็นผู้ชาย แม่ดีใจมาก เพราะเป็นคนรักลูกชาย ลูกชายเป็นความหวังของครอบครัว จะช่วยสืบทอดวงศ์ตระกูลต่อไป ดังตัวอย่าง

เมื่อได้ยินเสียงแม่ร้องเรียกรรยาของญาติข้ามสามี่ ต่างก็รุมกันถามเป็นเสียงเดียวกันหมดว่า “ครบกำหนดคลอดแล้วหรือจ๊ะ? ขอให้คลอดง่าย ๆ เกิดเจ้าประคุณ และขอให้เป็นผู้ชายด้วย!”

(หัวอกแม่. 2543 : 32)

“คิดตั้งตัวให้เป็นหลักฐานบ้างเกิดลูกเอ๊ย ตั้งหลักฐานที่บ้านช่องของเราให้แหละ วงศ์ตระกูลจะได้ดำรงอยู่นานสืบไป!”

(หัวอกแม่. 2543 : 304)

.....แกหวาดกลัวไปว่าหลานที่จะเกิดใหม่นี้าจจะเป็นผู้หญิง.....

(หัวอกแม่. 2543 : 310)

.....แกอุ้มทารกน้อย ๆ นั้นขึ้นอีกเป็นคำรบสอง ชูขึ้นให้ทุก ๆ คนแลเห็นด้วยความลื้มตัว แกร้องออกมาอย่างดังจนเสียงคับห้อง นัยน์ตายังคงบวมข้ำอยู่เพราะการร้องไห้เพ็งจะผ่านพ้นไปแล้วนั้น.....

(หัวอกแม่. 2543 : 341-342)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนรักลูกชายเป็นอย่างมาก โดยมีความคิดที่อยากได้แต่ลูกชาย เพราะลูกชายเป็นความหวังที่ดีของครอบครัว และเป็นคนที่สามารถช่วยสืบทอดวงศ์ตระกูลครอบครัวให้ตลอดไป เมื่อมีลูกชาย ครอบครัวตนจะได้มีความหวังและดำเนินชีวิตต่อไปกันได้ไม่ว่าก่อนมีลูกชายจะยุ่งยากลำบากมากแค่ไหนก็จะยอม

นวนิยายเรื่อง สายโลหิต กล่าวว่า เสือหวาง ลูกชายคนเล็กสุดของหวางหลง เมื่อโตขึ้นเรื่อย ๆ

ก็คิดอยากได้ลูกชาย ไม่อยากได้ลูกสาว เพราะคิดว่าลูกชายสามารถสืบทอดวงศ์ตระกูลและหน้าที่การงานของตนได้ ดังตัวอย่าง

.....เขาอยากจะได้ลูกชายสืบสายโลหิตกับหล่อน เพื่อประโยชน์อนาคตของ
เขาได้ผ่านเข้ามาสู่สมองอยู่เหมือนกัน.....

(สายโลหิต. 2543 : 73)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนรักลูกชายมาก เพราะอยากได้ลูกชายมาช่วยสืบทอดวงศ์ตระกูลและหน้าที่การงานของครอบครัว ลูกชายเป็นความหวังที่ดีสำหรับครอบครัว จะได้ช่วยสืบทอดวงศ์ตระกูลและช่วยให้ครอบครัวเจริญพัฒนา ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวจีนเชื่อกันว่าลูกสาวทำไม่ได้

1.2) ไม่รักลูกสาว

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงครอบครัวตระกูลหวูทุกคนในบ้านรักและให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว เมื่อซิวเมิง ภรรยาน้อยคลอดลูกเป็นลูกสาว และเป็นลูกสาวที่สุขภาพไม่แข็งแรง ใคร ๆ ก็คิดว่าควรปล่อยให้ตายไปดีกว่า เพราะดูแลแล้วว่าจะเลี้ยงยาก ดังตัวอย่าง

“ตายจริง” เหลียนร้องซิ่น “อย่าแต่งให้สายนักเลยคะ ประเดี๋ยวบุตรในท้องจะเป็นผู้หญิง!”

(เมียน้อย. 2543 : 37)

“ถ้าเป็นผู้ชายเธอก็จะได้เลื่อนฐานะตัวเองในบ้านนี้.....”

(เมียน้อย. 2543 : 261)

“พุทโธ คุณนายคะ ” สาวใช้กล่าว “ทำไมไม่ปล่อยให้ตายเสียเล่าคะ? เป็นเด็กหญิงเสียด้วย โตขึ้นจะเป็นอะไรนอกจากจะนำความยุ่งยากมาให้ในบ้านเท่านั้นเอง?”

(เมียน้อย. 2543 : 393)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนไม่รักลูกสาว เพราะคิดว่าลูกสาวเป็นตัวปัญหา เป็นคนที่จะนำแต่สิ่งเลวร้ายมาสู่ครอบครัว โตขึ้นก็จะแต่งงานกับคนอื่นและย้ายไปอยู่บ้านสามีตน ไม่สามารถสืบทอดวงศ์ตระกูล ดังนั้นในครอบครัวชาวจีนจึงรักแต่ลูกชาย อยากได้แต่ลูกชาย เพื่อมีคนมาช่วยสืบทอดวงศ์ตระกูล

นวนิยายเรื่อง ทริพย์ในดิน กล่าวถึงครอบครัวหวางหลงว่าเป็นครอบครัวที่ไม่รักลูกสาว หวางหลงกลัวลูกคนที่สองในท้องภรรยาจะเป็นลูกสาว จึงไปไหว้เจ้าที่ศาลเจ้า และขอกับเจ้าไว้ว่า ถ้าตนได้ลูกชายจะมาถวายของดี ๆ แต่ถ้าได้ลูกสาวจะไม่ถวายอะไร ดังความว่า

“ถ้าหากได้หลานชายจริง ๆ แล้ว ผมจะถวายเสื้อผ้าแดง แต่ถ้าเป็นผู้หญิงผมจะไม่ถวายอะไรเลย!”

(ทริพย์ในดิน. 2543 :253)

“แต่คราวนี้เป็นผู้หญิง-ไม่อยากพูดถึงเลย.....ลูกหญิงนี้แหละ ที่นำความยุ่งยากให้กับบ้านของอา บัดนี้ ลูกหญิงมาเกิดในบ้านของเราบ้างแล้ว”

(ทริพย์ในดิน. 2543 : 73)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนไม่รักลูกสาว เพราะคิดว่าลูกสาวหมายถึงโชคร้าย เป็นคนที่จะนำเรื่องยุ่งยากมาสู่ครอบครัว สู้ลูกชายไม่ได้แม้แต่สักชนิด การได้ลูกสาวไม่เป็นเรื่อง

ที่น่าดีใจสำหรับครอบครัวชาวจีน แต่กลายเป็นสิ่งที่ครอบครัวชาวจีนอยากหนีพ้นไปให้ไกล ๆ

สรุปได้ว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บ็ค สะท้อนให้เห็นภาพด้านรักลูกชาย ไม่รักลูกสาวของครอบครัวชาวจีน เพราะครอบครัวชาวจีนคิดว่าลูกชายเป็นอนาคตสำหรับครอบครัว เป็นความหวังที่ดีให้กับครอบครัว เป็นคนที่ช่วยให้แม่ได้เลื่อนฐานะของตนในครอบครัว และเป็นคนที่จะช่วยสืบทอดวงศ์ตระกูลอีกด้วย ส่วนลูกสาวนอกจากจะนำแต่สิ่งที่ไม่ดีเข้ามาในบ้านแล้ว จะช่วยครอบครัวแม่แต่สัณนิติกี่ไม่ได้ จึงทำให้ครอบครัวชาวจีนอยากได้แต่ลูกชาย ไม่อยากได้ลูกสาว ถึงลูกสาวที่เพิ่งคลอดออกมาจะสวยและน่ารักมากเพียงไหนก็ไม่มีใครชื่นชมมากเท่ากับการได้ลูกชาย หรือจะตายไปเพราะร่างกายอ่อนแอมากก็ไม่มีการรู้สึกเสียดาย เพราะลูกสาวจะไม่ใช่สิ่งที่ดีงามสำหรับครอบครัวชาวจีน ยิ่งเมื่อลูกสาวร่างกายไม่แข็งแรงก็จะทำให้เลี้ยงยากขึ้น ยิ่งไม่มีใครเห็นคุณค่าของลูกสาว

2) ลักษณะบ้าน

ลักษณะบ้านของชาวจีนแบ่งเป็นสองประเภท ประเภทหนึ่งคือครอบครัวแบบร่ำรวย ซึ่งจะอยู่ในบ้านที่สวยงาม หรูหรา อีกประเภทหนึ่งคือแบบธรรมดา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบ้านชาวนา ฉะนั้น บ้านจะอยู่ในสภาพที่ธรรมดา แค่ออกอยู่สำหรับสมาชิกครอบครัว ดังนี้

ลักษณะบ้านของครอบครัวชาวจีน

ลักษณะบ้านครอบครัวชาวจีนแบบร่ำรวย

ลักษณะบ้านครอบครัวชาวจีนแบบธรรมดา

2.1) ลักษณะบ้านครอบครัวชาวจีนแบบร่ำรวย

ครอบครัวชาวจีนแบบร่ำรวย มีฐานะ ย่อมอยู่บ้านที่กว้างขวาง สะอาด ซึ่งเหมาะกับฐานะครอบครัวเป็นอย่างดี

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงครอบครัวตระกูลหวู่ว่าเป็นครอบครัวที่ร่ำรวย มีฐานะอย่างสูงในเมือง จึงมีบ้านช่องที่ดีงามใหญ่โต ลักษณะบ้านอยู่ในแบบที่ใหญ่โต กว้างขวางและสวยงาม ดังตัวอย่าง

ช่วงโมงหนึ่งต่อมา หลังจากที่ไต้พักนอนแล้ว หล่อนก็ลุกขึ้นเดินไปเดินมาอยู่ภายในห้องตั้งเจ็ดตลบ แล้วจึงเดินไปที่หน้าต่าง พิงกายลงกับขอบล่างของหน้าต่าง หน้าต่างบานนั้นกว้างยาวมาก บานลูกกรงเปิดออก ภายนอกคือลานบ้านซึ่งหล่อนนั่งอยู่กับเจียงฟูเหยิน แล้วก็กับเหลียงโหม เมื่อเช้านี้

(เมียน้อย. 2543 : 47)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ลักษณะบ้านครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวยจะมีบ้านที่ใหญ่โต กว้างขวาง มีลานบ้านสำหรับนั่งเล่นและตกแต่งอย่างสวยงามสำหรับสมาชิกครอบครัวทุกคน ให้ทุกคนได้อยู่ในบ้านหลังเดียวกันอย่างสุขสบาย

นวนิยายเรื่อง สายโลหิต กล่าวว่า เมื่อหวางหลุงผู้ที่เป็นพ่อเสียชีวิตไป ลูก ๆ ก็รับทรัพย์ต่าง ๆ และแบ่งกันอย่างเรียบร้อย ลูกชายคนโตกับลูกชายคนที่สองก็อยู่ในบ้านที่หวางหลุงซื้อมาด้วยกัน เมื่อภรรยาของลูกชายทั้งสองไม่ถูกใจกัน ลูกชายของหวางหลุงทั้งสองคนก็วางแผนจัดการให้แยกกัน

อยู่ให้ต่างคนต่างอยู่ อย่างนี้ก็ทำให้เห็นว่าลักษณะของครอบครัวชาวเงินจะอยู่เป็นแบบที่ใหญ่โต กว้างขวาง ดังตัวอย่าง

“เราแยกเมียของเราเสียให้อยู่คนละต่างหากเถิด พี่อยู่เรือนหลังที่พี่อยู่ตอนนี้ ประตูกว้างใหญ่เป็นประตูของพี่ ฉันทจะอยู่เรือนที่ฉันทอยู่เดี๋ยวนี้ และจะเปิด ประตูออกทางด้านข้าง เราจะได้คุยกันอย่างสงบสุข ถ้าน้องชายของเราจะมาอยู่ บ้าน ก็ให้เขาอยู่หลังที่คนพ่อเคยอยู่ หรือถ้าหากเหลี่ยมฮวาตายจากไปแล้วจะ ให้เขาอยู่หลังนั้นก็ได้”

(สายโลหิต. 2543 : 56)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ลักษณะบ้านครอบครัวชาวเงินแบบร่ำรวยจะมีบ้านที่ใหญ่โต กว้างขวางและสวยงามสำหรับสมาชิกทุกคน ให้ทุก ๆ คนได้อยู่ในบ้านหลังเดียวกันได้ ถึงบุคคลใน ครอบครัวมีปัญหา ก็อยู่ร่วมกันไม่ได้ ก็สามารถแยกกันไปอยู่ ให้ต่างคนต่างอยู่ จะได้หมดปัญหา ให้สมาชิกครอบครัวได้อยู่ในบ้านหลังเดียวกันอย่างไม่มีปัญหา

นวนิยายเรื่อง บ้านแตก กล่าวว่า เมื่อหยวนหนีพ้อออกจากบ้านมาถึงบ้านของลุง ได้เห็นบ้าน ของลุงที่ใหญ่โต ทรูหรา กว้างขวาง สะอาดมาก ดังตัวอย่าง

.....มันเป็นห้องขนาดย่อม กว้างยาวเท่า ๆ กัน และสะอาดมาก สะอาดจนพรมลายดอกไม้ที่ปูอยู่บนพื้นนั้นไม่มีผงฝุ่นจับจิ้งแม้แต่น้อย.....บนโต๊ะมีผ้ากำมะหยี่สีแดงปูทับอีกชั้นหนึ่ง ตรงกลางโต๊ะมีแจกันปักดอกไม้สีชมพู งามเหมือนดอกไม้จริง ๆบนผนังห้องมีรูปภาพแบบต่างประเทศอยู่ในกระจก.....ดูน่าเพลิดเพลินเจริญ ตายิ่งนัก

(บ้านแตก. 2543 : 56)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ลักษณะบ้านครอบครัวชาวเงินแบบร่ำรวยจะมีบ้านที่ทรูหรา ใหญ่โต กว้างขวางเป็นบ้านที่มีความกว้างยาวพอ ๆ กัน และตกแต่งอย่างสวยงามด้วยต้นไม้และ ดอกไม้ต่าง ๆ แถมยังสะอาดจนมองไม่เห็นฝุ่นแม้แต่สักนิด ให้ทุก ๆ คนได้อยู่ในบ้านหลังเดียวกันได้ อย่างมีความสุข

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส.บัค สะท้อนให้เห็นลักษณะบ้านของครอบครัวชาวเงินแบบ ร่ำรวย ได้เห็นว่าลักษณะบ้านของครอบครัวชาวเงินแบบร่ำรวยจะอยู่ในบ้านช่องที่ตึງาม ทรูหรา กว้างขวางใหญ่โต และจะสืบทอดบ้านช่องที่ดี ๆ ให้กับลูกหลาน ให้ลูกหลานได้อยู่บ้านช่องดี ๆ ตลอดไป ครอบครัวชาวเงินโดยเฉพาะครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวยจะสร้าง หรือไม่ก็จะซื้อบ้านที่ใหญ่โต สวยงามไว้สำหรับสมาชิกทุกคน การมีบ้านที่กว้างใหญ่ สวยงามและน่าอยู่เป็นสิ่งที่น่าภูมิใจเป็นอย่าง ยิ่งสำหรับครอบครัวชาวเงิน และเมื่อยังมีฐานะ มีปัญญามากยิ่งขึ้น ที่อยู่อาศัยก็ต้องพัฒนาด้วย ครอบครัวอยู่ในฐานะอะไรย่อมมีบ้านที่เหมาะสมและพอสมควรถึงจะนับว่าเป็นสิ่งที่ถูก

2.2) ลักษณะบ้านครอบครัวชาวเงินแบบธรรมดา

ครอบครัวชาวเงินแบบธรรมดา ส่วนใหญ่เป็นชาวนา บ้านที่อาศัยอยู่ก็จะเป็นแบบธรรมดา ไม่สวยไม่หรูอย่างพวกคนรวย แต่พออยู่ได้

นวนิยายเรื่อง หัวอกแม่ กล่าวถึงครอบครัวของแม่เป็นครอบครัวชาวนา จึงมีบ้านที่เก่า และแคบ สมาชิกครอบครัวตั้ง 6 คนก็ต้องทน ๆ กันอยู่ในบ้านที่แคบ ๆ นั้นเป็นเวลาหลายปี

ดังตัวอย่าง

ภายในครัวไฟของโรงนาย่อม ๆ หลังคามุงด้วยแฝก แม่ได้นั่งอยู่บนม้านั่งตัว
เตี้ยทำด้วยไม้ไผ่ ข้างหน้าเตาอังโล่ ป้อนหญ้าเข้าทางช่องซึ่งไฟที่กำลังติดอยู่
ภายใต้กระทะเหล็กอย่างประณีตบรรจงพอเปลวไฟพุ่งขึ้น.....

(หัวอกแม่. 2543 : 1)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ลักษณะครอบครัวชาวจีนแบบธรรมดาจะมีบ้านที่เก่าและแคบ
ของใช้ต่าง ๆ ในบ้านก็เก่า ไม่มีของใช้ดี ๆ ไว้ให้ใช้ ห้องครัวก็ไม่มี ต้องหุงข้าวในห้องนอน แต่ก็ได้
สังเกตว่า ถึงแม้จะเป็นบ้านแบบเก่าและแคบนั้น แต่สมาชิกครอบครัวก็อยู่ด้วยกันอย่างอึดใจ
และภายใต้ความช่วยเหลือของสมาชิกครอบครัวแต่ละคน ครอบครัวชาวจีนจึงอยู่ด้วยกันอย่างมี
ความสุข

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์สินในดิน กล่าวถึงบ้านเก่าของหวางหลงเป็นบ้านที่เก่าและแคบซึ่งอยู่ใน
ชนบทแห่งหนึ่ง โดยที่ไม่ค่อยมีของใช้ดี ๆ แคพอสำหรับเขากับพ่ออยู่กันสองคน ดังตัวอย่าง

.....ห้องนอนของแกอยู่ตรงข้ามกับห้องที่เขายู่ มีห้องกลางคั่นอยู่ห้องหนึ่ง.....

.....จากหน้าต่างซึ่งเป็นช่องสี่เหลี่ยมจัตุรัสเล็ก ๆ ซึ่งกระดาศที่ปิดไว้ขาด

กะรุ่งกะริ่ง.....

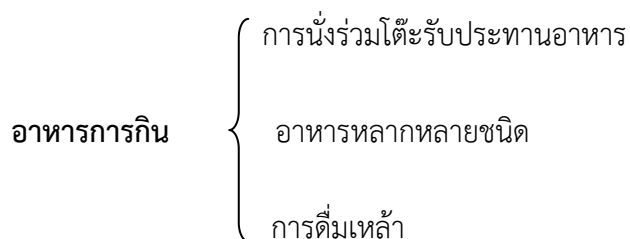
(ทรัพย์สินในดิน. 2543 : 1)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนแบบธรรมดาจะมีบ้านที่อยู่ในชนบทมากกว่า
เป็นบ้านที่ถึงจะไม่ใหญ่โตหรูหรา แต่ก็พออยู่ได้สำหรับครอบครัวชาวจีน แม้จะเป็นบ้านแบบเก่า ๆ
สมาชิกครอบครัวก็อยู่ด้วยกันอย่างอึดใจ และภายใต้ความช่วยเหลือของสมาชิกแต่ละคนนั้น
ครอบครัวก็อยู่กันอย่างมีความสุข

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวชาวจีนด้าน
ลักษณะบ้านไว้ให้ผู้อ่านได้เห็นว่า ลักษณะบ้านของครอบครัวชาวจีนจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ
ครอบครัวแบบร่ำรวยและครอบครัวแบบธรรมดา ครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวยนั้นย่อมมีบ้านที่กว้างขวาง
ตกแต่งด้วยดอกไม้ต่าง ๆ ที่สวยงาม ซึ่งทำให้ครอบครัวดูอย่างสวยงามด้วย สะอาดจนไม่มีฝุ่นแม้แต่
สักนิด ทุกคนที่อยู่ในบ้านได้อยู่กันอย่างสุขสบายมาก ส่วนครอบครัวชาวจีนแบบธรรมดานั้น ส่วนใหญ่
จะเป็นครอบครัวชาวนา จึงมีบ้านอยู่ในชนบทเป็นส่วนใหญ่ และค่อนข้างเก่าแคบ ของใช้ในบ้านก็เก่า
ทุก ๆ คนเบียดกันอยู่ในบ้านที่แคบ ๆ นั้น แต่ก็อยู่อย่างมีความสุขพอใจต่อสภาพของครอบครัว ไม่ว่าจะ
เป็นครอบครัวแบบไหน ล้วนอยู่บ้านตนเองมีความสุข

3) อาหารการกิน

ครอบครัวชาวจีนนิยมรับประทานอาหารร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็ครอบครัวแบบไหน อาหารการ
กินเป็นอย่างไร ก็จะรับประทานข้าวด้วยกันอย่างมีความสุข และสำหรับครอบครัวชาวจีน เมื่อจัดงาน
สำคัญขึ้นก็นิยมดื่มเหล้าด้วย เพราะการดื่มเหล้าทำให้สนุกและมีความสุขมากยิ่งขึ้น

3.1) การนั่งร่วมโต๊ะรับประทานอาหาร

นวนิยายเรื่อง เมียหลวง กล่าวถึงครอบครัวหลินที่นิยมร่วมโต๊ะรับประทานอาหารเมื่อถึงเวลาทานข้าวในชีวิตประจำวัน และสมาชิกครอบครัวทุกคนก็จะมานั่งร่วมโต๊ะรับประทานอาหารพร้อม ๆ กัน ดังตัวอย่าง

.....ทุกคนในครอบครัวกำลังนั่งล้อมโต๊ะรับประทานอาหารมื้อเย็นกันอยู่.....

(เมียหลวง. 2543 : 61)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนนิยมการนั่งร่วมโต๊ะรับประทานอาหารเมื่อถึงเวลาทานข้าวในชีวิตประจำวัน โดยที่สมาชิกทุกคนจะมานั่งพร้อมหน้าพร้อมตาเพื่อรับประทานอาหารด้วยกัน ถ้าหากคนใดยังไม่มาก็จะคอยกันและไปเรียกอีกให้รับมาทานข้าว

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวว่า ครอบครัวหวูนิยมร่วมโต๊ะทานข้าวเหมือนกัน โดยที่สมาชิกครอบครัวทุกคนจะมาร่วมนั่งโต๊ะเพื่อรับประทานอาหารด้วยกัน และส่วนใหญ่จะมีที่นั่งประจำตัว เพราะการที่เป็นครอบครัวเดียวกันย่อมต้องกินข้าวด้วยกัน โดยระหว่างเวลากินข้าว สมาชิกในครอบครัวจะได้มีโอกาสพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน ดังตัวอย่าง

ถึงเวลากินเลี้ยงในงานวันเกิด หวูฟูเหยินนั่งประจำยังที่ซ้ายมือของคุณนายผู้เฒ่า ซึ่งได้นั่งที่อันมีตำแหน่งสูงสุด เนื่องจากวัยและอาวุโส นายหวูนั่งอยู่ทางขวามือของมารดาของเขา และข้าง ๆ เขามีเหลียงโหม่นนั่งอยู่ จื่อโหม่นบุตรชายคนที่สองนั่งทางซ้ายมือของหวูฟูเหยิน และทางซ้ายมือของจื่อโหม่นก็คือเฟินโหม่นบุตรชายคนที่สาม เหยินโหม่นบุตรชายคนที่สี่ยังเป็นเด็กอายุแค่เจ็ดขวบ แต่เขามาอยู่ตามห้องของบิดา และขณะนี้ก็มายืนอยู่ภายในอ้อมแขนของบิดาด้วย สมาชิกแห่งครอบครัวจึงเข้ามานั่งลงตามตำแหน่งตนทีละคน ๆ และถัดไปจากพวกลูกชายก็มีลูกสะใภ้ทั้งสอง เมิ่ง (ลูกสะใภ้คนโต) มีลูกชายอยู่บนตัก มีสาวใช้คนหนึ่งยืนอยู่ใกล้ ๆ คอยพาเด็กไป.....

(เมียน้อย. 2543 : 37)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนนิยมการนั่งร่วมโต๊ะรับประทานอาหาร โดยที่สมาชิกครอบครัวจะต้องเข้าที่นั่งของตนตามลำดับ และระหว่างรับประทานอาหารด้วยกันสมาชิกครอบครัวจะได้มีโอกาสพูดคุยกัน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัวดีขึ้น เมื่อมีอะไรไม่สบายใจก็ระบายออกมา พกญาติ ๆ ก็จะได้ช่วย หรือไม่ก็ช่วยคิดข้อเสนอต่าง ๆ สำหรับการแก้ปัญหา

สรุปว่า นวนิยายของเฟิร์ล เอส. บัค แพลโดย สันตสิริ สะท้อนด้านอาหารการกินในเรื่องนั่งร่วมโต๊ะรับประทานอาหารของครอบครัวชาวจีนให้เห็นอย่างชัดเจน โดยสะท้อนให้เห็นว่าครอบครัว

ชาวจีนนิยมนั่งร่วมโต๊ะรับประทานอาหารพร้อมหน้าพร้อมตากันทั้งครอบครัว และยังมีกฎการเรียงลำดับของแต่ละคนในการเข้านั่งที่นั่งประจำของตน เนื่องจากว่าแต่ละคนมีฐานะ หน้าที่ในครอบครัวแตกต่างกัน ที่นั่งของแต่ละคนจึงแตกต่างกันไป ผู้ใหญ่จะนั่งลงก่อนแล้วค่อยมาถึงผู้น้อยต่าง ๆ ต่างคนต่างนั่งลงอย่างเป็นระบบ

3.2) อาหารหลากหลายชนิด

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงครอบครัวตระกูลหวู่ว่ามีอาหารการกินหลากหลายอย่างทุกวัน ทุกมื้อ โดยจะมีพ่อครัวคิดรายการอาหารและทำให้เป็นเฉพาะ โดยเฉพาะในงานสำคัญต่าง ๆ ยิ่งจะจัดเต็มมากกว่าปกติหลายเท่า ดังตัวอย่าง

แต่บัดนี้คุณนายผู้เฒ่ามีความสุขสบายใจเสียแล้ว เพราะแก่ได้กินอาหารจนอิ่มหน้า จึงเริ่มพูดจากับทุก ๆ คนด้วยเสียงอันดังของแก

ขณะนี้อาหารหวานซึ่งทำด้วยข้าวกับผลไม้แปดอย่างยกเข้ามาแล้ว ซึ่งเป็นสัญญาณว่าการเลี้ยงผ่านพ้นไปแล้วครั้งหนึ่ง ทุกคนมีความพึงพอใจเมื่อได้เห็นอาหารอันโอชะนี้ จินแลเห็นสามีของหล่อนเมียงยืนอยู่ที่ประตู เพื่อฟังแขกชมเชยฝีมือการปรุงอาหาร.....

(เมียน้อย. 2543 : 40-41)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนนิยมจัดหาอาหารหลากหลายชนิดให้แก่ผู้คนที่ได้รับประทานเมื่อจัดงานสำคัญต่าง ๆ ขึ้น ครอบครัวชาวจีนอยากจะให้แขกที่มาร่วมงานได้รับประทานอาหารที่มีอยู่หลายชนิดอย่างเต็มที่และกินกันอย่างมีความสุข เพราะสำหรับแขกแล้ว อะไร ๆ ก็ต้องให้ดีที่สุด จะผิดพลาดไม่ได้ เมื่อแขกมีความสุข เจ้าภาพก็จะดีใจและมีความสุขตามไปด้วย

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์สินในดินกล่าวว่า หวางหลุงจะเลี้ยงแขกเนื่องจากว่าเป็นวันแต่งงานของตน จึงให้ภรรยาทำอาหารหลายอย่าง เช่น หมู เนื้อ ปลา ฯลฯ เพื่อเลี้ยงแขกที่มาร่วมงานฉลองการแต่งงานของตน ดังตัวอย่าง

“นี่หมู เนื้อ และนี่ปลา วันนี้จะมีคนมากิน 7 คน แกทำกับข้าวเป็นไหม?”

“ฉันเป็นคนใช้ในครอบครัว ตั้งแต่เข้าไปอยู่ในบ้านแซ่ฮวง.....”

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 : 26)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนนิยมจัดหาอาหารหลากหลายชนิดให้กับแขกต่าง ๆ ที่มาร่วมงานสำคัญของครอบครัวตน โดยจะเลี้ยงดูแขกให้ได้กินกับข้าวที่อร่อยและหลากหลายชนิดนั้นอย่างเต็มที่และมีความสุข สำหรับเจ้าภาพนั้น เมื่อแขกที่มางานมีความสุข เจ้าภาพก็จะดีใจและมีความสุขเช่นกัน

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนด้านอาหารการกินในเรื่องอาหารหลากหลายชนิดของครอบครัวชาวจีนไว้อย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่า เมื่อมีงานสำคัญในครอบครัวจะนิยมเตรียมอาหารหลายชนิดให้กับแขกที่มาร่วมงาน เพื่อให้แขกได้รับประทานอาหารที่อร่อยและหลากหลายอย่างอย่างเต็มที่ อิ่มใจ เมื่อแขกมีความสุข เจ้าภาพก็จะมีความสุขเช่นกัน

3.3) การดื่มเหล้า

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์สินในดิน กล่าวว่า เมื่อหวางหลุงคิดจะส่งลูกชายคนที่สองไปฝึกทำค้าขายที่ร้านข้าวของพ่อของคู่หมั้นลูกชายคนโต จึงนัดเจ้าของร้านข้าวมาคุยรายละเอียดการทำงานของลูกค้า

ชาย และชวนดื่มเหล้ากัน ดังตัวอย่าง

ฉันอยากจะคุยอะไรกับเขาสักหน่อย แล้วจะได้ดื่มเหล้าด้วยกันสักครั้ง
เพราะต่อไปจะเป็นทองแผ่นเดียวกันแล้ว

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 : 290)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนนิยมดื่มเหล้าเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเมื่อคุยเรื่องการทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะชวนดื่มเหล้ากันอย่างเต็มที่ เพื่อฉลองการตกลงหรือการเห็นด้วยของทั้งสองฝ่าย และความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองฝ่ายก็จะแนบแน่นมากยิ่งขึ้น

นวนิยายเรื่อง บ้านแตก กล่าวว่า เมื่อเสื่อหวางเห็นลูกชายสุดรักของตนกลับมาจากต่างประเทศ ก็รู้สึกดีใจเป็นอย่างยิ่ง จึงสั่งให้ลูกน้องนำเหล้ามาดื่มฉลอง ดังตัวอย่าง

.....เมื่อแแม่แแม่ใจว่าเป็นหยวนบุตรชายคนเดียวของแแม่ ก็ตะโกนออกมาว่า
“เอาเหล้ามาที!”

(บ้านแตก. 2543 : 339)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนนิยมดื่มเหล้าในโอกาสที่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่น่าฉลองและจะดื่มเหล้ากันอย่างเต็มที่ในทุก ๆ ครั้ง โดยเฉพาะยิ่งในงานสำคัญ ๆ ยิ่งจะดื่มกันอย่างใหญ่หลวงระหว่างการดื่มเหล้าอย่างสนุกสนานนั้น ความสัมพันธ์ของบุคคลต่าง ๆ ก็จะใกล้ชิดมากกว่าเดิม ทำให้คุยกันหรือตกลงในเรื่องต่าง ๆ ง่ายขึ้น

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพด้านอาหารการกินของครอบครัวให้เห็นอย่างชัดเจน ชาวจีนให้ความสำคัญกับเรื่องอาหารการกิน การกินอาหารที่เหมาะสมและดีเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับสมาชิกครอบครัวทุกคน เพราะไม่ใช่เลี้ยงแค่ร่างกาย แต่ยังเลี้ยงสมองของสมาชิกครอบครัวด้วย อาหารที่ดีจะช่วยให้สมาชิกในครอบครัวเติบโตอย่างรวดเร็วและมีสุขภาพแข็งแรง เมื่อมีงานสำคัญต่างๆ ที่บ้านจะมีพ่อครัวหรือไม่ก็จ้างคนมาทำอาหารที่ดีให้เป็นเฉพาะ เพราะต้องการให้อาหารที่เตรียมไว้สำหรับเลี้ยงแขกได้เหมาะกับฐานะของครอบครัว ต้องไม่สิ้นเปลืองมากเกินไป แต่ก็ต้องมีเพียงพอสำหรับแขกทุกคนและรสชาติอร่อย ฯลฯ อาหารการกินของครอบครัวชาวจีนจะต้องดีพอสมควร ต้องให้ทุกคนที่มากินข้าวกันได้รับประทานอาหารที่มีคนเอาใจใส่ในการทำ มีรสชาติที่อร่อยเมื่อกินอาหารอิ่มแล้ว ทุกคนจะมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ครอบครัวชาวจีนยังนิยมดื่มเหล้าในโอกาสต่าง ๆ เช่น ฉลองการตกลงเรื่องราวที่ดี ฉลองในการเจอญาติสำคัญที่อยู่ห่างกัน ฯลฯ แสดงให้เห็นว่า การที่ครอบครัวชาวจีนดื่มเหล้ากัน ไม่ใช่แค่ดื่มเพื่อเมา แต่ดื่มเพราะมีเรื่องน่าดีใจน่าฉลองนั่นเอง

4) การแต่งกาย

ครอบครัวชาวจีนมีฐานะที่ไม่เหมือนกัน การแต่งกายจึงแตกต่างกันไป โดยจะแต่งกายให้เหมาะสมกับฐานะและหน้าที่การงานของตน การแต่งกายของครอบครัวชาวจีนมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1) การแต่งกายของครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวย

ครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวยจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ทำจากผ้าไหมชั้นดี การแต่งกายนับเป็นสัญลักษณ์แสดงฐานะของครอบครัวชาวจีน

นวนิยายเรื่อง เมียหลวง กล่าวว่า หลานชายของครอบครัวหลี่แต่งกายด้วยเสื้อแพรที่สวยงามเหมาะกับฐานะอันร่ำรวยของครอบครัวหลี่ในชีวิตประจำวัน ดังตัวอย่าง

เด็กชายรูปร่างอ้วนท้วนใส่เสื้อแพรสีแวนกยงตัวยาวรุ่มร่าม พ่อหนูเอาผ้าคาด
พุงสีแดงเลือดนกรั้งขึ้นมาเสีย เพื่อให้กระโดดโลดเต้นได้เต็มที่.....

(เมียบลวง. 2543 : 4)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวยจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ทำจากผ้าไหม
ชั้นดี เหมาะสมกับฐานะของครอบครัวตน เพราะการแต่งกายนับเป็นสัญลักษณ์แสดงฐานะเป็นอย่างดี
ถ้าแต่งกายไม่เรียบร้อยอาจจะทำให้ครอบครัวต้องขายหน้า ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวจีนไม่ยอมให้เกิดขึ้น
ในครอบครัวเป็นอันขาด

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวว่า เมื่อมาถึงวันเกิดของหูกุเหียนนั้น คนใช้ของหูกุเหียนที่ชื่อ
ว่าจิ้นก็มาช่วยแต่งกายให้กับหล่อนด้วยเสื้อผ้าชั้นดีและสวยงามตั้งแต่ยามเช้า เพื่อให้หูกุเหียนได้แต่ง
กายอย่างสวยงามมากที่สุดในวันสำคัญของตน ดังตัวอย่าง

หล่อนเปิดกล่องขนาดย่อมห่อด้วยผ้าแพรดอก หยิบเอาต่างหูออกมาสวมให้ที่
หูของหูกุเหียนอย่างระมัดระวัง.....

จิ้นแต่งตัวนายผู้หญิงของหล่อนด้วยเสื้อผ้าตัวนสีแดงแขนกว้าง สวมทับ
กระโปรงจีบผ้าตัวนสีดำมีปีกทั้งข้างหน้าและข้างหลังเป็นรูปนกกับดอกไม้

(เมียน้อย. 2543 : 3)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวยจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ทำจากผ้าไหม
ชั้นดี เหมาะสมกับฐานะของครอบครัวตน เพราะการแต่งกายนับเป็นสัญลักษณ์แสดงฐานะของ
ครอบครัวชาวจีนได้เป็นอย่างดี คนอื่นสามารถมองดูการแต่งกายก็จะได้ทราบฐานะของตน ซึ่งเป็นสิ่ง
ที่น่าภูมิใจสำหรับครอบครัวชาวจีน

นวนิยายเรื่อง บ้านแตก กล่าวว่า ครอบครัวของหยวนเป็นครอบครัวที่ร่ำรวย การแต่งกาย
ของทุกคนย่อมสวยหรูไปหมด รวมทั้งหยวนที่อาศัยอยู่ด้วย เนื่องจากว่าหยวนหนีพ่อตอนออกมาซึ่งยัง
แต่งกายด้วยเสื้อผ้าทหาร ป้าของหยวนเตรียมชุดแต่งกายให้หยวนเป็นอย่างดี ดังตัวอย่าง

สุภาพสตรีเจ้าบ้านเหนียวรั้งหยวนไว้จนกระทั่งเครื่องแต่งตัวเสร็จเรียบร้อย
เป็นผ้าตัวนลายนกยงสีน้ำเงินลายดอกไม้ สีเดียวกันกับเสื้ออีกหนึ่งตัวตัดด้วย
ผ้าตัวนสีดำ ครั้นเสื้อผ้าเสร็จสรรพแล้ว แก็กก็ตามช่างมาตัดผมหยวนเสียใหม่ โกง
หนวดโกนเคราจนเกลี้ยงเกล้า สวมรองเท้าหนังคู่ใหม่ที่แก็กซื้อมาให้ และสวมหมวก
แบบต่างประเทศ.....

(บ้านแตก. 2543 : 66)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวยจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ทำจากผ้าไหม
คุณภาพดีที่เหมาะสมกับฐานะของครอบครัวตนซึ่งมีฐานะอย่างสูง เนื่องจากว่าการแต่งกายนั้นเป็น
สัญลักษณ์แสดงฐานะของครอบครัวชาวจีนได้เป็นอย่างดี การแต่งกายนั้นจะเหมือนกับป้ายบอกว่าคุณ
อยู่ในฐานะอะไรโดยไม่ต้องถามคำพูด

สรุปว่า นวนิยายแปลของเพิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพด้านการแต่งกายของครอบครัวชาวจีน
ว่า ครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวย มีฐานะ ย่อมแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ทำจากผ้าดี ๆ และมีเครื่องประดับ
ด้วยเพื่อให้เหมาะสมกับฐานะอันดีของตน แค่ว่าจากการแต่งกายของสมาชิกครอบครัวก็สามารถรู้ว่าเขา
อยู่ฐานะที่ดีและเป็นครอบครัวชาวจีนแบบร่ำรวย ครอบครัวชาวจีนที่มีเงิน มีฐานะ ก็จะพยายามแต่ง

กายให้เหมาะกับฐานะตนให้มากที่สุด คนอื่นแคว่มองดูเสื้อผ้า การแต่งกายของเขาก็จะทราบฐานะต่าง ๆ ของชาวจีนนั้นเป็นอย่างดี

4.2) การแต่งกายของครอบครัวชาวจีนที่เป็นชาวนา

การแต่งกายของครอบครัวชาวจีนที่เป็นชาวนาจะค่อนข้างเน้นความสะดวกสบาย โดยจะแต่งกายแบบสะดวกสำหรับการทำนา และถ้าหากเป็นครอบครัวที่จนมาก ก็อาจจะมีแค่เสื้อผ้า ที่ขาด ๆ เอาไว้ใส่ สำหรับครอบครัวชาวจีน มีอยู่สิ่งหนึ่งที่ยังต้องรู้อีก นั่นก็คือ เมื่อจะไปไหนมาไหนหรือมีงานเลี้ยงต่าง ๆ ชาวจีนจะแต่งกายด้วยชุดพิเศษของตนที่เก็บไว้อย่างดี ถึงครอบครัวจะยากจน แต่เวลาไปข้างนอก ก็จะพยายามแต่งกายให้สุภาพและเรียบร้อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

นวนิยาย เรื่องหัวอกแม่ กล่าวว่า ครอบครัวแม่ซึ่งมีอาชีพเป็นชาวนา เป็นครอบครัวที่ยากจนในชนบท การแต่งกายของสมาชิกครอบครัวย่อมไม่ค่อยดี ดังตัวอย่าง

.....แกห่อหุ้มร่างกายด้วยเสื้อนวมผ้าฝ้ายสีแดงเข้มอย่างหนา ซึ่งอาจจะมองเห็นมันแลบออกมาจากชายเสื้อสีน้ำเงินที่แกสวมทับอยู่อีกชั้นหนึ่ง.....

(หัวอกแม่. 2543 : 1)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า การแต่งกายของครอบครัวชาวจีนที่เป็นชาวนาจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าธรรมดาทั่วไป แต่งกายตามใจตนโดยไม่ต้องคิดว่าในโอกาสไหนต้องแต่งตัวเป็นอย่างไร ฯลฯ และยังเป็นบ้านที่ยากจนก็จะได้ใส่แค่เสื้อผ้าที่ขาด ๆ เก่า ๆ เพราะเป็นชาวนาจึงไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเรื่องเสื้อผ้ามากนัก ถ้าจะแต่งกายสวยงามก็ไม่ถนัดสำหรับการทำงานในนาทุก ๆ วัน

นวนิยาย เรื่องทรัพย์ในดิน กล่าวว่า หวางหลุงมีอาชีพเป็นชาวนา การแต่งกายของหวางหลุงก็ไม่สวยหรู เมื่อต้องออกจากบ้านเข้าเมืองหรือว่าในโอกาสพิเศษต่าง ๆ จะแต่งด้วยเสื้อผ้าที่สะอาดและที่ดีที่สุดของตน ดังตัวอย่าง

.....เขาหยิบเสื้อผ้าฝ้ายสีน้ำเงิน และกางเกงขายาวสีน้ำเงินผ้าชนิดเดียวกัน ออกมาเป็นเครื่องแต่งตัวชุดเดียว ซึ่งใช้สวมแต่เฉพาะวันกินเลี้ยง ในปีหนึ่ง ๆ จะได้ใช้ก็ราวสิบวันเท่านั้น.....

(ทรัพย์ในดิน. 2543 : 1)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนที่เป็นชาวนาส่วนใหญ่จะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าธรรมดาทั่วไป และครอบครัวที่ยากจนมากนั้นก็จะได้ใส่แค่เสื้อผ้าที่ขาด ๆ เก่า ๆ เพราะเป็นชาวนาจึงไม่ค่อยถือมาก แต่เมื่อจะไปไหนมาไหน หรือว่ามีงานเลี้ยงต่าง ๆ ก็จะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าดี ๆ ที่ตนเก็บไว้อย่างดีสำหรับใส่ในโอกาสพิเศษ ถึงจะไม่หรูหรา แต่ก็ยังเป็นเสื้อผ้าที่ดีที่สุดของตนและถูกใจตนมากที่สุด เพื่อให้ดูดี ดูมีฐานะขึ้นในงานสำคัญต่าง ๆ

สรุปว่า นวนิยายแปลของเพิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพด้านการแต่งกายของครอบครัวชาวจีนที่เป็นชาวนา ว่าส่วนใหญ่จะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าธรรมดาทั่วไป และบางบ้านที่ยากจนมากก็จะได้ใส่แค่เสื้อผ้าที่ขาด ๆ เก่า ๆ เพราะเป็นชาวนาจึงไม่ค่อยถือมาก แต่เมื่อจะไปไหนมาไหน หรือว่ามีงานเลี้ยงต่าง ๆ ก็จะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าดี ๆ ที่ตนเก็บไว้อย่างดีสำหรับใส่ในโอกาสพิเศษ ถึงจะไม่หรูหรา แต่ก็ยังเป็นเสื้อผ้าที่ดีที่สุดของตนและถูกใจตนมากที่สุด

5) การเดินทาง

การเดินทางของครอบครัวชาวจีนมีหลากหลายวิธี เช่น เดินทางด้วยเท้า เดินทางด้วยเรือ

เดินทางด้วยรถ เดินทางด้วยเกี้ยว เดินทางด้วยลา ฯลฯ ครอบครัวชาวจีนแบบร่ำรวยย่อมเดินทางด้วยวิธีสบายๆ เช่น นั่งเกี้ยว ซี่ม้า นั่งเรือ ฯลฯ ส่วนครอบครัวชาวนาจะเดินทางด้วยเท้า หรือไม่อาจจะขี่ลา นั่งรถไฟ ฯลฯ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1) ครอบครัวชาวจีนแบบร่ำรวย

นวนิยายเรื่องเมียหลวง กล่าวว่า ลูกชายของพ่อค้าหนีเดินทางกลับมาจากต่างประเทศ โดยใช้เส้นทางเรือ เพราะตรงกับฤดูร้อนพอดี ฝนตกชุก มีน้ำเยอะมากพอสำหรับการเดินทางของเรือ โดยแล่นเข้ามาได้จากปากน้ำกะประมาณสักร้อยไมล์เศษ โดยเรือสำเภา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระหว่างนี้เป็นปลายฤดูร้อนแล้ว ฝนตกชุก น้ำก็ขึ้นสูงพอที่เรือสำเภาขนาดย่อมจากทะเลจะแล่นเข้ามาได้จากปากน้ำกะประมาณสักร้อยไมล์เศษ โดยเรือสำเภาขนาดย่อมนี้เอง ที่พ่อค้าใบชาคิดว่าบุตรชายของแกจะโดยสารมา.....

(เมียหลวง. 2543 : 2)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า เมื่อจะเดินทางไปไหนมาไหน ครอบครัวชาวจีนแบบร่ำรวยนั้นจะพยายามเลือกหาวิธีที่สะดวกและสบายที่สุด เพื่อให้ตนได้ไปถึงจุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัยตามเวลากำหนด

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวว่า วิธีการเดินทางของหวงฟูเหยินจะเป็นการนั่งเกี้ยว โดยมีคนยกหามหลายคน และนั่งข้างในเกี้ยวอย่างสบายในเมื่อที่หล่อนจะไปบ้านเพื่อนสนิทของตนที่กำลังคลอเคลียแต่คลอเคลียจนกลายเป็นอันตรายต่อชีวิต ดังตัวอย่าง

กล่าวแล้วหล่อนก็รีบไป และภายในเวลาอีกครู่หนึ่ง หล่อนก็นั่งบนเกี้ยว ยกหามขึ้นบนบ่าของผู้ชายหามหาม ผ่านไปตามถนนสายต่าง ๆ

(เมียน้อย. 2543 : 464)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนแบบร่ำรวยนั้น เมื่อสมาชิกครอบครัวจะต้องเดินทางไปยังที่อื่นซึ่งห่างกับบ้านตนก็จะใช้วิธีการเดินทางอย่างสะดวกสบาย อย่างเช่น การนั่งเกี้ยว เพื่อให้ไปยังที่ที่ต้องการ เพื่อไปดูแลเพื่อนสนิทที่สุดของตนอย่างสบาย รวดเร็ว และปลอดภัยที่สุด

นวนิยาย เรื่องบ้านแตก กล่าวถึงหยวน หลานชายของหวางหลง ได้หนีออกจากบ้านมาที่บ้านหลังเก่าของปู่ที่เคยอยู่เมื่อหลายปีก่อน ซึ่งตอนนี้กลายเป็นบ้านของชาวนาคอนอื่นไปแล้ว หยวนเดินทางมาบ้านเก่าหลังนี้โดยใช้วิธีการขี่ม้า ดังตัวอย่าง

เมื่อผ่านพ้นประตูใหญ่ออกไปได้ หวางหยวนก็ขึ้นหลังม้าควบขับหายไปในท่ามกลางความมืด ทั้งประตูให้เปิดถ่างอยู่อย่างนั้นเอง

(บ้านแตก. 2543 : 11)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวยนั้น เมื่อสมาชิกครอบครัวจะต้องเดินทางไปยังที่อื่น ๆ เพื่อหนีพอดตน เนื่องจากพ่อจะบังคับให้ทำในสิ่งที่ตนไม่ชอบ ก็จะเลือกใช้วิธีการเดินทางที่ง่าย ๆ และสะดวกเร็ว เพื่อให้ตนได้ไปให้พ้นพ่อและครอบครัวอย่างปลอดภัยและรวดเร็วทันใจ

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บิ๊ก สะท้อนภาพการเดินทางของครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวยนั้นว่า เมื่อสมาชิกครอบครัวต้องการไปที่อื่น ๆ ที่ห่างจากบ้านตน ก็จะเลือกใช้วิธีการเดินทางแบบสะดวกสบาย เช่น เดินทางทางเรือ เดินทางด้วยการนั่งเกี้ยว เดินทางด้วยการขี่ม้า ฯลฯ ซึ่งจะไม่

ต้องลำบาก ไม่ต้องเหนื่อยแม้แต่สักนิดในการเดินทาง และได้ไปยังจุดหมายปลายทางที่ตนต้องการอย่างง่ายและสะดวกสบาย ให้ผู้อ่านได้เห็นการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขสบายของครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวยนั้นอย่างชัดเจน คนที่ร่ำรวย มีเงินมากพอนั้น ย่อมมีชีวิตความเป็นอยู่แตกต่างกับคนทั่วไป

5.2) ครอบครัวชาวจีนที่เป็นชาวนา

นวนิยายเรื่อง หัวอกแม่ กล่าวถึงแม่ซึ่งเป็นห่วงลูกสาวตาบอดของตนที่แต่งงานและย้ายไปอยู่บ้านสามีซึ่งไกลจากบ้านแม่มาก แม่จึงอยากจะไปดูลูกสาวตนหน่อย จึงให้ลูกชายคนที่สองเป็นคนพาไป และขอยืมลาของญาติมาเป็นพาหนะในการเดินทาง ดังตัวอย่าง

แต่แกก็ไม่อาจจะให้ลูกชายมีความรู้สึกอยู่เช่นนั้นต่อไปได้ แกนั่งนิ่งอยู่บนหลังลาและยึดผมคอมันไว้แน่น.....

(หัวอกแม่. 2543 : 27)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนที่เป็นชาวนา เมื่อผู้ใหญ่อยากจะเดินทางไปเยี่ยมดูลูกสาวตนที่แต่งงานแล้วและย้ายไปอยู่บ้านสามีซึ่งอยู่ห่างกันมาก ก็จะใช้วิธีการเดินทางด้วยการขี่ลา ถ้าที่บ้านตนไม่มีก็ต้องไปขอยืมของเพื่อนบ้านหรือญาติ ๆ มาใช้ เพื่อจะได้ไปเยี่ยมลูกสาวให้ได้ว่าลูกสาวอยู่เป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งออกจากบ้านเป็นเวลานานมากแล้ว

นวนิยาย เรื่อง ทรัพย์ในดิน กล่าวถึงครอบครัวหวางหลงเมื่อต้องหนีออกจากบ้านและไม่รู้จะไปไหน การเดินทางด้วยเท้าทำให้ทุกคนในบ้านเหนื่อยมาก ในที่สุดครอบครัวหวางหลงเดินทางที่สถานีรถไฟแห่งหนึ่ง และได้รู้เรื่องรถไฟ ในที่สุดหวางหลงจึงตกลงใจว่าจะนั่งรถไฟต่อไปยังที่ท่ามาหากินใหม่ของครอบครัว ดังตัวอย่าง

“.....เรากำลังจะขึ้นรถไฟไปทางใต้ รถไฟมันออกจากสถานนีนั้นแน่ และมียกหลายหลังสำหรับพวกเราเพราะราคาถูก คนละไม่ถึงเหรียญ”

“ลูกขึ้นเถอะลูก ช่วยกันพยุงปู่กันหน่อย เราจะไปขึ้นรถไฟนั่งไปทางใต้ไม่ต้องเดิน”

(ทรัพย์ในดิน. 2543 : 102-103)

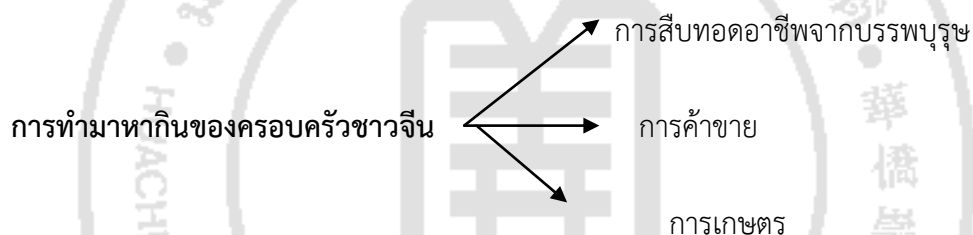
จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนที่เป็นชาวนาส่วนใหญ่จะมีเงินไม่มาก เมื่อจะต้องพาครอบครัวหนีภัยก็ต้องเดินทางด้วยเท้าทั้งสอง และระหว่างการเดินทางนั้นยังต้องอดทนต่อความหิวอีกด้วย ในที่สุดทุกคนในครอบครัวทนความหิวและความเหนื่อยไม่ได้อีกแล้ว หวางหลงจึงตัดสินใจว่าจะพาครอบครัวขึ้นรถไฟซึ่งมีราคาถูกและนั่งได้หลายคนต่อไปยังที่ใหม่ที่ครอบครัวจะไปท่ามาหากิน และสุดท้าย ทุกคนในครอบครัวของหวางหลงก็ได้ไปถึงที่ท่ามาหากินใหม่

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัคสะท้อนภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวชาวจีนให้ผู้อ่านได้เห็นว่าเป็นอยู่ของครอบครัวชาวจีนจะอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสุขสบาย สร้างหรือซื้อบ้านช่องที่ใหญ่โตกว้างขวาง หรือไม่ก็เป็นบ้านช่องที่พอใช้ได้ พอสมควรและเหมาะสมกับฐานะของครอบครัว ครอบครัวชาวจีนเห็นความสำคัญแก่อาหารการกินเป็นอย่างมาก การกินอาหารที่ดี ช่วยเลี้ยงสมองและทำให้ลูกหลานเติบโตอย่างรวดเร็ว การมีอาหารอร่อยประกอบในชีวิตประจำวันทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนมีรสชาติดีมากขึ้น นอกจากนั้น ครอบครัวชาวจีนยังนิยมดื่มเหล้าในโอกาสฉลองต่าง ๆ และจะชวนกันดื่มอย่างเต็มที่ทุกที่ เรื่องการแต่งกายกับการเดินทางของครอบครัวชาวจีนก็เป็นเรื่องที่ขาดไม่ได้เหมือนกัน แต่ละครอบครัวจะมีเงินทองและฐานะไม่เหมือนกัน

ฉะนั้น การแต่งกายและการเดินทางย่อมแตกต่างกันไป ครอบครัวที่ร่ำรวยจะมีเสื้อผ้าดี ๆ และเครื่องประดับต่าง ๆ ให้สมาชิกครอบครัวได้ใส่ เวลาจะไปไหนมาไหนก็ไม่ต้องลำบาก เพราะมีเกี้ยวหรือไม่มีม้าให้ขี่ ตรงกันข้าม หากเป็นครอบครัวชาวจีนที่เป็นชาวนาก็จะไม่ค่อยแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ดี นอกจากเมื่อมีโอกาสสำคัญต่าง ๆ ถึงจะได้แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ดีที่สุดของตน ครอบครัวชาวจีนมีวิธีการเดินทางหลากหลายอย่าง แต่ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางแบบไหน ก็ล้วนทำให้ไปถึงยังจุดปลายทางจนได้ ซึ่งวิธีการเดินทางที่หลากหลายอย่างของครอบครัวชาวจีนทำให้ผู้อ่านได้เห็นอย่างชัดเจนว่าแต่ละครอบครัวของชาวจีนจะใช้วิธีเดินทางที่ไม่เหมือนกัน เพราะต่างครอบครัวมีเงินทองฐานะที่ไม่เหมือนกัน

3.1.3 การทำมาหากินของครอบครัวชาวจีน

ไม่ว่าเป็นคนชาติใดก็ตาม ถ้าอยากดำรงชีวิตอยู่ได้ ทุกคนต้องทำมาหากิน เพื่ออยู่ต่อไปได้ตามที่ตนต้องการ ครอบครัวชาวจีนเก่งเรื่องการทำมาหากินเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะทำงานอะไร ด้านไหนก็ทำได้ดีทีเดียว วิธีการทำมาหากินของชาวจีนที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายของเพิร์ล เอส. บัค ที่พบในการศึกษาค้นคว้า พอแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การสืบทอดอาชีพจากบรรพบุรุษ

นวนิยายเรื่อง เมียหลวง กล่าวถึงตระกูลหลี่เป็นครอบครัวที่ได้รับมรดกที่ดินอันอุดมสมบูรณ์เป็นอันมากจากบรรพบุรุษ แต่ชายชราหลี่ไม่พึงแต่ที่ดินที่ได้มานั้น เขาได้ทำมาหากินจากที่ดินที่มีนั้นตามที่บรรพบุรุษทำการ และเก็บเงินที่เหลือไว้ใช้ทีหลัง พอถึงเวลาที่เงินของตนมากพอแล้ว ก็เอาเงินนั้นมาทำการค้าขาย เช่น เปิดร้านขายใบชา ฯลฯ ทำให้ธุรกิจของครอบครัวใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ และครอบครัวก็ร่ำรวยมากกว่าเดิม ดังตัวอย่าง

ชายชรานั่งอยู่นั้น แก่เป็นคนที่เรียบร้อยคนหนึ่งในเมืองนี้และเป็นผู้ที่ได้รับมรดกที่ดินอันอุดมสมบูรณ์เป็นอันมากจากบรรพบุรุษ ที่ดินที่ว่างนี่ยังอยู่ถนัดออกไปทางทิศใต้ และอาจกล่าวได้ว่าชาชนิตดีที่สุดแล้วต้องปลูก ณ ที่ดินผืนนี้.....

(เมียหลวง. 2543 : 1-2)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนจะทำมาหากินด้วยการสืบทอดอาชีพจากบรรพบุรุษ ใช้ที่ดินที่มีนั้นให้เป็นประโยชน์ เช่น ปลูกข้าว ปลูกใบชา ฯลฯ และนำข้าวและใบชานั้นมาทำการค้าขาย ครอบครัวจะได้มีเงินเก็บเรื่อย ๆ และครอบครัวก็จะได้เจริญพัฒนาเป็นครอบครัวที่ร่ำรวยในเวลาต่อไป

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงตระกูลหวู่ว่ามีนาปลูกข้าว มีร้านค้าขายที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ ครอบครัวทำอาชีพหลากหลายเพื่อให้สมาชิกอยู่อย่างสุขสบาย เช่น ค้าขายข้าว ค้าขาย

เสื่อผ้า ฯลฯ ซึ่งสืบทอดอาชีพตามบรรพบุรุษของตระกูล ทำให้ครอบครัวหู่เป็นครอบครัวที่ร่ำรวยที่สุดในเมือง ดังตัวอย่าง

ขณะนี้หล่อนตรวจดูสมุดที่ละเอียดๆ เล่มแรกเป็นบัญชีทางบ้านซึ่งหัวหน้าคนใช้เป็นผู้รักษาแล้วก็บัญชีเสื่อผ้า ทั้งที่ซ่อมและของใหม่ แล้วจึงถึงการซ่อมแซมบ้านและเพิ่มเติมใหม่ มักจะเป็นงานหนักเสมอในครอบครัวที่ใหญ่โตเช่นนี้ และในที่สุดก็บัญชีที่ดิน ที่ดินซึ่งตกทอดมาแต่บรรพบุรุษของตระกูลหู่ มีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาลและอุดมสมบูรณ์ ครอบครัวนี้ทั้งหมดขึ้นอยู่กับที่ดินและร้านค้า.....

(เมียน้อย. 2543 : 78)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนจะทำมาหากินด้วยการสืบทอดอาชีพจากบรรพบุรุษ โดยใช้ที่ดินที่มีนั้นมาปลูกข้าวของต่าง ๆ และนำผลผลิตมาขายเพื่อให้มีเงินเก็บสำหรับใช้ในโอกาสอื่น ๆ ซึ่งพอมีเงินมากพอก็จะค้าขายอย่างอื่นเพิ่มอีก ช่วยให้อาชีพร่ำรวยมากยิ่งขึ้นและมีฐานะดีขึ้นเรื่อย ๆ การมีเงินมากพอใช้นั้นทำให้ความเป็นอยู่ของครอบครัวชาวจีนสุขสบายเป็นอย่างมาก

นวนิยายเรื่อง สายโลหิต กล่าวว่า หลังจากหลวงผู้ที่เป็นพ่อเสียชีวิตไป ลูก ๆ ของเขาก็จัดการแบ่งทรัพย์ที่หลวงสร้างให้เรียบร้อย ลูกคนโตคิดว่าจะเอาที่ดินที่พ่อทิ้งไว้ไปให้ชาวนาเช่าเหมือนเดิม และตนก็จะได้ไปเก็บค่าเช่าดังเดิม ลูกชายคนที่สองก็คิดจะขายที่ดินให้หมดโดยเหลือที่ดินที่ดีที่สุดเอาไว้ไปลงทุน เพื่อได้ดอกเบี้ยให้มากที่สุด ดังตัวอย่าง

“ง่า พี่ยังไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรเลย พี่ยังไม่เคยคิด แต่นี้ก็ว่าจะเอาไว้เก็บข้าวกิน ก็เห็นอยู่แล้วนี่ พี่ไม่ได้มีหัวการค้าเหมือนอย่างน้อง.....”

“ที่ดินของฉันทายให้หมด เหลือเอาไว้แต่ที่ดีที่สุดเอาเงินไปลงทุนหาดอกเบี้ยให้มาก แล้วคอยดูทีไรว่าใครจะรวยกว่ากัน พี่หรือว่าฉัน”

(สายโลหิต. 2543 : 44-45)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนจะทำมาหากินด้วยการสืบทอดอาชีพจากบรรพบุรุษ โดยที่จะใช้ที่ดินที่มีนั้นให้เป็นประโยชน์มากที่สุด อาจจะขายที่ดินไปแลกเป็นเงินจำนวนมากเพื่อลงทุนในด้านอื่น ๆ หรือไม่ก็ให้ชาวนาเช่าที่ดินตนไปปลูกข้าวของ และตนก็ไปเก็บค่าเช่าทุก ๆ เดือนหรือทุกปีตามที่สัญญากันได้

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพการทำมาหากินของครอบครัวชาวจีนด้านการสืบทอดอาชีพจากบรรพบุรุษให้ผู้อ่านได้เห็น ว่า ครอบครัวชาวจีนสืบทอดวิธีการทำมาหากินจากบรรพบุรุษ เช่น ทำการค้าขาย ทำนาปลูกข้าว ฯลฯ ตามรอยเท้าของบรรพบุรุษ สมาชิกในครอบครัวช่วยกันทำงานของครอบครัวอย่างเต็มที่ นอกจากนั้น ครอบครัวชาวจีนที่ทำการค้าขายส่วนใหญ่จะมีงานอย่างมากมายที่ต้องการพวกลูกหลานคอยช่วยเหลือ แลพวกเขาที่ส่งสอนลูกหลานให้รู้จักการช่วยเหลือครอบครัวมาตั้งแต่เล็กจนโต ดังนั้น เมื่อสมาชิกในครอบครัวรู้จักร่วมใจกันช่วยเหลืองานทางบ้าน ครอบครัวก็จะพัฒนาอย่างรวดเร็วตามที่คาดหวังไว้

2) การค้าขาย

นวนิยายเรื่อง เมียหลวง กล่าวว่าตระกูลหลีนอกจากได้รับมรดกที่ดินอันอุดมสมบูรณ์เป็นอันมากจากบรรพบุรุษแล้ว ยังได้ปลูกใบชาในที่ดินที่ดีและเอาเงินที่เก็บนั้นมาทำค้าขายเกี่ยวกับใบชาอีก

ในร้านขายใบชาของตน ดังตัวอย่าง

ชายชราหนึ่งผู้นั้น แก่เป็นคนที่เรียบร้อยคนหนึ่งในเมืองนี้ และเป็นผู้ที่ได้รับมรดกที่ดินอันอุดมสมบูรณ์เป็นอันมากจากบรรพบุรุษ ที่ดินที่ว่างนี่ยุ่ดออกไปทางทิศใต้ และอาจกล่าวได้ว่าชาชนิตีที่สุดแล้วต้องปลูก ณ ที่ดินผืนนี้ และนอกจากนั้นแกยังมีร้านจำหน่ายใบชา.....

(เมียบหลวง. 2543 : 1-2)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนนิยมทำการค้าขายด้วย ดังที่คนเรารู้จักกันว่าชาวจีนเป็นคนที่เก่งเรื่องการค้าขายมาก การค้าขายใบชานั้นก็ช่วยให้ครอบครัวหิวร้ายมากขึ้นกว่าเดิม ชาวจีนส่วนใหญ่ชอบเปิดร้านค้าเพื่อขายของต่าง ๆ และจะพยายามพัฒนาตนจากร้านเล็ก ๆ ให้ใหญ่โตขึ้นเรื่อย ๆ และในที่สุดได้ทำให้ทั้งร้านและตัวตนเป็นใหญ่เป็นโตดังที่คาดหวังไว้

3) การเกษตร

นวนิยายเรื่อง หัวอกแม่ กล่าวว่า ครอบครัวของแม่เป็นครอบครัวที่ทำมาหากินด้วยการทำนา ทั้งพ่อและแม่ ทุก ๆ วัน พ่อเก็บเกี่ยวเสร็จก็ขายฟางข้าวที่เหลือใช้ไปบ้าง เพื่อมีเงินใช้ในการดำรงชีวิตเลี้ยงดูแลทั้งครอบครัว ดังตัวอย่าง

“.....ในเวลาที่ฉันสองคนไปอยู่เสียที่ท้องนาแล้ว ก็จะเป็นอันทำมาหากิน.....”

ฟางข้าวเป็นเชื้อไฟชนิดหนึ่ง.....เพราะเช่นนั้นแม่หรือสามีของแกจึงชอบที่จะมัดมันเข้าเป็นฟ่อนใหญ่ เอาไม้คานสอดหาบเข้าไปขายในกรุงได้เงินคราวละมาก ๆ

(หัวอกแม่. 2543 : 2-3)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนที่เป็นครอบครัวชาวนานั้น ผู้ใหญ่ในครอบครัวก็จะช่วยกันทำงานในที่นาของตน ถึงจะเหน็ดเหนื่อยกับการทำนา แต่ก็พอใจกับงานที่ตนทำ เพราะสามารถเลี้ยงสมาชิกครอบครัวทุกคนให้พอมีอาหารได้รับประทาน ในครอบครัวชาวจีนที่เป็นชาวนานั้น พ่อได้ผลผลิตจากนาก็จะนำส่วนที่เหลือนั้นไปขายบ้างเพื่อแลกเปลี่ยนเงินสดมาเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัว

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์ในดิน กล่าวว่า หวางหลุงเป็นชาวนา และเขามีที่ดินปลูก มีบ้าน มีอาหารรับประทาน ทั้งนั้นก็เพราะว่าเขารักที่ดินของแกเหลือเกินและตั้งใจทำนาของตนเป็นอย่างมาก พ่อแต่งงานก็เพิ่มอีกคนหนึ่งมาช่วยทำนา ครอบครัวหวางหลุงจึงดีขึ้นเรื่อย ๆ ดังตัวอย่าง

ดินนี้เองที่ทำให้เขามีบ้านอยู่ มีอาหารเลี้ยงท้องและใช้ปั้นเป็นรูปเจ้า.....

เขาทำงานด้วยกันต่อไป ช่วยกันทำให้ดินนี้เกิดดอกออกผล.....

(ทรัพย์ในดิน. 2543 : 34-35)

จากผลที่ได้ในปีที่ทำมาค้าขึ้น หวางหลุงจึงมีเหรียญเงินตั้งกำม็อกว่า ซึ่งนับว่าเกินต้องการ

(ทรัพย์ในดิน. 2543 : 51)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนที่เป็นครอบครัวชาวนา สมาชิกครอบครัวก็จะช่วยกันทำงานอยู่เป็นวัน ๆ แต่ก็อยู่อย่างมีความสุขโดยที่สมาชิกครอบครัวช่วยเหลือกันทำ ถึงจะเหนื่อยไปหน่อย แต่อิ่มใจกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสุขมาก ๆ สำหรับครอบครัวชาวจีน พ่อได้ผลจากนาก็จะนำไปค้าขายบ้าง และได้มีเงินทองเพื่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของครอบครัวตน

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพการทำมาหากินของครอบครัวชาวจีนด้านการเกษตรให้ผู้อ่านได้เห็นว่าเป็นครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวยนั้น สืบทอดวิธีการทำมาหากินมาจากบรรพบุรุษ โดยที่ใช่ที่ดิน ที่ได้มาจากบรรพบุรุษมาปลูกข้าวของ หรือไม่ก็จะใช้เงินที่เก็บนั้นมาเปิดร้านค้าทำค้าขายต่าง ๆ แต่ถ้าเป็นคนธรรมดาที่เป็นชาวนานั้นก็ต้องทำงานในนาทุก ๆ วันเพราะเป็นชาวนาก็ต้องทำมาหากินในนา พอมีอาหารการกินมากพอก็จะเอาข้าวหรือผลผลิตอื่น ๆ ที่ได้มาจากนาไปขายบ้าง เพื่อได้เงินสดมาเป็นค่าใช้จ่ายเลี้ยงครอบครัว

สรุปได้ว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพวิถีชีวิตของครอบครัวชาวจีนให้ผู้อ่านได้เห็นอย่างชัดเจนว่า ไม่ว่าจะเป็นเรื่องลักษณะบ้าน เรื่องชีวิตความเป็นอยู่ หรือการทำมาหากินต่าง ๆ ของครอบครัวชาวจีน จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ที่ครอบครัวชาวจีนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างดีเพราะขยันในการทำงานมาก รู้จักการสร้างบ้าน สร้างตัว ถึงจะลำบากในตอนแรก ๆ ก็พยายามให้ครอบครัวดีขึ้นในทีหลัง อีกอย่างหนึ่ง ครอบครัวชาวจีนส่วนใหญ่เก่งเรื่องการค้าขายมาก และสมาชิกทุกคนในครอบครัวก็รู้จักว่าต้องร่วมมือกันทำงานต่าง ๆ อย่างเต็มที่ เพื่อให้ครอบครัวตนได้พัฒนาตามที่คาดหวังไว้ และสมาชิกครอบครัวทุกคนก็ได้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข พอถึงเวลาที่สืบทอดทรัพย์สินต่าง ๆ ให้กับลูกหลานรุ่นต่อไป เรื่อย ๆ ให้ลูกหลานตนได้อยู่อย่างสุขสบายเช่นเคย

3.2 ภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีน

ภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนในนวนิยายของเฟิร์ล เอส. บัค แปลโดยสันตสิริ แบ่งเป็นด้านความเชื่อ การแต่งงาน พิธีฝังศพ และการรดน้ำผู้หญิงจีน ทั้งหมด 4 ส่วน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 ความเชื่อ

ชาวจีนเป็นกลุ่มคนที่มีความเชื่อหลากหลายอย่างตั้งแต่สมัยโบราณจนมาถึงปัจจุบัน ชาวจีนพากันเชื่อว่า ต้องเลือกวันดีสำหรับงานต่าง ๆ เชื่อว่าคนเรามีชาติหน้า เชื่อเรื่องวิญญาณร้ายกาจ เชื่อเรื่องการเรียกขวัญผู้ป่วย เชื่อเรื่องบาป และนับถือศาสนาพุทธ ฯลฯ ดังที่พบในนวนิยายของเฟิร์ล เอส. บัค แปลโดยสันตสิริ มีรายละเอียดต่อไปนี้

1) ความเชื่อเรื่องการเลือกวัน

ในครอบครัวชาวจีน เมื่อจะจัดงานสำคัญนิยมเชิญหมอดู หรือไม่ก็ให้คนที่มียา มีความรู้ ช่วยเลือกวันที่ที่ดีที่สุด งานสำคัญย่อมต้องคู่กับวันที่ดีที่สุด จะได้เป็นมงคล

1.1) ความเชื่อเรื่องการเลือกวันสำหรับงานมงคล

นวนิยายเรื่อง หัวอกแม่ กล่าวว่า เมื่อลูกชายคนโตของแม่โตขึ้นและถึงเวลาแต่งงาน แม่จึงจัดการหาผู้หญิงที่ตนชอบมาให้ลูกชาย ก่อนแต่งงานก็ให้หมอดูดูว่าสองคนคู่กันไหม และถ้าดวงของเด็ก ๆ ถูกกัน ก็จะขอให้หมอดูช่วยเลือกและกำหนดวันแต่งงานให้ด้วย ดังตัวอย่าง

.....วันก็กำหนดแล้วและใกล้จะถึงเข้ามาทุกที และในที่สุดก็ถึงวันที่มีอากาศแจ่มใสปลอดโปร่งวันหนึ่งในฤดูหนาว วันนั้นคือวันแต่งงานของลูกชายคนโตของแม่

(หัวอกแม่. 2543 : 226)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนให้ความสำคัญกับการเลือกวันแต่งงานของลูก ๆ เป็นอย่างมาก ก่อนตกลงจะให้ลูก ๆ แต่งงานกันนั้น ก็จะให้หมอดูดวงของลูกทั้งสองก่อนว่าดวงสองลูกกันใหม่ ถ้าลูกกันก็จะขอให้หมอดูช่วยกำหนดวันแต่งงานให้ด้วย เพื่อให้ลูกที่กำลังจะแต่งงานนั้นได้แต่งงานกันในวันที่ดีที่สุด และความมงคลนั้นจะช่วยให้ลูก ๆ มีความสุขในการใช้ชีวิตคู่หลังแต่งงานและมีแต่ความสุขตลอดไป

1.2) ความเชื่อเรื่องการเลือกวันสำหรับงานอวมงคล

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวว่า เมื่อคุณนายผู้เฒ่าสิ้นใจลง ทุกคนเสียใจร้องไห้แทบใจจะขาด และจัดการทุกสิ่งทุกอย่างให้ผู้เสียชีวิตเป็นอย่างดี และเชิญหมอดูมาดูวันมงคลสำหรับฝังศพคุณนายผู้เฒ่า ตัวอย่าง

ศพคุณนายผู้เฒ่ายังมีได้ฝังทันที เมื่อเรียกพวกหมอดูมาปรึกษา เขาได้แนะนำว่าวันหนึ่งในกลางฤดูชิวเทียนเป็นวันแรกที่น่าว่าเป็นวันมงคล.....

(เมียน้อย. 2543 : 281-282)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนให้ความสำคัญกับการเลือกวันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะผู้เฒ่าในครอบครัวตนเสียชีวิตไป ชาวจีนจะเชิญหมอดูมาเลือกวันที่ดีที่สุดเพื่อฝังศพผู้เฒ่า เพื่อให้ผู้เฒ่าไปจากโลกอย่างสุขสบายใจในวันที่ดีที่สุดนั้น และยังเชื่อว่า วันมงคลนั้นจะทำให้ผู้ตายได้ขึ้นไปอยู่บนสวรรค์และไปใช้ชีวิตใหม่ที่นั่น

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์ในดิน กล่าวว่า เมื่อโถลันสิ้นใจ หวางหลุงรีบเข้าไปในเมืองเพื่อจ้างคนมาฝังโลงตามประเพณีและไปหาหมอดูเพื่อถามวันดีสำหรับฝังศพโถลัน ดังตัวอย่าง

.....แล้วจึงไปหาหมอดูเพื่อถามถึงวันที่จะฝัง ได้ความว่าวันดีมีกำหนดอีก 3 เดือนต่อจากนี้ไปหวางหลุงจึงไปที่วัดในเมือง ตกลงกับสมภารขอเช่าที่ว่างมีกำหนด 3 เดือน โลงบรรจุศพโถลันได้ถูกนำมาพักไว้ที่นั่นจนกว่าจะถึงวันฝัง.....

(ทรัพย์ในดิน. 2543 : 314)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนให้ความสำคัญกับการเลือกวันสำหรับฝังศพเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะผู้ใหญ่ เช่น พ่อ แม่ เสียชีวิตไป ชาวจีนจะเชิญหมอดูมาช่วยเลือกวันที่ดีที่สุดมาเป็นวันที่ฝังศพ เพื่อให้ผู้ตายไปจากโลกด้วยความสุขสบายใจในวันที่ดีที่สุดนั้น และยังเชื่อว่า วันมงคลนั้นจะทำให้ผู้ตายได้ขึ้นไปอยู่บนสวรรค์และไปใช้ชีวิตใหม่ที่นั่น และจะมีความสุขมากกว่าเดิม

นวนิยายเรื่อง สายโลหิต กล่าวว่า ลูก ๆ ของหวางหลุงจัดเชิญหมอดูมาที่บ้านเพื่อช่วยเลือกวันดีสำหรับฝังศพหวางหลุงเมื่อหวางหลุงเสียชีวิตไป เพื่อให้หวางหลุงได้จากไปอย่างอิมใจ ดังตัวอย่าง

บัดนี้คนทั่วเมืองทราบกันหมดแล้วว่า หมอดูกำหนดวันใดเป็นวันฝังศพคนใหญ่คนโตเช่นหวางหลุง.....

(สายโลหิต. 2543 : 15)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนให้ความสำคัญกับการเลือกวันที่ดีที่สุดสำหรับการฝังศพผู้ใหญ่ในครอบครัว โดยที่จะปรึกษากับหมอดูที่มีชื่อเสียง หรือไม่ก็ผู้เฒ่าที่มีความรู้และมีคนนับถือกันอย่างมาก เพื่อให้ได้วันที่ดีที่สุดสำหรับงานฝังศพ ซึ่งเป็นประเพณีตามความเชื่อของครอบครัวชาวจีนที่มีมานาน ความเชื่อในการเลือกวันดีสำหรับงานเศร้าต่าง ๆ ทำให้ครอบครัวชาวจีนมั่นใจกับสิ่งที่ตนจะลงมือทำ และทำให้ชาวจีนมีความหวังและมีกำลังใจมากยิ่งขึ้นในการเดินก้าวหน้า

ในชีวิตประจำวันของคุณ และผู้ตายก็จะได้จากไปอย่างไม่มีความทุกข์ และไปใช้ชีวิตใหม่บนสวรรค์

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านความเชื่อเรื่องการเลือกวันให้ผู้อ่านได้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนให้ความสำคัญกับการเลือกวันสำหรับงานต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นงานมงคลหรืออวมงคล ชาวจีนก็นิยมปรึกษาหมอดูที่มีชื่อเสียงหรือคนที่มีความรู้มากพอ เพื่อเลือกวันที่ดีที่สุดสำหรับงานสำคัญของครอบครัวตน สำหรับงานแต่งงานนั้น วันที่ดีที่สุดจะช่วยให้คุณแต่งงานมีความสุขตลอดไป สำหรับงานฝังศพ วันที่ดีที่สุดจะช่วยให้คุณตายจากโลกไปอย่างอัมใจ และได้ขึ้นไปใช้ชีวิตใหม่บนสวรรค์อย่างมีความสุข สมาชิกคนอื่น ๆ ก็จะได้สบายใจและดำรงชีวิตของคุณต่อไป

2) ความเชื่อเรื่องการกินอาหารที่มีลักษณะเป็นเส้น

ครอบครัวชาวจีนเชื่อว่าการกินเส้นบะหมี่ยาว ๆ ในวันเกิด จะทำให้มีอายุยืนยาว ซึ่งเป็นความเชื่อที่ครอบครัวชาวจีนปฏิบัติกันมานาน

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวว่า ในงานเลี้ยงฉลองครบอายุ 40 ปีของหวูฟูเหียน พ่อครัวตั้งใจทำเส้นบะหมี่ที่ยาวกว่าธรรมดาให้กับหล่อนเป็นพิเศษ และหล่อนก็ยินดีกินอย่างมีความสุขเพราะการกินเส้นบะหมี่ยาว ๆ ในวันเกิด หมายถึงว่าตนจะมีอายุยืนนาน ดังตัวอย่าง

พ่อครัวได้ทำเส้นบะหมี่เพราะเหตุว่าเป็นการเลี้ยงในงานวันเกิด เส้นบะหมี่ยาว ๆ ย่อมเป็นสัญลักษณ์ของอายุยืนนาน หวูฟูเหียนเป็นคนพิถีพิถันในการกิน แต่ก็จำเป็นต้องกินบะหมี่ คนครัวทำเส้นบะหมี่ให้ยาวกว่าธรรมดาเสียด้วยซ้ำ แต่หล่อนก็ใช้ตะเกียบมันมันด้วยความชำนาญ

(เมียน้อย. 2543 : 43)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนเชื่อว่าการกินเส้นบะหมี่ที่ยาว ๆ ในวันเกิดนั้น จะช่วยให้มีอายุยืนยาว ซึ่งเป็นความเชื่อที่ครอบครัวชาวจีนปฏิบัติตามกันมานาน อันเป็นความเชื่อที่ทำให้ครอบครัวชาวจีนมีความสุขกับการกินเส้นบะหมี่ยาว ๆ ในวันเกิด เหมือนกับเป็นคำอวยพรที่จริงใจจากคนทำและสมาชิกในครอบครัวทุกคน การอวยพรให้มีอายุยืนยาวนับว่าเป็นคำอวยพรที่ดีที่สุดสำหรับชาวจีน โดยเฉพาะชาวจีนที่เป็นผู้ใหญ่และมีอายุมาก

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์สินในดิน กล่าวว่า เมื่อลูกชายคนโตของหวางหลุงครบหนึ่งเดือน หวางหลุงจัดการเลี้ยงเส้นก๋วยเตี๋ยวให้กับเพื่อนบ้านเพื่อฉลองครบหนึ่งเดือนของลูกชายสุดรักของตน ดังตัวอย่าง

ไม่ช้าลูกชายก็เกือบจะชันคอได้ จึงจัดให้มีการเลี้ยงเส้นก๋วยเตี๋ยวกัน ซึ่งหมายถึงให้มีอายุยืนยาว....

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 : 49)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนเชื่อว่าการกินเส้นก๋วยเตี๋ยวยาว ๆ ในวันเกิดจะได้อายุยืนนาน ซึ่งเป็นความเชื่อที่ครอบครัวชาวจีนปฏิบัติกันมานาน อันเป็นความเชื่อที่ทำให้ครอบครัวชาวจีนมีความสุขกับการกินเส้นก๋วยเตี๋ยวยาว ๆ ในวันเกิด มีคุณค่ามากกว่าคำอวยพรใด ๆ

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านความเชื่อเรื่องการกินอาหารที่มีลักษณะเป็นเส้น เพราะเชื่อว่าการกินอาหารที่มีลักษณะเป็นเส้นในวันเกิดจะช่วยให้มีอายุยืนยาว ซึ่งเป็นคำอวยพรที่ไม่ต้องพูดออกมา แต่เป็นการอวยพรที่ดีที่สุดสำหรับชาวจีน โดยเฉพาะผู้ที่มีอายุมาก

3) ความเชื่อเรื่องชาติหน้า

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงก่อนที่คุณนายผู้เฒ่าจะเสียชีวิตไป คุณนายผู้เฒ่าได้พูดคุยกับลูกสะใภ้หวู่ฟูเหยินว่าตนเองเชื่อว่าชาติหน้าตนจะไปเกิดในร่างอื่น และจะมาสู่โลกนี้เหมือนเดิมในอนาคต ดังตัวอย่าง

คุณนายผู้เฒ่ากำลังร้องไห้ “ลูกเอ๋ย ลูกคิดว่าชาติหน้ามีไหม?” “ลูกเชื่อไหมว่าฉันจะไปเกิดใหม่ในร่างอื่น เหมือนดังที่พระในวัดท่านบอกแก่พวกเรา”
“ฉันเชื่อว่าคงจะมีชาติหน้า” หวู่ฟูเหยินพูด

(เมียน้อย. 2543 : 268-269)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ใหญ่ในครอบครัวชาวจีนเชื่อกันว่าคนเรามีชาติหน้า และในชาติหน้าคนเราจะเกิดใหม่ เราจะเกิดในร่างอื่น ๆ และจะมาสู่โลกนี้อีกที่ การที่มีความเชื่อแบบนี้ทำให้ชาวจีนที่กำลังจะตายจากโลกไปมีความหวังว่า ถึงตนจะต้องตายจากไปก็รู้สึกไม่เสียใจมากนัก เพราะตนจะได้เกิดมาใหม่ จะได้มาโลกนี้อีกที่ ได้มีโอกาสพบกับญาติ ๆ ของตนอีก ดังนั้นความสัมพันธ์ที่มีอยู่นั้นจะไม่ขาดหรือหายไปไหน และจะช่วยให้คนที่มีความสัมพันธ์กันมาพบอีก

สรุปว่า นวนิยายแปลของเพิร์ล เอส. บัค สะท้อนวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านความเชื่อเรื่องชาติหน้าให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนผู้ใหญ่จะเชื่อเรื่องชาติหน้า โดยที่เชื่อกันว่าคนเรามีชาติหน้า ถึงชาตินี้ต้องตายจากไป ชาติหน้าก็จะเกิดมาใหม่และได้พบเจอญาติ ๆ ของตนอีก ซึ่งทำให้ผู้ที่จะต้องตายจากไปนั้นไม่เสียใจกับเรื่องที่ต้องตาย ต้องไปจากญาติทั้งหลายที่ตนรัก กลับให้เขามีความหวังว่าชาติหน้าตนก็จะกลับมาใหม่

4) ความเชื่อเรื่องวิญญาณ

ครอบครัวชาวจีนเชื่อว่าในโลกนี้มีวิญญาณที่ร้ายกาจ ถ้าครอบครัวไหนได้ของดีไว้ในครอบครัว วิญญาณที่ร้ายกาจจะทำร้ายความสุขของครอบครัว หรือสั่งสอนให้ทำตัวให้ดี ถ้าลูกไม่เชื่อฟังบรรพบุรุษที่ตายไปแล้วจะกลับมาลงโทษลูกที่ไม่เชื่อฟัง ครอบครัวชาวจีนจึงต้องถวายธูปเทียนให้เจ้าเพื่อให้อาจารย์ช่วยปกป้องครอบครัวและนำความสุขมาให้ตนถ้าตนเชื่อฟังคำพูดของผู้ใหญ่

4.1) ความเชื่อเรื่องวิญญาณบรรพบุรุษ

นวนิยายเรื่อง สายโลหิต ก่อนหวางหลุงจะตายได้สั่งให้ลูก ๆ ดูแลที่ดินของตนให้ดี อย่าเอาไปขาย เพราะที่ดินนั้นเหมือนชีวิตของหวางหลุง ลูก ๆ รับปากว่าจะรักษาที่ดินให้ดี แต่ในใจก็อยากขายที่ดินมาก ภรรยาคนที่สองของหวางหลุงรู้ว่าลูกหวางหลุงกำลังจะขายที่ดินที่หวางหลุงทิ้งไว้ให้เมื่อหวางหลุงตายไปตั้งนานแล้ว ภรรยาผู้นี้ก็มาห้ามขายด้วยคำพูดว่า ถ้าไม่ฟังคำสั่งของหวางหลุง ท่านหวางหลุงจะกลับมาลงโทษพวกลูกชายที่ดินเป็นอันแน่ ลูกหวางหลุงเกิดกลัวขึ้นมา จึงได้สัญญาว่าจะขายแต่ที่ไกลๆซึ่งตนไปดูแลไม่ถึงเท่านั้น ดังตัวอย่าง

“วิญญาณของท่านยังวนอยู่แถวนี้แหละ พอท่านรู้ว่าคุณชายที่ดินเข้าถေးท่านจะต้องผูกใจเจ็บลูกชายซึ่งไม่เชื่อฟังคำพ่อ!”

(สายโลหิต. 2543 : 126)

ในใจจริงนั้นกระต๊อจะเชื่ออยู่มาก ฉะนั้นเมื่อหลิวฮวาพูดเช่นนี้ เขาจึงรีบพูดขึ้นทันที “ขายแต่เพียงนิด ๆ หน่อย ๆ เฉพาะส่วนที่เป็นของน้องชายคนเล็กของฉันเท่านั้น เขาเป็นทหาร เขาไม่ต้องการที่ดิน ต้องการแต่เงินเท่านั้น

ฉันทัญญาได้ว่าจะไม่มีการซื้อขายที่อีกอย่างแน่นอน”

(สายโลหิต. 2543 : 127)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนเชื่อเรื่องวิญญาณบรรพบุรุษมาก โดยที่เมื่อลูกไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ นั้น จะโดนบรรพบุรุษที่ตายไปแล้วลงโทษ ดังที่ภรรยาบ่อยของหวางหลงพูดกับลูกของหวางหลงเมื่อห้ามพวกเขาขายที่ดินที่หวางหลงรักมาก ลูก ๆ หวางหลงเกิดกลัวพ่อจะกลับมาลงโทษ จึงสัญญาว่าจะขายแค่ที่ดินที่ตนดูแลไม่ถึงและไม่ขายที่ดินอีก ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่า ถ้าลูก ๆ ในครอบครัวชาวจีนไม่ยอมโดนลงโทษจากบรรพบุรุษที่ไปตายแล้วนั้น ก็จงเชื่อฟังและทำตามคำสั่งสอนของผู้ใหญ่

4.2) ความเชื่อเรื่องเทวดาประจำศาลเจ้า

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์สินในดิน กล่าวไว้ว่า ครอบครัวหวางหลงดีขึ้นเรื่อย ๆ เพราะได้ภรรยาที่เก่งเรื่องการทำงานทั้งในบ้านและนอกบ้าน และยังคลอดลูกชายให้กับครอบครัว อันเป็นสิ่งที่ทำให้หวางหลงดีใจเป็นอย่างมาก แต่หวางหลงก็กลับมากลัวพวกวิญญาณร้ายกาจจะไม่ยอมทนเห็นคนจนอย่างเขามีความสุขมากอย่างนี้ จึงต้องไปไหว้เจ้าที่ศาลเพื่อให้เจ้าช่วยปกป้องคุ้มครองครอบครัว และเพื่อให้ตนเองสบายใจขึ้น และเมื่อหลานคนแรกของหวางหลงกำลังจะคลอด แต่ลูกสะใภ้คลอดยากมาก เนื่องจากลูกสะใภ้เป็นคนเมือง รูปร่างก็เล็ก จึงลำบากในการคลอดลูกมาก หวางหลงจึงนึกขึ้นได้ว่าต้องไปขอความช่วยเหลือจากเจ้า เพื่อให้ลูกสะใภ้คลอดหลานได้ ดังตัวอย่าง

.....แต่แล้วกลับรู้สึกกลัวในชีวิตนี้การมีโชคคือออกจะไม่สู้เหมาะนัก ดินฟ้าอากาศเต็มไปด้วยวิญญาณร้ายกาจ ซึ่งไม่สามารถทนดูมนุษย์มีความสุขได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสุขของคนจน เขาจึงหันเข้าไปในร้านขายเทียนซึ่งมีรูปขายด้วย ชื่อธูปหอมมาสีดอก สำหรับคนในบ้าน และพร้อมด้วยรูปหิ้งสี่ดอกนี้เขาเดินเข้าไปในศาลเจ้า.....

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 : 46)

หวางหลงคอยฟังเสียงเด็กร้องอย่างตึงอกตึงใจ และทำให้เขากลัวมาก รู้สึกว่าจำเป็นจะต้องให้เจ้าช่วย.....แล้วเขาจึงเดินไปในตลาด ชื่อธูปเทียนจากร้านขายแล้วเดินที่ในวัดไปถวายเงิน บูชาเจ้าต่างๆ เพื่อขอความช่วยเหลือจากเจ้า

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 :351)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนเชื่อเรื่องเทวดาประจำศาลเจ้าเป็นอย่างมาก โดยที่เชื่อว่าพวกวิญญาณร้ายกาจจะมาทำร้ายความสุขของคนยากจน หรือถ้าที่บ้านมีคนคลอดลูกยาก ก็ต้องการความช่วยเหลือจากเจ้าต่าง ๆ ดังนั้นชาวจีนจึงต้องไปขอความช่วยเหลือจากเทวดาประจำศาลเจ้า เพื่อให้เจ้าทั้งหลายช่วยดูแลปกป้องความสุขและความปลอดภัยของครอบครัวและสมาชิกในครอบครัว ดังที่หวางหลงได้ทำนั้น นำรูปเทียนต่าง ๆ ไปไหว้เทวดาประจำศาลเจ้าเจ้านั้น ในที่สุดลูกสะใภ้ของหวางหลงก็คลอดหลานชายให้กับครอบครัว อันทำให้หวางหลงดีใจมาก ๆ ความหวังของหวางหลงได้เป็นจริงตามที่ตนคาดหวังไว้

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านความเชื่อเรื่องวิญญาณให้ผู้อ่านได้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนเชื่อกันว่าในโลกมีวิญญาณต่าง ๆ ทั้งดีและร้าย

วิญญาณของบรรพบุรุษที่ตายไปแล้วจะช่วยคุณลูกหลานให้เชื่อคำพูดผู้ใหญ่ ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของผู้ใหญ่อย่างเต็มใจเพราะกลัวบรรพบุรุษที่ตายไปแล้วนั้นจะมาลงโทษตน นอกจากนั้นครอบครัวชาวจีนยังเชื่อเรื่องเทวดาประจำศาลเจ้าอีกด้วย เทวดาประจำศาลเจ้านั้นสามารถช่วยปกป้องคุ้มครองความสุขของชาวจีน ให้พวกวิญญาณร้ายกาจไม่กล้ามาทำร้ายความสุขของตน ชาวจีนได้อยู่กันอย่างมีความสุขโดยไม่ต้องกลัวความสุขของตนจะสิ้นหรือจะหาย

5) ความเชื่อเรื่องการทำบาป

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงการที่หู่ฟูเหียนเลือกเมียน้อยให้แก่ชายหู่ เพื่อมีคนมาช่วยดูแลชายหู่ แบ่งเบาภาระของตนซึ่งอายุมากแล้ว แต่จริง ๆ แล้วการจัดหาซื้อสาวน้อยมาเป็นภรรยาของสามีตนเป็นการทำบาปเป็นอย่างมาก ถือเป็นกบฏเหี้ยมหยามสามีของตน และดูหมิ่นดูแลคนผู้หญิงที่อ่อนอาวุโสกว่าตน ดังตัวอย่าง

“บาปเหล่านี้แหละที่ทำให้บ้านเกิดความวุ่นวาย โดยไม่ทราบว่าเป็นเพราะเหตุใด ลูกชายจึงพากันก่อกวนก่อกบฏ และพวกลูกสะใภ้ก็ไม่มีความสุข.....”

(เมียน้อย. 2543 : 396)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนเชื่อเรื่องการทำบาป โดยที่เชื่อกันว่าการให้คนอื่นไปจัดหาซื้อสาวน้อยที่น่าสงสารมาเป็นภรรยาของสามีตน และมาช่วยแบ่งเบาภาระของตนเป็นการทำบาปมาก ซึ่งจะทำให้ทั้งครอบครัววุ่นวายและไม่มีความสุข ฉะนั้น ในการดำเนินชีวิตของตนนั้น ชาวจีนจึงพยายามไม่ทำบาปหรือพยายามแก้บาปที่ตนทำลงไปนั้น เพื่อให้ครอบครัวได้มีความสุขเช่นเคย

นวนิยายเรื่อง หัวอกแม่ กล่าวถึงเมื่อสามีของแม่หายตัวไป แม่ได้เจอผู้ชายอีกคนหนึ่งและห้องกับผู้ชายคนนั้นด้วย แต่ผู้ชายคนนั้นก็ทิ้งแม่ไปเหมือนกัน แม่อายุที่ตนตั้งท้อง จึงต้องทำแท้ง ซึ่งเป็นสิ่งที่แม่คิดว่าผิดมาก ๆ และเป็นบาปที่ติดตามตนตลอดชีวิต ดังตัวอย่าง

แกหวาดกลัวไปว่าหลานที่จะเกิดใหม่นี้ อาจจะเป็นผู้หญิง เมื่อคิดถึงเรื่องนี้แล้ว แกก็บ่นพึมพำออกมาว่า “ถ้ามันเป็นผู้หญิงก็เป็นกรรมตามสนองเราอีกอย่างแน่ทีเดียว”

(หัวอกแม่. 2543 : 310)

“ถึงฉันจะทำบาปกรรมไว้ ฉันก็ยังใช้เวรใช้กรรมยังไม่รู้จักหมดอีกหรือ? ถ้ามันเป็นกรรมของฉัน ทำไมฉันจึงไม่ตายเสียเอง มันจะได้สิ้นเรื่องสิ้นราวกันไปที..... ทำไมจึงให้ลูกฉันมารับเคราะห์แทนฉัน..... ”

(หัวอกแม่. 2543 : 321)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนเชื่อเรื่องการทำบาป โดยที่เชื่อกันว่า ถ้าเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นบาปก็ไม่ควรทำเป็นอันขาด เพราะการทำบาปไม่ว่าจะใหญ่หรือน้อยก็จะทำให้ครอบครัวตนไม่มีความสุข ตนเองก็โทษตนเป็นตลอด ฉะนั้น ถึงแม้บางทีจำเป็นต้องทำอะไร ๆ ที่จะเป็นบาปลงไป ก็หยุดทำก่อนที่จะเกิดเรื่องวุ่นวายมากกว่าเดิม ต้องหยุดทำบาปทันทีและพยายามทำสิ่งที่ดีงามมาแก้หรือลดบาปลง ถ้าเราพยายามแก้มากพอ บาปที่ทำไว้ก็จะน้อยลงและหายไปเรื่อย ๆ ชีวิตที่ดีงามก็จะกลับมาเหมือนเดิม

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บ็ัค สะท้อนวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านความ

เชื่อเรื่องการทำบาปให้ผู้อ่านได้เห็นว่า ครอบครัวยุคจีนเชื่อเรื่องการทำบาปมาก โดยจะพยายามไม่ทำบาป เพราะบาปจะส่งกรรมต่าง ๆ ไปทำให้ครอบครัวตนไม่มีความสุข แต่ถ้าตนทำบาปลงไปแล้วจริง ๆ ก็จะมีวิธีแก้หรือลดบาปลง และทั้งครอบครัวก็จะได้อิสระจากบาปนั้นและมีความสุขเช่นเคย

6) ความเชื่อเรื่องศาสนา

นวนิยายเรื่อง เมียหลวง กล่าวว่า หญิงชราในครอบครัวหู่เป็นคนที่นับถือศาสนาอย่างเคร่งครัด เมื่อมีอะไรก็จะไปขอความช่วยเหลือจากพระ รวมทั้งไปขอพรจากพระให้ปกป้องลูกชายสุดรักของตนให้กลับมาด้วยความปลอดภัย ดังตัวอย่าง

“ฉันไปอธิษฐานขอให้มัลมตีเพื่อให้ลูกจะได้มาถึงโดยสะดวก เสียวันละสอง
เหรียญเป็นค่าเครื่องไทยทานและถวายไปซาแก่พระ.....”

(เมียหลวง. 2543 : 13)

“ถ้าฉันไม่ไปสวดมนต์อ้อนวอนที่วัด และถ้าเจ้าแม่กวนอิมไม่ทรงกรุณา
ประทานชีวิตหลานของฉันและจะมีอะไรอีกเล่า.....”

(เมียหลวง. 2543 : 37)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวยุคจีนมีความเชื่อในเรื่องศาสนามาก โดยจะไปทำบุญไหว้พระที่วัดเพื่อจะได้ขอพรจากพระให้ช่วยปกป้องลูกชายซึ่งกำลังเดินทางทางเรือกลับมาบ้านอย่างปลอดภัย และลูกชายสุดรักของหญิงชราที่กลับมาบ้านอย่างปลอดภัยภายในเวลาที่แจ้งไว้

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงตระกูลหู่ว่านับถือศาสนาพุทธเป็นอย่างมาก โดยจะตั้งพระองค์หนึ่งที่ศาลประจำของตระกูลตั้งแต่รุ่นก่อน ๆ ที่แล้วจนมาถึงปัจจุบัน เพราะเชื่อว่า พระองค์จะช่วยดูแลบ้านและสมาชิกทุกคนในครอบครัวให้ปลอดภัย ดังตัวอย่าง

.....นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาก็ต้องแต่งพระองค์หนึ่งสำหรับไว้ดูแลศาล ไม่ยอมให้
ใครที่มีอายุต่ำกว่าห้าสิบมาทำงานนี้ เพราะในบ้านนี้มีผู้หญิงสาว ๆ มาก.....

(เมียน้อย. 2543 : 449)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวยุคจีนมีความเชื่อในเรื่องศาสนามาก โดยที่ตั้งพระองค์หนึ่งที่ศาลประจำของตระกูลเพื่อให้ผู้ใหญ่ที่มีอายุมากพอนั้นมาไหว้ อธิษฐาน ขอพรให้กับทั้งครอบครัวได้อย่างสะดวก เพราะเชื่อว่าพระองค์ที่ตั้งขึ้นไว้นั้นจะช่วยดูแลบ้านและสมาชิกทุกคนในครอบครัวให้ปลอดภัยและสมหวังกับเรื่องที่ตนขอกับพระองค์

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพวัฒนธรรมด้านความเชื่อเรื่องศาสนาให้ผู้อ่านได้เห็นว่าเป็นครอบครัวชาวจีนมีสมาชิกส่วนหนึ่งมีความเชื่อในเรื่องศาสนามาก โดยที่เชื่อกันมานานมาก และนับว่าเป็นคุณธรรมที่ติงามที่สืบทอดมาเป็นเวลายาวนานของครอบครัวชาวจีน พระเป็นสิ่งที่สูงและศักดิ์สิทธิ์มาก และการมีความเชื่อทำให้สมาชิกครอบครัวชาวจีนอยู่ร่วมกันอย่างสุขสบายทั้งร่างกายและจิตใจ มีความเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิต และครอบครัวก็มั่นคงมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพวัฒนธรรมด้านความเชื่อให้ผู้อ่านได้เห็นว่ามีหลากหลายอย่างความเชื่อดังกล่าวทำให้สมาชิกทุกคนในครอบครัวชาวจีนได้อยู่ด้วยกันอย่างมั่นคงและมีความสุขสบาย ถ้ามีอะไรที่คนเราไม่สามารถทำได้ก็จะไม่หมดหวัง เพราะเชื่อว่า มีเทวดาคอยช่วยเหลืออยู่ การเชื่อเรื่องการเลือกวันที่ดี ความเชื่อเรื่องบาป ความเชื่อเรื่องวิญญาณ และการนับถือศาสนา สะท้อนภาพครอบครัวชาวจีนที่ยึดมั่นในการทำความดี ความเชื่อหลากหลาย

อย่างเลี้ยงครอบครัวชาวจีนไว้เป็นอย่างดีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ และอาจจะไม่มีวันที่จะจบสิ้น เพราะการมีความเชื่อทำให้ครอบครัวชาวจีนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3.2.2 การแต่งงาน

สมาชิกในครอบครัวชาวจีนทุกคน พ่อโตขึ้น พ่อแม่ก็จะจัดให้แต่งงานกับคนที่พ่อแม่หามาให้ และเป็นคนที่พ่อแม่คิดว่าดีที่สุดสำหรับลูก ลูก ๆ ในครอบครัวชาวจีนก็จะทำตามที่พ่อแม่จัดให้โดยมีพิธีแต่งงานตามประเพณี แต่พอถึงสมัยหลัง ๆ ลูกหลานครอบครัวชาวจีนเริ่มเปลี่ยนความคิด โดยต้องการเลือกคู่ขวัญด้วยตนเอง ถึงพ่อแม่อยากจะจัดการให้ แต่ลูกหลานก็จะไม่ทำตาม เพราะสมัยนี้ คนได้เรียนหนังสือ ได้รับความรู้ใหม่ ความคิดเห็นของคนสมัยใหม่จึงเปลี่ยนแปลงไปและแตกต่างจากความคิดเดิม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) พิธีกรรมก่อนการแต่งงาน

การแต่งงานเป็นเรื่องที่น่ายินดีสำหรับครอบครัวชาวจีน เมื่อมีงานแต่งงานที่บ้าน พวกญาติ ๆ ที่ไม่ว่าอยู่ไกลแค่ไหนก็จะกลับมาร่วมในงานสำคัญแบบนี้ และจะอวยพรให้กับคู่บ่าวสาวที่กำลังมีความสุขในการแต่งงานของตน และก่อนหรือว่าในงานแต่งงานจะมีพิธีกรรมหลายขั้นตอน ซึ่งเป็นความนิยมของชาวจีนที่ปฏิบัติมาเป็นเวลายาวนานจนถึงทุกวันนี้ พิธีกรรมต่าง ๆ ก่อนการแต่งงานมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1) การให้เจ้าแก่หาคู่แต่งงาน

ในครอบครัวชาวจีน เมื่อมีใครจะแต่งงาน ผู้ใหญ่ในบ้านนิยมให้พวกเขาเจ้าแก่หรือคนที่รู้จัก และไว้ใจช่วยหาผู้หญิง เพื่อให้ได้คนที่ดีและถูกใจมาเป็นลูกสะใภ้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวว่า หวูฟูเหยินอยากให้นานหวูมีเมียน้อยเนื่องจากว่าตนมีอายุมากแล้ว จึงให้เจ้าแก่ที่ชื่อว่าหลิวหม่าจัดการไปหาผู้หญิงสาวที่เรียบร้อยตามที่ตนต้องการ และหลิวหม่าก็หาผู้หญิงที่ถูกใจหวูฟูเหยินจนได้ ดังตัวอย่าง

“แกมีผู้หญิงที่บ้านชองอยู่ไกล ๆ บ้างไหม?” หล่อนถาม

“ฉันมีผู้หญิงอย่างที่คุณนายต้องการแล้ว” หลิวหม่ากล่าวขึ้นอย่างมีชัย.....

(เมียน้อย. 2543 : 103-104)

จินเอ๋ยขึ้นว่า “คุณนายคะ หลิวหม่ามา ผู้หญิงคนที่ว่ามาอยู่ที่นั่นแล้ว”

(เมียน้อย. 2543 : 121)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนนิยมให้เจ้าแก่ช่วยหาคู่แต่งงานที่ดีที่สุดให้กับสมาชิกครอบครัวตน โดยจะบอกเจ้าแก่ว่าตนต้องการคนแบบไหน บ้านใกล้หรือไกล ฯลฯ และเจ้าแก่ก็จะจัดหาผู้หญิงที่เหมาะสมมาให้ จากนั้นก็จะให้ดูหญิงก่อนว่าเป็นคนที่ถูกใจเจ้านายหรือไม่ หากถูกใจ เจ้าแก่ก็จะได้รับค่าตอบแทน และครอบครัวชาวจีนนั้นก็จัดงานแต่งงานขึ้นมา

นวนิยายเรื่อง หัวอกแม่ กล่าวว่าแม่ฝากให้ภรรยาของญาติตนช่วยไปหาผู้หญิงที่เหมาะสมจะแต่งงานกับลูกชายตนโต และภรรยาของญาติก็ตกลงจะไปช่วยหาหญิงสาวในหมู่บ้านตามที่แม่ต้องการว่าต้องเป็นคนเก่ง คนดี ดังตัวอย่าง

“ดีละ ถ้าอย่างนั้นฉันจะไปเลือกดูหาให้สักคนหนึ่ง ในหมู่บ้านนั้นมีอยู่สองร้อย

ครัวเรือนกว่า และคงจะมีผู้หญิงสาวสวย ๆ สมควรจะแต่งงานได้แล้วไม่ใช่หรอ”

(หัวอกแม่. 2543 : 222)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ใหญ่ในครอบครัวชาวจีนนิยมจัดการเรื่องการแต่งงานให้กับลูกตนเป็นอย่างมาก โดยที่จะให้เจ้าแก่หรือคนที่ไว้ใจนั้นช่วยหาผู้หญิงที่เก่งทำงานบ้าน และมีฐานะที่เหมาะสมกับครอบครัวตนมากที่สุดมาแต่งงานกับลูกชายตน ถ้าผู้หญิงที่หามาเป็นคนที่ตนต้องการก็จะจัดงานแต่งงานให้ลูกโดยเร็วและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

นวนิยายเรื่อง สายโลหิต กล่าวว่า เสือหวางอยากจะแต่งงานและมีลูกชายมาสืบวงศ์ตระกูล แต่ตนไม่รู้จักคนอื่น ๆ และไม่รู้เรื่องการหาคู่แต่งงานเลย จึงให้พี่ชายทั้งสองช่วยหาผู้หญิงที่เหมาะสมกับตนมาให้ ซึ่งพี่ชายทั้งสองก็ตกลงจะช่วยหาผู้หญิงที่ดีมาให้ ดังตัวอย่าง

“น้องชายของเราเขาต้องการจะหาภรรยา เพราะภรรยาของเขาตายเสียแล้ว
คราวนี้เขาบอกมาให้เราช่วยหาให้เขา.....”

(สายโลหิต. 2543 : 329)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนชอบให้คนที่คนไว้ใจช่วยหาผู้หญิงที่ดีและเรียบร้อย มีความสามารถจัดการเรื่องราวในบ้าน และทำงานบ้านเก่งมาเป็นคู่ของตน พอได้คนที่เหมาะก็จะจัดงานแต่งงานอย่างรวดเร็วและฉลองกันอย่างสนุกสนาน ผู้ที่แต่งงานนั้นก็จะได้เป็นผู้ใหญ่จริง ๆ และร่วมใช้ชีวิตคู่กับภรรยาตน

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัคส์สะท้อนภาพวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านพิธีกรรมก่อนการแต่งงานให้ผู้อ่านได้เห็น ว่า ผู้ใหญ่ในครอบครัวชาวจีนนิยมจัดแจงเรื่องการแต่งงานให้กับลูก ๆ โดยที่จะให้เจ้าแก่หรือคนที่ตนไว้ใจช่วยหาผู้หญิงที่ดีที่สุด ที่มีความสามารถในการจัดการเรื่องราวในบ้าน และทำงานบ้านเก่ง ฯลฯ มาเป็นลูกสะใภ้ของตน เพื่อให้ลูกตนได้มีครอบครัวของตน และไปเรียนรู้การใช้ชีวิตคู่กับภรรยา ลูกชายก็จะได้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบมากกว่าเดิม

1.2) การดูดวงคู่บ่าวสาวก่อนแต่งงาน

ตามประเพณีโบราณจนถึงปัจจุบันนี้ ครอบครัวชาวจีนนิยมดูดวงให้กับคู่บ่าวสาวที่จะแต่งงานกันว่าสมพงศ์กันหรือไม่ ถ้าสมพงศ์กันก็จะอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข ถ้าดวงไม่สมพงศ์กันก็ต้องหาวิธีแก้ไขให้ได้ก่อนสองคนจะแต่งงานกัน มีรายละเอียดต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง หัวอกแม่ กล่าวว่า ก่อนที่ลูกชายตนโตของแม่จะแต่งงานกับหญิงสาวที่แม่ถูกใจ เพื่อให้แน่ใจและให้ลูกชายมีความสุขในวันข้างหน้า แม่ได้นำวันเดือนปีเกิดและเวลาคลอดของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงไปให้หมอดูดูให้ว่าดวงของสองคนสมพงศ์กันหรือไม่ ดังตัวอย่าง

.....วันเดือนปีเกิดของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงและตลอดจนเวลาคลอด ได้ถูก
นำเอามาเปรียบเทียบที่โต๊ะหมอดูภายในเมือง และปรากฏว่าเป็นที่ต้องการทุก
ประการ.....

(หัวอกแม่. 2543 : 225)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ก่อนแต่งงาน ครอบครัวชาวจีนนิยมดูดวงให้กับเจ้าบ่าวเจ้าสาวว่าถูกกันหรือเปล่า ถ้าไม่ถูกกันก็จะพยายามหาวิธีแก้ไขก่อน ผู้ใหญ่จะได้สบายใจและเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้นว่าลูก ๆ จะอยู่ด้วยกันอย่างยาวนานและมีความสุขมาก ๆ

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัคส์สะท้อนภาพวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านพิธีกรรมก่อนการแต่งงานให้ผู้อ่านได้เห็น ว่า ในครอบครัวชาวจีนก่อนจะจัดงานแต่งงานให้ลูก ๆ จะไปให้หมอดูดูดวงของคู่บ่าวสาวก่อนว่าสมพงศ์กันหรือไม่ เพราะถ้าไม่สมพงศ์กัน ถึงแต่งงานไปก็ไม่

ความสุข ฉะนั้นการให้หมอดูดวงของคู่บ่าวสาวก่อนแต่งงานจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ให้ผู้อ่านได้เข้าใจมากยิ่งขึ้นถึงพิธีกรรมต่าง ๆ ก่อนแต่งงานของครอบครัวชาวจีน

1.3) การหมั้น

ครอบครัวชาวจีนจัดพิธีหมั้นให้กับลูก ๆ ด้วย เนื่องจากว่าลูก ๆ ยังเด็กอยู่ จึงให้ลูก ๆ หมั้นกันก่อน ส่วนงานแต่งงานค่อยไปจัดทีหลังที่ลูก ๆ โตพอที่จะแต่งงานได้

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์ในดิน กล่าวไว้ว่า ลูกชายคนโตของหวางหลงโตขึ้นเรื่อย ๆ หวางหลงจึงให้คนใช้จัดหาผู้หญิงที่เหมาะสมแต่งงานกับลูกชายตน แต่ผู้หญิงที่หามาอายุยังน้อย หวางหลงไม่ยอมเสียโอกาสที่จะได้ลูกสะใภ้ที่ดีแบบนี้ จึงทำตามที่ภรรยาเสนอว่าให้ลูกชายหมั้นกับหญิงสาวคนนั้นก่อนดังตัวอย่าง

“ฉันเห็นว่าเราควรหมั้นลูกคนอื่นเสียที เมื่อมันโตพอสมควรแล้ว ส่วนการแต่งงานนั้น พอมันโตกว่านี้สักหน่อยเราก็จัดให้มาแต่งเสียทีเดียว ”

(ทรัพย์ในดิน. 2543 : 272)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนนิยมจัดการหมั้นให้กับลูก ๆ ในเมื่อที่ลูก ๆ ยังเป็นเด็กหรืออายุยังไม่ถึงที่จะแต่งงานได้นั้น เนื่องจากว่าพบคนที่ถูกใจและเหมาะสมกับฐานะครอบครัวมาก เพื่อให้มั่นใจและให้ลูกได้ภรรยาที่ดีที่สุดและถูกใจผู้ใหญ่มากที่สุด ผู้ใหญ่ก็จะจัดให้เด็กทั้งสองหมั้นกันก่อน พอถึงเวลาถึงจะจัดงานแต่งงานให้

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัคส์สะท้อนภาพวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านพิธีกรรมก่อนการแต่งงานให้ผู้อ่านได้เห็น ว่า เมื่อพบคนที่ถูกใจและมีฐานะที่เหมาะสมกับฐานะครอบครัว ครอบครัวชาวจีนนิยมให้ลูกที่ยังเป็นเด็ก ๆ นั้นหมั้นกันก่อน เพื่อให้มั่นใจว่าลูกจะได้ภรรยาที่ดีที่สุดและถูกใจตนมากที่สุดมาร่วมใช้ชีวิตด้วยกัน ส่วนงานแต่งงานก็จะจัดและฉลองให้ทีหลัง

2) การแต่งงานแบบสมัยเก่า

การแต่งงานแบบสมัยเก่าแบ่งเป็นสองประเภท ประเภทแรกคือการแต่งงานแบบที่เชื่อฟังพ่อแม่ผู้ใหญ่ เพราะพ่อแม่ผู้ใหญ่ในครอบครัวเป็นคนจัดการเลือกคู่ขวัญให้ และลูก ๆ ก็ทำตามผู้ใหญ่จัดให้ เพราะไม่ว่าอยู่ในสายตาใคร นี่เป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับลูก ๆ และครอบครัวทั้งสอง ถึงคู่บ่าวสาวจะไม่เคยเจอกันและไม่ได้อีกกัน อีกแบบหนึ่งคือ การแต่งงานกับผู้หญิงที่ซื้อจากครอบครัวร่ำรวยมาเป็นภรรยา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1) การแต่งงานแบบที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวจัดการ

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์ในดิน กล่าวถึงเมื่อลูกชายคนโตของหวางหลงโตขึ้น และถึงเวลาที่จะต้องแต่งงานแล้ว หวางหลงก็ให้คนช่วยจัดงานแต่งงานให้ลูกชายคนโต โดยมีพิธีตามประเพณีต่าง ๆ และต้องแต่งตัวให้เจ้าสาวอย่างสวยงามที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้เป็นสิริมงคล ดังตัวอย่าง

ตามประเพณี เจ้าสาวจะต้องไม่ให้เจ้าบ่าวเห็นก่อนวันแต่งงาน เหลียงฮวาและตู้เจียน ฯลฯ จึงพาตัวเจ้าสาวเข้าไปข้างใน และจัดแจงอาบน้ำ ชำระร่างกาย ทำใหม่ด้วยผ้าขาวแล้วอุ้มเท้าทาบให้กับเจ้าสาว จนกระทั่งเป็นอันว่าการแต่งตัวเสร็จสิ้นลงและถึงค่อย ๆ เดินมาที่ห้องกลางซึ่งเป็นห้องจัดงานพิธี.....

(ทรัพย์ในดิน. 2543 :309-310)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนผู้ใหญ่เป็นคนที่จัดการเรื่องการแต่งงานให้กับ

ลูก ๆ เพื่อให้ลูกชายได้แต่งงานกับหญิงสาวที่เก่งเรื่องงานบ้านและมีความสามารถจัดการเรื่องราวต่าง ๆ ในบ้าน และเป็นคนที่ถูกใจผู้ใหญ่มากที่สุด ในวันแต่งงานจะแต่งเนื้อแต่งตัวเจ้าสาวให้สวยที่สุดก่อน แล้วค่อยไปปฏิบัติตามขั้นตอนของการแต่งงานในห้องจัดพิธี โดยมีแขกจำนวนมากนั่งคอยนั้น

นวนิยายเรื่อง สายโลหิต เลือหวาง ลูกชายคนที่สามของหวางหลงแต่งงานกับผู้หญิงที่พี่ชายหาให้ เพราะอยากมีลูกชายสักคนมาสืบทอดสายโลหิตของตน หลังพิธีแต่งงาน ที่บ้านเลือหวางจัดการกินเลี้ยงอย่างสนุกสนาน คนที่มานั่งกินก็กินกันอย่างมีความสุข ดังตัวอย่าง

ภายในบ้านพัก ทั้งหญิงทั้งชายที่มากินเลี้ยงได้สนุกสนานกันเต็มที่ รวมทั้งคน
ยากจนจนซึ่งสวมเสื้อผ้าชาดวัน แม้ที่สุดลุนซ์ในเมืองก็เข้ามาเก็บกินเศษอาหาร
กันอยู่ดาษดื่น.....

(สายโลหิต. 2543 :273)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนเมื่อพิธีการแต่งงานเสร็จลงก็จะมาถึงขั้นตอนการเลี้ยงฉลองงานแต่งงาน โดยที่เจ้าภาพนั้นจะเตรียมอาหารอร่อยหลายชนิดมาให้แขก ที่มาร่วมงาน เพื่อให้แขกได้รับประทานอาหารอย่างเต็มที่และอิ่มใจ ยิ่งแขกมากเท่าไร คู่บ่าวสาวก็จะมีความสุขมากเท่านั้น

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัคสะท้อนภาพวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านการแต่งงานแบบสมัยเก่าให้ผู้อ่านได้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนจะจัดการแต่งงานให้กับลูก ๆ แบบที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวเป็นคนจัดการทุกอย่างให้ รวมทั้งการแต่งตัวเจ้าบ่าวสาว การเลี้ยงแขก ฯลฯ ลูก ๆ ก็แค่ปฏิบัติตามก็พอ

2.2) การแต่งงานกับผู้หญิงที่ซื้อมาเป็นภรรยา

การแต่งงานกับผู้หญิงที่ซื้อมาเป็นภรรยา หรือผู้หญิงที่ซื้อมาเป็นภรรยาจะอยู่ในฐานะที่ต่ำต้อยและไม่มีทางเลือกชีวิตของตน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวว่า หวูฟูเหียนผู้เป็นภรรยาของนายหวูอยากให้นายหวูมีภรรยาสักคนมาช่วยดูแลนายหวูและแบ่งเบาภาระของตน จึงให้เถ้าแก่ที่ชื่อว่าหลิวหม่าจัดการไปหาซื้อผู้หญิงสาวที่เรียบร้อยตามที่ตนต้องการ และหลิวหม่าก็หาผู้หญิงที่ถูกใจหวูฟูเหียนจนได้ หวูฟูเหียนก็จัดให้เงินสำหรับครอบครัวผู้หญิงและค่าจ้างของหลิวหม่า ดังตัวอย่าง

“ร้อยเหรียญ ก็นับว่าไม่น้อยนะสำหรับคนบ้านนอก หวูฟูเหียนกล่าวเรียบ ๆ
แต่ฉันจะให้มากกว่านั้น ฉันจะให้สองร้อยเหรียญ”

(เมียน้อย. 2543 : 109)

จินเอ๋ยขึ้นว่า “คุณนายคะ หลิวหม่ามา ผู้หญิงคนที่ว่ามาอยู่ที่นี้แล้ว”

(เมียน้อย. 2543 : 121)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนที่ร่ำรวยนั้นนิยมหาซื้อสาวน้อยที่บ้านอยู่ไกลและยากจนมาเป็นภรรยา เนื่องจากว่าสาวน้อยแบบนั้นจะไม่คิดหนีกลับบ้าน แต่จะอยู่ในบ้านใหม่ และปฏิบัติหน้าที่ภรรยาเป็นอย่างดีที่สุด นั่นก็คือ เคารพภรรยาหลวง ดูแลนายในบ้านและสืบทอดวงศ์ตระกูลให้ดีที่สุด

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านการแต่งงานแบบสมัยเก่าให้ผู้อ่านได้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนนิยมให้ลูกหลานแต่งงานกับคนที่ผู้ใหญ่หาให้

ซึ่งคิดว่าเป็นคนที่เหมาะที่สุดสำหรับลูก ๆ และครอบครัว และในสมัยนั้นลูก ๆ ก็จะยอมทำทุกอย่างที่ผู้ใหญ่สั่งให้ทำ งานแต่งงานในสมัยก่อนก็จะจัดขึ้นอย่างสนุกสนานและฉลองกันอย่างดีใจทั้งคนในครอบครัวและพวงญาติ ๆ รวมถึงเพื่อนบ้านอีกด้วย ฉลองกันเป็นเวลาหลายวัน คู่บ่าวสาวจะได้รับคำอวยพรจากคนทั้งหลายที่มางานแต่งงานอย่างมีความสุข บางทีถึงคู่บ่าวสาวไม่ได้เต็มใจที่จะต้องแต่งงานกัน เพราะไม่ได้รักกัน แต่ก็ต้องยอมรับความจริงที่ตนกำลังแต่งงานกับคนที่ผู้ใหญ่หาให้ งานแต่งงานแบบสมัยก่อนจะใช้เงินและเวลามาก แต่ทำให้ทุกคนในครอบครัวโดยเฉพาะผู้ใหญ่อึดใจกันอย่างเต็มที่ นอกจากนั้นยังมีแบบที่หาซื้อผู้หญิงมาเป็นภรรยา ซึ่งเป็นผู้หญิงที่อยู่ในฐานะต่ำต้อย ไม่สามารถเลือกชีวิตของตนได้ ใครมีเงินก็สามารถซื้อผู้หญิงเหล่านี้ได้อย่างถูกต้อง และผู้หญิงก็จะทำตามผู้ใหญ่จัดการให้ได้อย่างเต็มที่

3) การแต่งงานแบบสมัยใหม่

3.1) การแต่งงานแบบสมัยใหม่ที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวจัดการให้

การแต่งงานแบบสมัยใหม่ที่ผู้ใหญ่จัดหาคู่ให้ นั่นคือพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ในครอบครัวเป็นคนจัดการ ซึ่งจะไม่ค่อยต่างกับการแต่งงานแบบสมัยเก่า แตกต่างกันตรงที่ว่าจะไม่มีงานเลี้ยงใหญ่โตหรูหรา และจะไม่เสียเวลาอย่างมากเหมือนเมื่อก่อน จะเป็นงานแต่งแบบสนุกสนาน แต่ประหยัดทั้งเงินและเวลา

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงเฟินโหมลูกชายคนที่สามของหวงฟูเหียนซึ่งแต่งงานกับลูกสาวของเจียงฟูเหียนที่ชื่อว่าหลินจีในเดือนที่เก้าตามผู้ใหญ่ของครอบครัวทั้งสองจัดให้ งานแต่งงานของสองคนนี้จัดเป็นงานแต่งงานแบบรวดเร็วตามความนิยมของเด็กสมัยใหม่ ซึ่งมีแค่การทำพิธีต่อหน้าผู้ใหญ่เท่านั้น ไม่มีกรเลี้ยงฉลองอย่างใหญ่โตเหมือนสมัยก่อน ดังตัวอย่าง

.....ไม่จัดให้มีการแต่งงานแบบโบราณซึ่งกินเวลานานการเลี้ยงอาหารถึงสามวันนับว่านานเกินไปสำหรับเฟินโหมกับหลินจีผู้มีใจร้อนด้วยกันทั้งคู่ ทั้งสองคนต้องการแต่งงานแบบรวดเร็วตามแบบของสมัยใหม่ ซึ่งมีการทำพิธีกันต่อหน้าผู้ใหญ่เท่านั้นก็นับว่าพอแล้ว

(เมียน้อย. 2543 : 254-255)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า มาถึงสมัยใหม่ ๆ หน่อย ครอบครัวชาวจีนยังนิยมจัดเรื่องแต่งงานให้กับลูกหลาน แต่ก็เริ่มรับงานแต่งงานแบบสมัยใหม่ โดยที่อาจจะไม่ต้องมีพิธียุ่งยากมากมายอีก แค่จัดพิธีเล็ก ๆ ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดเงินและเวลาเป็นอย่างมาก อันเป็นที่นิยมของพวกเด็ก ๆ ที่ได้รับเข้ามาจากต่างประเทศหรือเมืองอื่นที่ทันสมัย และก็กลายเป็นงานแต่งงานที่เป็นที่พอใจของครอบครัวชาวจีนเหมือนกัน

3.2) การแต่งงานแบบสมัยใหม่ที่ลูกหลานเลือกคู่เอง

การแต่งงานแบบสมัยใหม่ที่ลูกหลานเป็นคนเลือกคู่ด้วยตนเอง เป็นงานแต่งงานแบบที่ลูกหลานไม่เลือกคู่ตามผู้ใหญ่หาให้ เพราะอยากจะแต่งงานกับคนที่ตนรัก

นวนิยายเรื่อง สายโลหิต กล่าวว่า ลูกชายคนโตของหวางหล่งมีลูกชายคนหนึ่งถึงเวลาต้องแต่งงานแล้ว ลูกชายคนโตของหวางหล่งกับภรรยาจึงคิดว่าต้องจัดการเรื่องแต่งงานให้ลูกตนอย่างที่เขาเคยทำให้กับตน แต่หลานชายคนโตของหวางหล่งกลับไม่ตกลงกับเรื่องการแต่งงานที่หวางหล่งจัดหาภรรยาให้ หลานชายหวางหล่งต้องการผู้หญิงที่ตนเองเลือกเอง เนื่องจากเขาได้รับความรู้ใหม่จากการ

เรียนแล้ว ดังตัวอย่าง

“.....เจ้าลูกชายของพี่มันมีความคิดวิถิตถารที่จะเลือกเมียเอง มันได้ยินได้ฟังว่า
เป็นธรรมเนียมของคนทางใต้ก็จึงเอาอย่างนั้นบ้าง.....”

(สายโลหิต. 2543 : 330)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ลูกหลานในครอบครัวชาวจีนที่ได้รับความรู้ใหม่นั้นจะต้องการหา
คู่ด้วยตนเองโดยที่เห็นด้วยกับการที่ผู้ใหญ่จัดหาคู่ให้ตนอีก และแจ้งให้ผู้ใหญ่ทราบว่าตนต้องการหา
แต่งงานด้วยตนเองได้ ตนก็จะเลือกผู้หญิงที่ได้รับความรู้ใหม่นั้นมาเป็นคู่ครอง และใช้ชีวิตคู่กับคนที่
ตนเลือก ซึ่งเป็นคนที่มีความรู้ใหม่ ๆ เหมือนตนเอง

นวนิยายเรื่อง บ้านแตก กล่าวว่า เมื่ออ้ายหลานโตขึ้น และได้พบกับคนที่ตนรัก และผู้ใหญ่ใน
บ้านก็เห็นด้วยกับเรื่องที่อ้ายหลานจะแต่งงานกับคนที่ตนเลือกและรักมากที่สุด งานแต่งงานของอ้าย
หลานก็เป็นงานแต่งงานแบบใหม่ และพ่อแม่ผู้ใหญ่ในครอบครัวเป็นคนจัดการให้ และงานแต่งงาน
ของอ้ายหลาน ผู้ที่เป็นลูกสาวของลุงของหยวนได้จัดขึ้นอย่างหรูหราใหญ่โต ผู้ใหญ่และทุกคนที่อยู่
ในครอบครัวให้ความสำคัญแก่งานแต่งงานของลูก ๆ อย่างมาก ดังตัวอย่าง

“.....แม่จึงยอมให้ลูกสาวของแม่เลือกคู่ครองของเขาเองตามอำเภอใจ เพราะ
แม่รู้ว่า การฝักให้แต่งงานกับคนที่ไม่รักกันนั้นเป็นอย่างไร.....”

(บ้านแตก. 2543 :303)

วันคืนล่วงไปสู่วันแต่งงานของอ้ายหลานอย่างรวดเร็วยิ่ง การแต่งงานครั้งนี้จะ
เป็นการแต่งงานที่มโหฬารมาก บรรดาแขกที่ได้รับเชิญไว้ต่างก็ทยอยกันไปยัง
โรงแรมอันใหญ่โตที่สุดและทันสมัยที่สุดในเมือง.....ในงานแต่ง มีการจ้างดนตรีวง
ใหญ่ตามแบบต่างประเทศมาด้วย และสถานที่ทุกแห่งประดับประดาด้วยดอกไม้
.....

(บ้านแตก. 2543 :319-320)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า มาถึงช่วงหลัง ๆ ครอบครัวชาวจีนเริ่มรับความจริงว่าลูกหลาน
อยากจะเลือกคู่ครองด้วยตัวเอง แต่งานกับคนที่ตนรักและได้รับคำอวยพรจากพ่อแม่และญาติ ๆ
ทั้งหลาย และผู้ใหญ่ในครอบครัวยังช่วยจัดงานแต่งงานแบบสมัยใหม่ โดยที่จัดงานแต่งในโรงแรม
หรูหรามาตามความนิยมของชาวฝรั่ง งานแต่งงานแบบสมัยใหม่นี้ก็เป็นที่ยอมรับของครอบครัว
ชาวจีนเมื่อมาถึงสมัยใหม่

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านการ
แต่งงานให้ผู้อ่านได้เห็น ว่า ครอบครัวชาวจีนให้ความสำคัญกับเรื่องแต่งงานของลูกหลานเป็นอย่างมาก
โดยที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวชอบจัดการเรื่องแต่งงานให้กับลูก ๆ หรือไม่ก็ตกลงที่ลูกหลานจะเลือกคู่ขวัญ
ของตนได้ตามใจ และก่อนที่จะแต่งงาน ไม่ว่าจะแต่งงานแบบสมัยเก่าหรือแบบสมัยใหม่ ก็จะมี
พิธีกรรมหลากหลายอย่าง เช่น การให้หมอดูเลือกวันที่ดีที่สุดสำหรับจัดงานแต่ง การจัดงานแต่งงาน
แบบหรูหราตามความนิยมของสมัยนั้น หรือตามประเพณีที่มีมาตั้งนาน เมื่อถึงวันแต่งจริงยังมีพิธี
แต่งงานอย่างสนุกสนานอีกด้วย จะมีพิธีแต่งงานจัดขึ้นต่อหน้าผู้ใหญ่ของครอบครัวทั้งสองอย่างเป็น
ทางการ หลังพิธีแต่งงานจะมีการเลี้ยงแขกที่มาร่วมงานอย่างใหญ่โต และเมื่อมาถึงสมัยหลัง ๆ
ครอบครัวชาวจีนก็เริ่มรับงานแต่งงานแบบสมัยใหม่โดยที่แต่งงานแบบที่กินเวลาไม่มาก หรือไม่ก็จะจัด

งานแต่งงานในโรงแรม ถึงจะเสียเงินมากหน่อย แต่ก็สะดวกทันใจคนสมัยใหม่เป็นอย่างดี การแต่งงานแบบสมัยใหม่ก็ทำให้ทุกคนพอใจเหมือนกับงานแต่งงานแบบสมัยเก่า และการจัดงานแต่งงานแบบสมัยใหม่นั้นว่าดี ทันใจคู่บ่าวสาวและครอบครัวคู่บ่าวสาวทั้งสองอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็งานแต่งงานแบบสมัยเก่าหรือสมัยใหม่ ล้วนเป็นเรื่องที่น่ายินดีของครอบครัวชาวจีน

3.2.3 พิธีฝังศพ

ชาวจีนมีประเพณีฝังศพมาตั้งแต่สมัยก่อนจนถึงปัจจุบัน ไม่นิยมการเผาศพสมาชิกในครอบครัวและเป็นคนที่ตนรัก เพราะคิดว่าคนตายไปก็ไม่ได้เหลืออะไรอีก ถ้าเผาศพไปแล้วจะไม่เหลืออะไรจริง ๆ คนที่ตายไปก็คงยอมไม่ได้เหมือนกัน หากนำไปฝังก็จะเหมือนว่าเขายังไม่ได้ไปไกล จะคอยดูแลครอบครัวอย่างที่เคย แต่ถ้าเผาเสียไปจริง ๆ เมื่อภรรยา ลูกหลาน ญาติคิดถึงท่านผู้เสียชีวิตขึ้นมา ก็จะไม่มื่อะไรมาแก้ความคิดถึงได้ อย่างน้อยศพที่ฝังไว้ก็จะอยู่ตรงนั้น เรื่องเกี่ยวข้องกับการฝังศพคนตายของครอบครัวชาวจีนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึง เมื่อคุณนายผู้เฒ่าถึงแก่กรรมแล้ว ทุกคนในครอบครัวพากันร้องไห้และรับจัดการเรื่องต่าง ๆ สำหรับคุณนายผู้เฒ่าทันที เช่น การเชิญพระมาไล่ผีและจำกัดเขตให้คุณนายผู้เฒ่า อาบน้ำแต่งตัวให้ศพของคุณนายผู้เฒ่า และฝังศพของคุณนายผู้เฒ่า แต่ก่อนการฝังศพต้องเรียกหมอดูมาปรึกษาว่าวันใดจะเหมาะสมและเป็นวันที่มงคลที่สุด ถึงจะจัดการฝังศพกันได้อย่างดีตัวอย่าง

ศพคุณนายผู้เฒ่ายังไม่ได้ฝังทันที เมื่อเรียกพวกหมอดูมาปรึกษา เขาได้แนะนำว่าวันหนึ่งในกลางฤดูชิวเทียนเป็นวันแรกที่น่าจะเป็นวันมงคล เพราะฉะนั้นเมื่อพิธีตอนต่าง ๆ ได้เสร็จสิ้นลงแล้วและศพคุณนายผู้เฒ่าได้นอนอยู่ในโลงไม้สนซึ่งปิดผนึก โลงนั้นก็ถูกนำไปเก็บไว้ภายในกำแพงของศาลประจำตระกูลอันเป็นที่เงียบสงัด.....

(เมียน้อย. 2543 : 282)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนนิยมฝังศพญาติผู้ใหญ่ในครอบครัวตนไม่ยอมเอาศพไปเผา เพราะเชื่อว่าการเผาศพนั้นจะทำให้ผู้ตายเจ็บปวดอีก หากอยากให้ผู้ใหญ่จากไปด้วยความสุขสบายก็ต้องฝังศพในดิน ผู้ตายจะได้นอนหลับสบายโดยที่ไม่มีความทุกข์ ไม่มีใครไปรบกวนอีก

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์สินในดิน กล่าวว่า เมื่อโอลัน ภรรยาของหวางหลุง และพ่อของหวางหลุงสิ้นใจ คนที่อยู่ในครอบครัวและเพื่อนบ้านก็ช่วยกันจัดอาบน้ำศพ เพื่อเอาไปฝัง และจะยกศพจากเตียงใส่ลงในโลงศพที่เตรียมให้ไว้ และจะจัดให้ไปหาหมอดูเพื่อเลือกวันที่ดีสำหรับฝังศพ ดังตัวอย่าง

พอโอลันสิ้นใจ หวางหลุงรู้สึกไม่กล้าอยู่ใกล้ ๆ ขึ้นมาทันทีและเรียกร้องอาสาให้มาช่วยอาบน้ำศพเพื่อเอาไปฝัง..... และจัดการยกศพจากเตียงลงใส่ในโลงใบใหญ่ซึ่งซื้อมาสักรองไว้ แล้วจึงไปหาหมอดูเพื่อถามถึงวันที่จะฝังศพได้.....

.....หวางหลุงจึงอาบน้ำศพพ่อของเขาด้วยตนเอง แล้วยกลงบรรจุในโลงซึ่งซื้อ มาเตรียมไว้แล้วอย่างแผ่วเบา พลางพูดว่า “เราจะฝังศพทั้งสองนี้ในวันเดียวกัน จะเลือกที่ดินของเราตรงที่ดี ๆ แถวเนินเขา เป็นที่ฝังไว้ใกล้ ๆ กัน เมื่อเวลาเราจะ

ตาย ลูกหลานจะได้ฝังเราไว้ที่นั่นด้วย”

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 : 314-315)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนนิยมฝังศพญาติและผู้ใหญ่ในครอบครัวตน ไม่ยอมเอาศพไปเผา เพราะเชื่อว่าการเผาศพนั้นจะทำให้ผู้ตายเจ็บปวดอีก ก่อนนำศพไปฝังนั้น จะจัดการอาบน้ำ แต่งตัว ฯลฯ ให้ศพก่อน ให้ผู้ตายจากไปในสภาพที่เรียบร้อย หากคนที่อยู่ในครอบครัวชาวจีนอยากจะให้ญาติผู้ใหญ่จากไปด้วยเป็นสุขสบายก็ต้องฝังศพในดิน ผู้ตายจะได้นอนหลับสบายในดินโดยที่ไม่มีความทุกข์ ไม่มีใครไปรบกวน

นวนิยายเรื่อง สายโลหิต เมื่อหวางหลง ผู้ที่สร้างบ้านสร้างเรือนตระกูลหวางเสียชีวิตไป ลูก ๆ ก็จัดการให้อาบน้ำและแต่งศพ เลือกวันที่ดีสำหรับฝังศพคนตาย ฯลฯ ซึ่งเป็นพ่อของตนอย่างเรียบร้อย เพื่อนำศพคนตายไปฝัง ดังตัวอย่าง

.....อาบน้ำศพ แต่งศพ และเอาเครื่องแต่งกายแพรสวมให้สำหรับเอาศพไป

ฝัง ยกศพเข้าโลงตลอดจนฉีกโลง.....

วันคืนล่วงไปโดยนัยนี้ที่ละสัปดาห์ จนครบเจ็ดสัปดาห์และวันฝังศพก็

กระชั้นเข้ามาทุกที.....

(สายโลหิต. 2543 : 10,15)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนนิยมฝังศพพ่อก่อน ไม่อยากเอาศพไปเผาเสีย เพราะเชื่อว่าการเผาศพนั้นจะทำให้ผู้ตายเจ็บปวดอีก นอกจากนั้น ก่อนนำศพไปฝังในดินนั้น ลูก ๆ จะจัดการอาบน้ำ แต่งตัว ฯลฯ ให้กับศพพ่อก่อน ให้พ่อจากไปด้วยการแต่งตัวที่เรียบร้อย หากลูก ๆ อยุ่อยากจะให้พ่อก่อนจากไปด้วยเป็นสุขสบายก็ต้องฝังศพพ่อก่อนในดิน ผู้ตายจะได้นอนหลับสบายในดินโดยที่ไม่มี ความทุกข์เหมือนมนุษย์ และจะไม่มีใครไปรบกวนความสบายนั้นได้อีก

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านการฝังศพให้ผู้่านได้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนนิยมฝังศพ ไม่เหมือนกับปัจจุบันนี้ที่นิยมเผาศพเสีย เพราะเชื่อว่าถ้าคนใดคนหนึ่งเสียชีวิตไปแล้ว คนที่ในครอบครัวยังนำศพไปเผาเสีย คนที่ตายไปแล้วก็จะไม่เหลืออะไร ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวจีนรับไม่ได้ ก่อนนำศพไปฝัง ต้องจัดการอาบน้ำให้กับศพและแต่งศพด้วยเสื้อผ้าดี ๆ ที่ผู้ตายชอบ จากนั้นก็จะยกศพลงโลงศพที่เตรียมไว้แต่เดิม โดยที่จะฝังศพในวันที่ดีที่ที่สุด ซึ่งเป็นวันที่หมอดูดูให้ และก่อนฝังศพยังต้องมีพิธีต่าง ๆ อย่างหลากหลายเพื่อให้คนตายนั้นจากไปอย่างสุขสบาย และวิญญาณของคนตายจะได้ไปยังที่ที่ถูกต้องและลาจากกับโลกมนุษย์อย่างพอใจและด้วยความสุข สมาชิกครอบครัวถึงจะถือว่าได้ทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดแล้วสำหรับญาติที่เสียชีวิตไป

3.2.4 การรดน้ำศพผู้หญิง

ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นว่าครอบครัวชาวจีนรักลูกชายมากกว่าลูกสาว เมื่อมีลูกสาว ครอบครัวชาวจีนจะจัดให้รดน้ำตั้งแต่ลูกสาวอายุยังน้อย เพราะคิดว่าผู้หญิงที่มีเท้าเป็นใหญ่จะไม่มีใครเอา เพราะสังคมสมัยนั้นนิยมเท้าเล็ก ถ้าใครเท้าใหญ่จะไม่มีใครคบหาได้เป็นลูกสะใภ้ ฉะนั้น ผู้หญิงที่เกิดมาในครอบครัวชาวจีนต้องรดน้ำเท้ากันให้หมด จนมาถึงสมัยใหม่ที่ลูกหลานชาวจีนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากโรงเรียน จึงเกิดคิดว่าควรเลิกการรดน้ำเท้าผู้หญิงและส่งผลกระทบต่อผู้ใหญ่ในครอบครัวตนอย่างจริงจังว่าต้องเลิกรดน้ำเท้าผู้หญิง

1) การรัดเท้าตามธรรมเนียมนิยมเดิม

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวว่า หงูฟูเหยินโดนรัดเท้าตั้งแต่ยังเด็กมาก เพราะมารดาของหล่อนอย่างให้หล่อนมีเท้าเล็ก ๆ อย่างผู้หญิงคนอื่นซึ่งอยู่ในบ้านที่มีฐานะ มีหน้ามีตาเหมือนครอบครัวหล่อน เมื่อหล่อนไม่ยอมให้รัดเท้า มารดาก็จะนั่งสั่งสอนหล่อนอย่างจริงจัง ดังตัวอย่าง

เท้าของหงูฟูเหยินเล็กกว่าชนมชาติ ทั้งนี้ก็เพราะว่าหลายปีมาแล้ว เมื่อหล่อนยังเป็นเด็กอายุ 5 ขวบ มารดาของหล่อนได้เริ่มรัดเท้าให้ทั้งสองข้าง.....

“คุณพ่อของแกจะว่ายังไงถ้าเขากลับมาบ้าน ยังเห็นเท้าของแกยิ่งใหญ่โต เบื่อเรื่อเบือร่าเหมือนเท้าพวกเมียคนทำนา ? ” จากนั้น หล่อนก็ยอมให้มารดารัดเท้าโดยดี

(เมียน้อย. 2543 :180-181)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนในสมัยก่อนนิยมรัดเท้าผู้หญิงตั้งแต่เล็กจนโต ไม่นั้นลูกสาวจะหาคู่ยากและจะลำบากเมื่อโตขึ้น เพราะชาวจีนมีความคิดเห็นที่เก่าแก่กว่าหน้าที่ของพวกผู้หญิงคือ อยู่แต่บ้าน ทำงานบ้าน และดูแลงานครอบครัวและคนที่อยู่ในครอบครัวให้สุขสบายๆ ฯลฯ ไม่ต้องไปข้างนอก จึงนิยมรัดเท้าของผู้หญิงให้เล็ก ซึ่งการรัดเท้านั้นเจ็บมาก พวกเด็กหญิงชาวจีนบางคนทนความเจ็บนั้นไม่ได้จึงเสียชีวิตไปเป็นจำนวนมาก

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์ในดิน กล่าวว่าลูกสาวคนเล็กของหวางหล่งโตขึ้นเรื่อย ๆ และภรรยาหวางหล่งก็จัดการรัดเท้าให้ลูกสาวและแน่นเข้าทุก ๆ ที ถึงจะเจ็บ ลูกสาวก็ต้องทน ดังตัวอย่าง

“แม่พันเท้าหนูให้แน่นเข้าทุกวัน จนกลางคืนหนูนอนไม่หลับ”

“แม่สั่งหนูไม่ให้ร้องไห้ดัง ๆ เพราะพ่อใจอ่อนทนดูไม่ได้ ประเดี๋ยวจะสั่งเลิกพันเท้า แล้วคนที่จะมาเป็นสามีของหนูก็จะไม่รักหนู”

(ทรัพย์ในดิน. 2543 :293)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนในสมัยก่อนนิยมรัดเท้าผู้หญิงตั้งแต่เล็กจนโต เพราะคิดและเป็นความคิดเห็นที่เก่าแก่กว่าหากลูกสาวเท้าใหญ่จะหาคู่ยาก และอาจจะไม่มีครอบครัวไหนอยากได้เป็นลูกสะใภ้ หน้าที่ของพวกลูกสาวหรือลูกสะใภ้ที่ดีคือ อยู่แต่บ้าน ทำงานบ้านต่าง ๆ ดูแลงานครอบครัวและคนที่อยู่ในครอบครัวให้สุขสบายๆ ไม่ต้องไปข้างนอก จึงนิยมรัดเท้าของผู้หญิงให้เล็กตั้งแต่พวกลูกสาวยังเป็นเด็กเล็ก สั่งสอนให้ลูกสาวทนความเจ็บก่อน แล้วในอนาคตผู้ที่จะมาเป็นสามีจะได้รัก

2) การไม่ให้ลูกสาวรัดเท้าตามธรรมเนียมนิยมใหม่

นวนิยายเรื่อง เมียหลวง กล่าวว่า หยวนผู้ที่เป็นลูกรักของครอบครัวหลี่ เมื่อเรียนจบและกลับมาจากต่างประเทศแล้ว ขณะต้องไปทำงานในเมือง ไม่มีเวลาดูแลลูก ๆ ของตน ยิ่งกลัวว่าคนในครอบครัวจะใช้ความคิดเก่าเหมือนก่อนว่าจะรัดเท้าของลูกสาวตน จึงเขียนจดหมายมาสั่งว่าห้ามรัดเท้าลูกสาวตน ดังตัวอย่าง

“เท้าของบุตรสาวของฉันทันนั้นอย่าได้รัดเท้าให้เล็กเป็นอันขาด”

(เมียหลวง. 2543 : 28)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า เมื่อมาถึงสมัยหลัง ๆ ที่พวกลูกหลานชาวจีนได้ไปเล่าเรียนหนังสือที่โรงเรียนต่าง ๆ กลับมาก่อเกิดมีความคิดตามสมัยใหม่ว่าควรเลิกรัดเท้าผู้หญิงสักที เพราะการรัดเท้า

นั่นทำให้เดินไปไหนมาไหนไม่ค่อยได้ ทำมาหากินด้วยตนเองก็ไม่ได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติต่อไปอีกแล้ว ลูกหลานชาวจีนที่มีความรู้สมัยใหม่นั้นจึงเผยแพร่ในครอบครัวตนว่าให้เลิกรดเท้าผู้หญิง เลิกความคิดที่เก่าแก่นั้นเสีย

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านพิธีกรรมก่อนการแต่งงานให้ผู้อ่านได้เห็น ว่า ครอบครัวชาวจีนในสมัยก่อนนิยมรดเท้าผู้หญิงตั้งแต่เล็กจนโต ไม่งั้นผู้หญิงจะหาคู่ยากและจะลำบากเมื่อโตขึ้น และในความคิดเห็นอย่างเก่าแก่ของชาวจีนนั้น ผู้หญิงไม่ต้องไปทำงานข้างนอก แค่อยู่บ้าน ทำงานบ้าน ดูแลงานครอบครัวและคนที่อยู่ในครอบครัวให้สุขสบาย ฯลฯ ข้างนอกจะเป็นอย่างไรก็ไม่เกี่ยวกับผู้หญิง จึงรดเท้าของผู้หญิงให้เล็ก การรดเท้าให้เล็กนั้นเจ็บมาก ๆ เด็กหญิงบางคนทนความเจ็บไม่ได้จึงเสียชีวิตไปก็มีไม่น้อย จนกระทั่งพอมถึงสมัยหลัง ๆ เมื่อมีลูกหลานในครอบครัวชาวจีนได้เรียนและรับรู้วัฒนธรรมใหม่จากโรงเรียนหรือต่างประเทศเข้ามา ครอบครัวชาวจีนจึงเลิกการรดเท้าผู้หญิงตามความนิยมของสมัย

สรุปได้ว่า ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวชาวจีนทำให้ผู้อ่านได้เห็นอย่างชัดเจนว่า วัฒนธรรมต่างๆ หลากหลายอย่างที่เป็นของคนจีนเป็นสิ่งที่สวยงามและน่าสืบทอดกันไปเรื่อย ๆ และยังสอนให้แก่ผู้อ่านอีกมากกว่าวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่เป็นของครอบครัวชาวจีนประมาณแบ่งเป็นการรดเท้าผู้หญิง มีความเชื่ออย่างหลากหลาย เห็นความสำคัญแก่การแต่งงานของสมาชิกครอบครัว และนิยมฝังศพคนตาย สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ชิดกับชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวชาวจีน การที่มีวัฒนธรรมหลากหลายอย่างทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวชาวจีนครบรสชาติชีวิต ไม่ว่าจะเป็วัฒนธรรมแบบไหน ล้วนแต่ทำให้ครอบครัวชาวจีนมีรสชาติและมีลักษณะที่แตกต่างกับครอบครัวชาวอื่น ๆ

3.3 ภาพสะท้อนด้านคุณธรรมของสมาชิกในครอบครัวชาวจีน

การมีคุณธรรมอย่างหลากหลายถือว่าเป็นสิ่งที่งดงามสำหรับครอบครัวชาวจีน ครอบครัวชาวจีนได้ถ่ายทอดสิ่งเหล่านั้นมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน และในปัจจุบันก็ยังเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับครอบครัวชาวจีน อันทำให้ครอบครัวชาวจีนมีความงดงาม เรียบง่าย ชาวอื่น ๆ สามารถนำคุณธรรมที่ดีของครอบครัวชาวจีนไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ การมีคุณธรรมอย่างหลากหลายยังช่วยสร้างสรรค์ชีวิตของชาวจีนให้เจริญก้าวหน้า และอยู่อย่างมีความสุข คุณธรรมที่ดีเด่นของครอบครัวชาวจีนที่ทำให้คนชาติอื่นนับถือเคารพและนำไปเป็นแบบอย่างพอสรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คุณธรรมของสมาชิกในครอบครัวชาวจีน

การเคารพผู้อาวุโส
ความกตัญญู
ความประหยัด
ความอดทน
ความรัก
ความมีเมตตา
การมีสติปัญญา

3.3.1 การเคารพผู้อาวุโส

ชาวจีนเป็นกลุ่มคนที่เห็นความสำคัญกับเรื่องการเคารพผู้อาวุโสเป็นอย่างมาก เพราะการเคารพผู้อาวุโสเป็นวัฒนธรรมอันดีงามที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษจนมาถึงทุกวันนี้

1) การเคารพพ่อแม่ตน

นวนิยายเรื่อง สายโลหิต กล่าวว่า ก่อนหวางหลุงจะตาย ลูก ๆ ก็เริ่มจัดสิ่งที่ต้องใช้ต่าง ๆ ให้เรียบร้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้หวางหลุงพอใจ นอกจากนั้น ลูกสองคนยังเตรียมส่งข้าวไปให้น้องชายอีกคนหนึ่งที่อยู่ห่างกัน แจ้งเรื่องของพ่อให้ทราบ และเมื่อหวางหลุงตายไปแล้ว เสือหวาง ลูกชายคนเล็กสุดยังไปบูชาพ่อตอนที่ฝังศพ และเมื่อถึงวันเกิดหวางหลุงซึ่งตายไปแล้ว ลูก ๆ ยังจัดการฉลองวันเกิดให้หวางหลุง เพื่อแสดงความเคารพต่อพ่อ ดังตัวอย่าง

“เราต้องให้คนลงไปทางใต้ไปตามลูกของคุณพ่อมาอีกคนหนึ่ง คือเจ้าน้องชายของเรา”

(สายโลหิต. 2543 : 2)

“เสื่อหวางเดินตรงไปอย่างองอาจจนกระทั่งถึงที่ฝังศพบิดา ณ ที่นั้นเขาได้กระทำความเคารพศพสามครั้ง.....”

(สายโลหิต. 2543 : 337)

“ในวันเกิดของหวางหลุง พวกลูกจึงซื้อเซ็ญแขกมาร่วมรับประทานอาหารเป็นอันมาก เป็นการเลี้ยงซึ่งจัดทำให้เหมือนกับว่า หากท่านผู้ตายยังมีชีวิตอยู่ ท่านคงจะจัดให้มีขึ้นอย่างนั้น.....”

(สายโลหิต. 2543 : 379)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนเคารพพ่อแม่ตนเป็นอย่างมาก เมื่อพ่อตนจะเสียชีวิตไป ลูก ๆ ทุกคนก็ต้องกลับมารวมงานศพของพ่อตนและไปไหว้พ่อตนอย่างจริงจัง พอถึงวันเกิดของพ่อก็ยังไม่ลืมฉลองวันเกิดให้พ่ออีกด้วย แม้ว่าพ่อจะเสียชีวิตไปนานแล้วก็ตาม การเคารพต่อพ่อนั้น ไม่ว่าจะเมื่อไรก็ไม่ควรมี และต้องสั่งสอนไปยังลูกหลานด้วยว่าให้สืบทอดคุณธรรมที่ดั่งามตลอดไป

2) การเคารพพ่อแม่ของสามี

นวนิยายเรื่อง เมียหลวง นาง ผู้เป็นลูกสะใภ้เคารพพ่อแม่ผู้แม่ผู้พ่ออย่างดีที่สุด คอยใส่ใจดูแลเป็นอย่างดี เวลาจะให้ของอะไรแก่ผู้เฒ่า จะใช้มือทั้งสองยื่นไปให้อยู่เสมอ ดังตัวอย่าง

นางจึงลุกขึ้นมาคลำบ้านลายครามซึ่งตั้งอยู่บนโต๊ะว่าน้ำยังร้อนอยู่หรือไม่ แล้วรินน้ำชาลงใส่ถ้วย ประคองสองมือเอามาให้ และเทน้ำชาที่เย็นชืดจากถ้วยของพ่อผู้เสียชีวิต รินที่ร้อน ๆ ใส่ลงไปให้ใหม่.....

(เมียหลวง. 2543 : 5)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนเคารพพ่อแม่สามีเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการพูดจาหรือการกระทำต่าง ๆ ต่อพ่อแม่สามีก็จะอ่อนหวานและเรียบร้อย แสดงถึงความเคารพอย่างสูงที่สุด

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงหิวฟูเหียนว่าเป็นลูกสะใภ้ที่ดีมากๆ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยทำงานของครอบครัว การดูแลลูก ๆ และคนใช้ต่าง ๆ คุณธรรมต่าง ๆ ที่ดั่งาม โดยเฉพาะด้านการ

เคารพคุณนายผู้เฒ่า ถือว่าเขาทำได้ดีมาก ดังตัวอย่าง

“ขนม-ขนม !” คุณนายผู้เฒ่าร้องขึ้น หูฟุเหยินต้องยื่นแขนอันเรียวงามของ
หล่อนออกไปพร้อมกันรั้งแขนเสื้อไว้ หยิบซ้อนลายครามตักขนมใส่ลงในชามของ
คุณนายผู้เฒ่าอย่างจุใจ

“ซ้อล่ะ ซ้อนของฉันไปไหน?” คุณนายผู้เฒ่าบ่นพึม หูฟุเหยินก็ต้องหยิบ
ซ้อนใส่ให้ในมืออีก

(เมียน้อย. 2543 : 42)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนเคารพพ่อแม่สามีเป็นอย่างมาก โดยจะ
คอยใส่ใจดูแลอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะพ่อแม่สามีต้องการสิ่งของอะไรก็จะรีบจัดหาให้อย่างใจเย็น เวลายื่น
ของให้ก็จะใช้มือทั้งสองอย่างเต็มใจ

นวนิยายเรื่อง หัวอกแม่ กล่าวถึงไม่ว่าแม่จะทำงานเหนื่อยมากแค่ไหน เมื่อถึงบ้าน ถ้าแม่สามี
ส่งเสียงเรียกร้องว่าต้องการอะไร แม่ก็จะรีบส่งไปถึงมือแม่สามี ดังตัวอย่าง

ท่านผู้เฒ่าทำเสียงดังกุกกักขึ้นพร้อมกับส่งเสียงแหลม ๆ ร้องออกมา แม่จึงรีบ
ไปเอาชามน้ำร้อนมาให้แกต้มน้ำก่อนแกลุกขึ้น.....

(หัวอกแม่. 2543 : 24)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนเคารพพ่อแม่สามีเป็นอย่างมาก โดยที่ไม่
ว่าพ่อแม่สามีต้องการอะไร ที่ไหน เมื่อไร ถ้าเป็นสิ่งที่ตนสามารถทำก็จะจัดการให้อย่างทันเวลา บางที
แม้ว่าตนก็เหนื่อยกับการทำงานมาหนักแล้ว แต่ถ้าพ่อสามีแม่สามีเรียกว่าหิว ฯลฯ ก็รีบลุกขึ้น
ทำกับข้าวให้ ฯลฯ ให้รีบรื้อยอยู่เสมอ

สรุปว่า นวนิยายแปลของเพิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพคุณธรรมของสมาชิกครอบครัวชาวจีน
ด้านการเคารพผู้อาวุโสให้ผู้อ่านได้เห็นว่าการเคารพผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่สมาชิกครอบครัวชาวจีนทำเป็น
อย่างดี และได้สืบทอดวัฒนธรรมอันดีงามแบบนี้ให้กับลูกหลานเป็นอย่างดีด้วย การเคารพผู้อาวุโส
ไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ ไม่ใช่แค่พูดว่าจะเคารพก็จบ เพราะแต่ละครอบครัวมีผู้อาวุโสที่นิสัยไม่เหมือนกัน
ฉะนั้นการเคารพผู้อาวุโสในแต่ละบ้านก็ย่อมต่างกันไป การเคารพผู้อาวุโสต้องเคารพจากใจ มีความ
อดทนและรอบคอบ มีความเมตตา คอยเอาใจใส่เรื่องราวต่าง ๆ ของผู้อาวุโส ซึ่งเมื่อผู้อาวุโสใน
ครอบครัวมีความสุข ครอบครัวก็มีความสุขสบายเหมือนกัน

3.3.2 ความกตัญญู

ความกตัญญูเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญมาก ๆ สำหรับครอบครัวชาวจีน ครอบครัวชาวจีนรัก
ลูกหลานของตนเป็นอย่างดี อยากมีลูกหลานเยอะ ๆ เพราะอยากจะมีลูกหลานที่ตนรักกตัญญูต่อตน
เมื่อตนแก่ลง เมื่อไม่มีแรงทำงานยังมีลูกหลานคอยดูแล มีคนทำกับข้าวอร่อยให้รับประทานทุกวันทุก
มื้อ เวลาป่วยไม่สบายลูกหลานของตนจะมาห่วง ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ ครอบครัวชาวจีนจึงนิยมมีลูกหลาน
หลายคน จนกระทั่งถึงทุกวันนี้ยังเป็นที่ยกย่องอยู่

1) ความกตัญญูต่อพ่อแม่

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์สินดิน กล่าวว่า เมื่อแม่ของหวางหลงเสียชีวิตไป หวางหลงก็ดูแลพ่อของ
ตนซึ่งไม่ค่อยสบาย คอยเอาน้ำชา ทำกับข้าว ฯลฯ ให้กับพ่อเป็นวัน ๆ แต่หวางหลงไม่เคยบ่นอะไร
ทั้งสิ้น ดังตัวอย่าง

.....เขาต้องก่อไฟเช่นนี้ทุก ๆ เช้าตั้งแต่แม่แม่ตาย 6 ปีก่อน นอกจากก่อไฟ
แล้วยังต้องต้มน้ำ และเทใส่ชามเอาไปในห้อง ซึ่งพ่อนั่งรออยู่บนที่นอน.....
ตลอดเวลา 6 ปีนี้ ทางผู้เฒ่าต้องนั่งคอยให้ลูกเอาน้ำร้อนไปให้แก่ เพื่อให้แกหายไอ
ในตอนเช้า.....

(ทรัพย์ในดิน. 2543 : 3)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความกตัญญูต่อพ่อตนเป็นอย่างมาก โดยที่ใส่ใจคอยดูแลพ่อที่ป่วยไม่สบายนั้นอย่างเต็มใจ ดูแลเรื่องการกินการอยู่ของพ่ออย่างละเอียดมากที่สุด เพื่อให้พ่อมีชีวิตที่อึดใจ และหายจากโรคต่าง ๆ อย่างเร็ว

นวนิยายเรื่อง สายโลหิต กล่าวว่า เมื่อหวางหลงสิ้นใจไปแล้ว ลูก ๆ ยอมไว้ทุกข์กัน 3 ปี จะไม่แบ่งทรัพย์ต่าง ๆ ที่พ่อทิ้งให้ และจะไม่จัดงานฉลองต่าง ๆ ขึ้นมาอย่างเด็ดขาดภายในเวลา 3 ปี ดังตัวอย่าง

แม้ว่าหวางหลงจะตายไปนานแล้ว ก็ยังไม่ลืมกันได้ เพราะพวกลูก ๆ จะไว้
ทุกข์ให้ถึง 3 ปี

(สายโลหิต. 2543 : 379)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความกตัญญูต่อพ่อตนเป็นอย่างมาก โดยที่จะไว้ทุกข์เป็นระยะเวลา 3 ปี เนื่องจากว่าพ่อที่ตนรักเสียชีวิตไป ลูก ๆ เสียใจมาก เพื่อแสดงความกตัญญูต่อพ่อตน ลูก ๆ และลูกสะใภ้จึงพากันไว้ทุกข์และจะไม่แบ่งทรัพย์ต่าง ๆ ที่พ่อทิ้งไว้ให้เป็นอันขาด

นวนิยายเรื่อง บ้านแตก กล่าวว่า ถึงแม้ว่าเสื่อหวางผู้เป็นพ่อชอบบังคับให้หยวนทำสิ่งที่ตนไม่ชอบ และหยวนก็ไม่ชอบพ่อของตนเป็นอย่างมาก แต่เมื่อเสื่อหวางไม่สบายขึ้นมา หยวน ลูกชายสุดรักของเสื่อหวางก็มาเฝ้าดูแลอยู่หน้าเตียงทั้งวันทั้งคืน เพราะกลัวว่าเมื่อพ่อตนต้องการอะไรตนจะดูแลไม่ทัน จึงไม่ยอมไปไหน ดังตัวอย่าง

“.....ฉันจะนอนข้าง ๆ คุณพ่อ เวลาคุณพ่อเป็นอะไรก็ร้องเรียกฉัน.....”

(บ้านแตก. 2543 : 42)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความกตัญญูต่อพ่อเป็นเป็นอย่างมาก โดยที่พ่อได้ยื่นขอร้องว่าพ่อตนไม่สบายก็จะรีบกลับมาบ้านเพื่อดูแลพ่อด้วยตนเอง ทั้ง ๆ ที่ตนเพิ่งทะเลาะกับพ่อและหนีออกจากบ้านไปยังที่ไกล เพื่อให้พ่อตนหายป่วยอย่างรวดเร็ว และมีสุขภาพที่แข็งแรงเหมือนเช่นเคย

2) ความกตัญญูต่อพ่อแม่สามี

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงหวูฟูเหียนเป็นผู้ตัดสินการกระทำทุกอย่างของครอบครัว และหล่อนก็รักษาเกียรติของตนเป็นอย่างดี หล่อนได้ทำให้ครอบครัวเจริญก้าวหน้าและทุกคนมีความสุข นับได้ว่า ทุกคนในครอบครัวรักหล่อนมาก ๆ หวูฟูเหียนมีความกตัญญูต่อคุณนายผู้เฒ่า ซึ่งเป็นแม่ของสามีเป็นอย่างมาก เมื่อคุณนายผู้เฒ่าเสียชีวิตไป หล่อนก็ยังอยู่ต่อเพื่อเฝ้าศพให้กับแม่สามีตน ดังตัวอย่าง

หล่อนเอ่ยขึ้นในที่สุด “คืนนี้ฉันเองไม่ได้นอนหรอก ฉันจะเฝ้าศพคุณนาย
ผู้เฒ่า.....”

(เมียน้อย.2543 : 280)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความกตัญญูต่อพ่อแม่สามีเป็นอย่างดี โดยที่เมื่อแม่สามีเสียชีวิต สามีเสียใจมากกับเรื่องแม่ตนตายไป จึงช่วยจัดการเรื่องงานศพของแม่ตน ไม่ได้ หงุดหงิด ลูกสะใภ้ของตระกูลหญิงจัดการเรื่องต่าง ๆ ให้กับแม่สามีอย่างเรียบร้อย พอถึงกลางคืนก็มาเฝ้าศพแม่สามี ศพแม่สามีจะได้ไม่เหงา และจากไปอย่างสุขใจ

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บ็ัคสะท้อนภาพคุณธรรมของสมาชิกครอบครัวชาวจีน ด้านความกตัญญูให้ผู้อ่านได้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความกตัญญูต่อผู้ใหญ่ในครอบครัวเป็นอย่างดี เพราะครอบครัวชาวจีนเป็นคนที่นับถือและเคารพผู้ใหญ่ตั้งแต่เด็ก เมื่อผู้ใหญ่เสียชีวิตไป พวกลูกหลานต้องมาเฝ้าศพเพื่ออยู่เป็นเพื่อนผู้ตายทั้งวันทั้งคืนอย่างเต็มใจ หรือไม่ก็ดูแลผู้ใหญ่ที่มีอายุ และไม่สบายในครอบครัวอย่างเต็มใจ ไม่ว่าจะใช้เวลา ยา เงิน ฯลฯ มากแค่ไหนก็ไม่บ่น ไม่คิดจะทิ้งผู้อาวุโสไปและตนไปอยู่อย่างมีความสุขสบาย การมีความกตัญญูทำให้ครอบครัวชาวจีนนำอยู่และอบอุ่นมากยิ่งขึ้น ในครอบครัวชาวจีนเต็มไปด้วยความผูกพันจากสายเลือดเดียวกัน คุณธรรมที่ดั่งงามแบบนี้ ควรสืบทอดไปยังลูกหลานรุ่นหลัง ๆ ไม่ใช่แค่ในวงชาวจีน ชาวประเทศอื่น ๆ ก็ควรนำไปเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตของตนด้วย

3.3.3 ความประหยัด

ชาวจีนมีความเชื่อว่าการรู้จักประหยัดจะทำให้ชีวิตตนและครอบครัวดีขึ้นเรื่อย ๆ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นใหญ่โตมาจากจุดเล็กน้อย ไม่มี ทีละนิด ทีละน้อยก็จะเป็นใหญ่เป็นโตไม่ได้ ไม่ว่าจะไรก็ตามไม่ควรเปลือง ต้องรู้จักประหยัด และชีวิตจะดีขึ้นตามที่ตนต้องการ

นวนิยายเรื่อง หัวอกแม่ กล่าวว่า เมื่อลูกกินข้าวไม่หมด แม่จะกินมันเสียเอง เพราะไม่อยากจะทิ้งข้าวที่ได้มาอย่างยากไปเปล่า ๆ และเมื่อจะซื้อของใด ๆ แม่จะต่อราคาสักหน่อย เพื่อได้ราคาที่ถูกที่สุดดังตัวอย่าง

แกลั่นศีรษะและทำท่าทางเศร้า ๆ แล้วต่อราคาลดลงครึ่งหนึ่ง เพราะเป็นธรรมเนียมของบ้านเมืองแถบนั้น ที่จะต้องต่อตามราคากันจนเป็นที่พึงพอใจเสียก่อน

.....

(หัวอกแม่. 2543 : 57)

.....และเมื่อเขาไม่ยอมกินเท่าเดียวแกก็ต้องกินเสียเอง ไม่ยอมให้มันเสียเปล่า ๆ รู้สึกเสียใจอยู่ครั้น ๆ ว่าของที่อุตสาหตั้งใจเก็บไว้ให้ลูกชายนั้นกลับไม่ถูกปากเขา

(หัวอกแม่. 2543 : 297)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความประหยัดมากในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นข้าวของหรือว่าเงิน ของที่ถูกลง ๆ กินไม่หมดนั้น ตนก็จะกินเสีย จะได้ไม่เปลืองของที่มีค่า ไม่ว่าจะซื้อของอย่างใดก็ไม่ลืมต่อราคากับพ่อค้าสักหน่อย เพื่อจะได้ราคาที่ถูกลงกว่าและจะได้ประหยัดเงิน

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์ในดิน กล่าวว่า พ่อของหวางหลงเป็นคนที่ประหยัดในการใช้น้ำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในเวลาอากาศแห้งแล้ง น้ำเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับชาวนาอย่างพวกเขา

การที่หวางหลุงคิดว่าจะอาบน้ำสักหน่อยก่อนวันแต่งงานตนยังเป็นการเปลืองน้ำอย่างใหญ่หลวง หวางหลุงจึงตอบพ่อตนว่า น้ำที่อาบเสร็จแล้วจะเอาไปราดลงไปบนดิน ไม่ให้เสียเปล่า ๆ ถึงจะเป็นที่พอใจของพ่อหวางหลุง ดังตัวอย่าง

“ถ้าเจ้าขึ้นเริ่มต้นต้อนรับผู้หญิงด้วยน้ำชา และอาบน้ำเช้า ๆ อย่างนี้ละก็ เจ้าจะต้องลำบาก”

“วันเดียวเท่านั้นแหละพ่อ” หวางหลุงตะโกนตอบแล้วกล่าวต่อไป “อาบเสร็จฉันจะเอาน้ำไปราดลงไปบนดิน ไม่ให้เสียเปล่า ๆ หรอกพ่อ” เมื่อได้ยินดังนี้ ชายชราที่เฝ้าบง.....

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 : 6)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความประหยัดในการดำเนินชีวิตของตนเป็นอย่างมาก โดยที่จะประหยัดในการใช้น้ำมาก เนื่องจากอากาศแห้งแล้ง ฝนไม่ค่อยตกลงมา น้ำจึงเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับครอบครัวชาวจีนที่เป็นชาวนา เพราะต้องใช้น้ำมากในการทำนา ฉะนั้น พ่อของหวางหลุงจึงพูดกับหวางหลุงว่าให้ประหยัดใช้น้ำ และหวางหลุงก็ใช้น้ำอย่างเป็นประโยชน์ โดยหลังอาบน้ำเสร็จก็เอาน้ำที่อาบนั้นไปราดลงไปบนดิน ไม่ให้เสียเปล่า ๆ ซึ่งเป็นที่พอใจของพ่อหวางหลุง

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัคสะท้อนภาพคุณธรรมของสมาชิกครอบครัวชาวจีนด้านความประหยัดให้ผู้อ่านได้เห็นว่า ความประหยัด อันเป็นวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของชาวจีนที่สืบทอดมานาน ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวแบบไหนก็ต้องรู้จักประหยัด ไม่งั้นจะมีเงินทองมากแค่ไหนก็จะมีวันที่หมดสิ้น นอกจากนั้น ชาวจีนยังสอนลูก ๆ ให้รู้จักประหยัด และข้อนี้ก็สืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่นในครอบครัวชาวจีนอย่างที่เราเห็นในทุกวันนี้ และชาวอื่น ๆ ก็รู้ความประหยัดของชาวจีนเป็นอย่างดี เพราะข้อนี้จึงช่วยให้ชาวจีนที่จากไม่มีกลายเป็นมี จากคนยากจนมาเป็นคนร่ำรวย ที่ไหนมีชาวจีนย่อมมีการประหยัด

3.3.4 ความอดทน

ชาวจีนเป็นกลุ่มคนที่มีความอดทนอย่างสูง โดยเฉพาะในด้านการทำงาน การทำมาหากิน การเรียนหนังสือ ฯลฯ ความอดทนช่วยให้ครอบครัวชาวจีนไปยังจุดมุ่งหมายของตน และฝึกให้ชาวจีนกลายเป็นกลุ่มคนที่มีคุณธรรมที่ดั้งเดิมกว่ากลุ่มชาวอื่น ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง หัวอกแม่ กล่าวว่า เมื่อสามีทิ้งแม่ไป แม่กับทุกคนที่อยู่ในครอบครัวก็คอยนับวัน หวังว่าสามีของแม่จะกลับมา แต่ในที่สุดก็ไม่เห็นหน้าค่าตาของสามีอีก ดังนั้น แม่จึงลุกขึ้นมาสู้กับชีวิตตนเป็นทุก ๆ วัน ถึงจะไม่มีสามีช่วย แม่ก็อดทนทำนา เก็บเกี่ยวคนเดียวอยู่นั่นเอง และนอกจากต้องทำงานมาแล้ว แม่ยังต้องดูแลลูก ๆ ที่ยังเด็กอยู่และแม่สามีซึ่งแก่เฒ่ามากแล้วด้วย ชีวิตของแม่ลำบากมาก แม่ต้องทนทุกอย่างเพื่อให้สมาชิกครอบครัวมีกับข้าวกิน มีเสื้อผ้าใส่ ดังตัวอย่าง

วันแล้ววันเล่าแม่ต้องลุกขึ้นแต่เช้าตรู่ ปล่อยให้ลูก ๆ และแม่ผัวนอนหลับต่อไปตามสบาย แก่จัดแจ่มเตรียมอาหารไว้ให้เขารับประทานเมื่อตื่นขึ้น เสร็จแล้วก็อุ้มลูกคนเล็กมือหนึ่ง อีกมือหนึ่งถือเคียวซึ่งต้องใช้ในการเกี่ยวข้าวแล้วออกเดินไปนา

(หัวอกแม่. 2543 : 83)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความอดทนเป็นอย่างมาก แม่อดทนต่อความเจ็บใจที่สามีทิ้งตนและครอบครัวไปโดยที่ไม่ได้กล่าวสักคำ อดทนทำงานทั้งในบ้านและนอกบ้าน เพื่อให้สมาชิกทุกคนในบ้านมีอาหารได้รับประทาน มีเสื้อผ้าได้สวม ฯลฯ แม่อดทนและสู้กับชีวิตด้วยตนเองอย่างเต็มที่

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์สินในดิน กล่าวว่า ครอบครัวหวางหลงหนีภัยจากบ้านเกิดของตน ระหว่างการเดินทางไปยังที่ใหม่ เนื่องจากว่าไม่ค่อยมีเงิน ครอบครัวหวางหลงจึงต้องอดอาหารเป็นประจำ เมื่อทนไม่ได้จริง ๆ หวางหลงจึงใช้เงินที่มีอยู่ซื้ออาหารเล็กน้อยมาแบ่งกันกิน ด้วยความอดทนความไม่ยอมแพ้ชีวิต ครอบครัวหวางหลงทุกคนไม่ตายและมายังที่ใหม่เพื่อการทำมาหากิน ดังตัวอย่าง

ด้วยเหรียญทองแดงเพียงสองสามเหรียญ หวางหลงได้ซื้อขนมก้อนเล็ก ๆ 4 ก้อนและข้าวเปียก ๆ ขามหนึ่งสำหรับลูกผู้หญิงจากคนขายมาให้กินกัน กินมื่อเดียววันนี้มากกว่าที่ได้กินมาแล้วหลายวัน.....

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 : 104)

“ทุกคนล้วนมีความทุกข์ด้วยกันทั้งสิ้น เราจึงต้องอดทนเพื่อหนีพ้นจากกองทุกข์นั้น ”

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 : 275)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความอดทนต่อการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก ถึงแม้เจอแต่ปัญหาและความยากลำบาก เช่น ความหิว ความเหนื่อย ฯลฯ ในชีวิตของตนก็ไม่คิดที่จะยอมแพ้ แต่กลับมาสู้กับปัญหาต่าง ๆ อย่างเต็มที่ เพื่อให้ตนและครอบครัวพ้นจากปัญหาและไปสู่ความสำเร็จ

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพคุณธรรมของสมาชิกครอบครัวชาวจีนด้านการอดทนให้ผู้อ่านได้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความอดทนเป็นอย่างมาก อดทนเพื่อสู้กับชีวิตที่ย่างยากลำบากอย่างเข้มแข็ง ความอดทนช่วยให้ครอบครัวชาวจีนประสบความสำเร็จที่ตนต้องการ และสั่งสอนให้ผู้อ่านได้รับทราบ ว่า ชีวิตของเราไม่เคยราบรื่น แต่เราสามารถทำให้เส้นทางของชีวิตเดินง่ายขึ้นด้วยมือของเราเอง และเมื่อเรามั่นใจกับตนเอง มั่นใจกับสิ่งที่เราทำ เราจะชนะ และในที่สุดจะไปถึงยังจุดมุ่งหมายของเรา

3.3.5 ความรัก

1) ความรักต่อลูกตน

การมีความรักช่วยให้สังคมที่คนเราอยู่กันน่าอยู่และอบอุ่นมากยิ่งขึ้น คนเรา นอกจากจะต้องรักลูก ญาติ ๆ ของตนแล้ว ยังต้องมีความรักต่อคนอื่น ๆ อีกด้วย เพราะเราไม่ได้อยู่โดดเดี่ยวหรือครอบครัวเดียว แต่เราอยู่ในสังคมเดียวกัน

นวนิยายเรื่อง เมียหลวง กล่าวว่า นาง ผู้ที่เป็นแม่ของลูก ๆ ลูกสะใภ้ของครอบครัวรักลูก ๆ ของตนเป็นอย่างมาก เมื่อลูกนอน นางจะคอยดูการนอนของลูก ๆ และช่วยไต่ยุ้งให้ลูกเสมอ ไม่ให้ยุกัดลูกที่รักของตนเด็ดขาด ดังตัวอย่าง

นางแหวกมุ้งเข้าไปคลำมืออันอ่อนนุ่มของบุตรซึ่งพาดออกมาที่ริมเตียง มือนั้นอุ่นแต่ไม่ร้อนจนเกินไป นางฟังดูเสียงหายใจของบุตรสาวต่อไป มั่นถึและได้ระยະตี ถัดจากนั้นก็หยิบเทียนไขจากโต๊ะไปหายุ้งในมุ้งด้วยความพิณิจพิเคราะห์ ครั้น

พบก็ตบเสียมให้เหลือหลอ.....

(เมียบหลวง. 2543 : 19-20)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความรักต่อลูกตนเป็นอย่างมาก โดยที่กลัวว่าอากาศที่ร้อนจะทำให้ลูกนอนไม่สบาย จึงใช้มือตนไปวัดว่าลูกตัวร้อนไหม จากนั้นก็หว่านไถงจะกัดลูก จึงช่วยไถงไปให้หมด ลูกจะได้นอนอย่างสบาย ทุกอย่างที่แม่ทำนั้น แสดงถึงความรักที่มีต่อลูกอย่างชัดเจนมาก

นวนิยายเรื่อง หัวอกแม่ กล่าวว่า ลูกสาวของแม่ตาเจ็บเกือบเสียแล้ว แม่ไม่ยอมให้ลูกสาวตาเสียเปล่า ๆ จึงใช้น้ำอุ่นเช็ดให้ลูกสาวทุกเช้า และยังสัญญากับลูกสาวว่า ถ้ามีโอกาสเข้าเมืองจะซื้อยามารักษาตาของลูกสาว ดังตัวอย่าง

ครั้นแล้วแม่จึงรีบลุกขึ้นไปหยิบผ้าเช็ดหน้าสีมอ ซึ่งแขวนอยู่บนขอไม้ดอกตรึงติดกับฝาผนัง แกะเอาชายข้างหนึ่งจุ่มลงในชามอ่างและเช็ดนัยน์ตาลูกสาวซ้ำ ๆ และเบาที่สุดที่จะเบาได้..... “เราจะต้องซื้อยามารักษาลูกสักหน่อย ไม่วันใดก็วันหนึ่งเราจะต้องซื้อยามาให้ได้ทีเดียวถ้าไม่ล้มเสีย”

(หัวอกแม่. 2543 : 22)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความรักต่อลูกตนเป็นอย่างมาก โดยที่จะใส่ใจดูแลลูกสาวที่ป่วยตานั้นอย่างดีที่สุด พยายามเช็ดตาให้ลูกสาวทุก ๆ วันด้วยน้ำอุ่น เพื่อลดความเจ็บของลูกสาว และสัญญากับลูกสาวว่าตนจะไปซื้อยามาจากเมืองมารักษาตาของลูกสาวเมื่อมีเงินและมีโอกาสเข้าเมือง อยากจะให้ลูกสาวหายดี จะได้ไม่ต้องเจ็บตาเป็นวัน ๆ

2) ความรักต่อลูกของคนอื่น

นวนิยายเรื่อง สายโลหิต กล่าวว่า ก่อนหวางหลุงจะสิ้นใจไป หวางหลุงได้สั่งให้ภรรยาบุญน้อยของตนดูแลลูกสาวตนซึ่งเป็นเด็กน่าสงสาร ผู้เป็นแม่ตั้งแต่เกิด เพราะกลัวว่าเมื่อตนตายไปจะไม่มีคนดูแลลูกสาว และภรรยาบุญน้อยก็ยอมดูแลเด็กโอรสของสามีตน ดังตัวอย่าง

“.....เด็กคนนี้ได้อยู่มาจนถึงทุกวันนี้ คุณพ่อได้สั่งให้ภรรยาบุญน้อยของท่านคนนี้เลี้ยงดูเด็กไป.....ซึ่งภรรยาบุญน้อยของพ่อก็ยินดีด้วย.....”

(สายโลหิต. 2543 : 22)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความรักต่อลูกของคนอื่นเป็นอย่างมากเช่นกัน โดยที่สัญญาว่าหลังหวางหลุงตายจะช่วยดูแลลูกสาวของหวางหลุง ซึ่งเป็นลูกสาวที่ภรรยาหลวงของหวางหลุงคลอด และภรรยาหลวงของหวางหลุงก็ตายไปแล้ว จึงทำให้ลูกสาวกลายเป็นคนไม่มีทั้งพ่อและแม่ ภรรยาบุญน้อยคนที่สองของหวางหลุงจึงรับหน้าที่ดูแลลูกสาวของหวางหลุงด้วยตนเอง และดูแลอย่างดีเท่ากับลูกสาวของตน

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพคุณธรรมของสมาชิกครอบครัวชาวจีนด้านการความรักให้ผู้อ่านได้เห็นว่ามีผู้ที่มีความรักต่อพวกเขา ๆ เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะลูกตนหรือลูกของคนอื่น ก็จะรักและจะดูแลอย่างดีที่สุด ให้ลูก ๆ ได้โตขึ้นอย่างมีความสุขด้วยความรักเต็ม ๆ ของตน

3.3.6 ความมีเมตตา

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงหลังจากได้คุยได้สื่อสารกันกับพระที่ชื่ออั้งเตอ ซึ่งเป็นพระ

ต่างประเทศแต่มีความรู้มาก หวู่พูเหยินได้เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก เพราะรู้ว่าตนเคยทำสิ่งที่ผิด ๆ บ้างจริง ๆ ถึงแม้จะไม่รู้ตัวหรือไม่ได้คิดให้รอบครบตั้งแต่แรก แต่เวลารู้ความจริงเข้า หล่อนก็ตัดสินใจว่าจะใช้ทุกวิถีทาง ทำแต่สิ่งที่ดีงาม เพื่อชดใช้ความผิดพลาดของตนที่สร้างไว้เมื่อก่อน สิ่งดี ๆ ที่หล่อนทำไปมีอยู่อย่างมากมาย โดยเฉพาะในด้านมีความรักต่อพวกเด็กนำสงสาร เมื่อเจอเด็กกำพร้าก็พาไปดูแลที่บ้านตนด้วยความเมตตากรุณา ดังตัวอย่าง

“เวลานี้คุณพ่อของพวกเธอก็ตายไปแล้ว ฉันท้จึงเป็นคุณแม่ของพวกเธอ” หวู่พูเหยินพูดพลางยิ้มพลาง.....

“ทุกคนเป็นลูกของฉันทั้งนั้น” หล่อนกล่าวสลับไป รู้สึกประหลาดใจที่ว่าหล่อนพูดคำพูดเช่นนั้นออกมาได้ พอขาดคำพวกเด็ก ๆ ก็วิ่งกรูกันเข้ามากอดรัดหล่อน บ้างก็ถูกเนื้อต้องตัวบ้างก็เข้าแนบชิด หล่อนก็มองเด็กเหล่านั้นและเห็นว่า ผอมรูปร่างเล็กเกินขนาด และหน้าตาไม่สวยงาม แต่หล่อนก็ไม่รู้สึกเกลียด

(เมียน้อย. 2543 : 446)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความเมตตาต่อพวกเด็กนำสงสารเป็นอย่างมาก โดยรับพวกเด็กกำพร้าซึ่งไม่มีที่อยู่ ไม่มีใครดูแลนั้นมาเลี้ยงที่บ้านตนด้วยอาหารที่อร่อย และยังสั่งคนใช้ไปดูแลพวกเด็กแทนตนเมื่อตนไปไม่ได้ เพื่อให้เด็ก ๆ ได้มีชีวิตที่มีความสุขเหมือนกับเด็กทั่วไป

นวนิยายเรื่อง บ้านแตก กล่าวว่า เมื่อเสื่อหวางบังคับให้หยวนแต่งงานกับผู้หญิงที่ตนหามาให้ หยวนไม่ยอมแต่งงานจึงหนีออกจากบ้านมาที่บ้านของป้าตน ป้าคนนี้เป็นสุภาพสตรีที่มีความเมตตาดีมาก ใส่ใจดูแลหยวนอย่างกับลูกแท้ ๆ ของตน และยังวางแผนว่าจะไปพูดกับเสื่อหวางให้เลิกคิดเรื่องให้ลูกแต่งงานกับหญิงสาวแปลกหน้า ดังตัวอย่าง

“แม่จะขอร้องให้เขาปล่อยให้ลูกมีสิทธิ์ที่จะเลือกคู่ครองเอาเองตามอำเภอใจ เหมือนกับหนุ่มสาวสมัยนี้ แล้วแม่จะบอกเขาว่า ลูกจะได้เข้าโรงเรียนที่นี่และลูกสบายดี แม่จะทะนุถนอมลูกให้เหมือนกับเป็นลูกในไส้ของแม่เอง”

(บ้านแตก. 2543 : 74-75)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีความเมตตาต่อเด็กอย่างหยวน ซึ่งพ่อของหยวนบังคับให้หยวนแต่งงานกับผู้หญิงที่ตนไม่ชอบนั้นเป็นอย่างมาก ช่วยให้หยวนมีกำลังใจลุกขึ้นสู้กับชีวิต ไม่บังคับลูก ๆ ทำสิ่งที่พวกเขาไม่เต็มใจทำ ฯลฯ ให้พวกเขาเติบโตอย่างมีความสุข

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพคุณธรรมของสมาชิกครอบครัวชาวจีนด้านความเมตตาให้ผู้อ่านได้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนมีผู้ที่มีน้ำใจ และมีความเมตตาต่อพวกคนที่นำสงสารเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่าไม่ได้มีความสัมพันธ์อะไรกับพวกเขา แต่ก็ยังยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะลงมือช่วยเหลือพวกเขาอย่างเต็มอกเต็มใจและไม่คิดค่าตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น ช่วยให้พวกเขาได้มีที่อยู่ มีอาหารการกิน ได้เรียนหนังสือ ฯลฯ หรือแม้กระทั่งดูแลเด็ก ๆ นำสงสารด้วยน้ำใจเมตตา ช่วยให้เด็ก ๆ มีกำลังใจลุกขึ้นสู้กับชีวิต ไม่บังคับลูก ๆ ให้ทำสิ่งที่พวกเขาไม่เต็มใจ ฯลฯ การที่มีน้ำใจและเมตตาต่อลูก ๆ หรือเด็ก ๆ นอกบ้านนับเป็นคุณธรรมที่ดีงามอย่างมากสำหรับครอบครัวชาวจีนที่ควรสืบทอดกันตลอดไป เมื่อลงมือช่วยเหลือคนอื่น คนเราก็จะมีความสุขตามไปด้วยเช่นกัน เราทำให้คนอื่นอุ่นและเราก็จะอุ่นใจเช่นกัน ทำดีย่อมได้ดี

3.3.7 การมีสติปัญญา

ชาวจีนเป็นกลุ่มคนที่ไม่ยอมแพ้กับชีวิตอย่างง่าย ๆ เมื่อเจอปัญหาอะไรก็จะพยายามหาทางแก้ไข หรืออย่างน้อยจะพยายามทำให้เรื่องราวที่วุ่นวายกลายเป็นทางที่ดีกว่า เพราะการนั่งหน้าเศร้าไม่มีทางที่จะช่วยให้สภาพดีขึ้น นอกจากสู้ การสู้กับชีวิตโดยใช้สติปัญญาของตน

นวนิยายเรื่อง เมียน้อย กล่าวถึงหวงฟูเหียนเป็นผู้ที่มีสติปัญญาหลายด้าน และหล่อนก็เป็นผู้ตัดสินใจทุกสิ่งทุกอย่างของครอบครัวอีกด้วย เพราะหล่อนได้ใช้สติปัญญาของตน ช่วยให้สมาชิกครอบครัวอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข และสมาชิกครอบครัวก็นับถือหล่อนเป็นอย่างมาก เมื่อคุณนายผู้เฒ่ากำลังจะเสียชีวิตไป ทุกคนพากันร้องไห้เสียใจ ไม่มีใครรู้ควรทำอย่างไรดี หวงฟูเหียนเป็นผู้ที่ตั้งสติได้และใช้สติปัญญาของตน พยายามอยากจะช่วยชีวิตคุณนายผู้เฒ่าไว้ ดังตัวอย่าง

ต่อเมื่อมีปัญหาอะไรที่จะต้องตัดสินใจกับพวกนั้นจึงหันมาปรึกษาหล่อนโดยสัญชาตญาณ เพราะทุกคนรู้ว่าภายในบ้านนี้หล่อนเป็นผู้ตัดสินใจการกระทำทุกอย่าง และเมื่อหล่อนตัดสินใจอะไรลงไป หล่อนก็พูดด้วยถ้อยคำเพียงไม่กี่คำ แต่ชัดเจน เสียงของหล่อนเพราะพริ้งเสมอ เรียบและสุภาพเหมือนน้ำที่ไหลไปตามซอกหิน

(เมียน้อย. 2543 : 47)

“ไปเอาเหล้ามาหน่อย” หล่อนกล่าวแก่จินซึ่งตามหล่อนมาด้วยเสียงพึมพำ
“เราต้องช่วยให้ตัวท่านอบอุ่นเข้าไว้ ต้องให้ท่านรู้สึกตัว.....”

หล่อนชะโงกหน้าเข้าไปใช้ผ้าเช็ดหน้าแพรซึ่งดึงออกมาจากแขนเสื้อของหล่อน เช็ดริมฝีปากคุณนายผู้เฒ่า พलगซ้อนศีรษะคุณนายผู้เฒ่าขึ้นด้วยมือทั้งสอง.....

(เมียน้อย. 2543 : 276-277)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวมีสติปัญญาในการใช้ชีวิตของตนเป็นอย่างมาก โดยที่ใช้สติปัญญาของตนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นอย่างเรียบร้อย และทำให้ผู้ที่มีสติปัญญานั้นได้รับความเชื่อและนับถือจากสมาชิกครอบครัวคนอื่น ๆ อย่างจริงใจ

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์สินในดิน กล่าวว่า ครอบครัวหวางหลงหนีภัยธรรมชาติจากที่เกิดจนมาที่ภาคใต้เพื่อหาวิธีทางแก้ปัญหา ให้ทุกคนที่อยู่ในครอบครัวมีข้าวกิน มีที่นอน ฯลฯ แต่เนื่องจากว่าครอบครัวหวางหลงหนีภัยมาได้ จึงไม่มีที่อยู่สำหรับสมาชิกครอบครัว ฉะนั้น พวกเขาหวางหลงต้องสร้าง “บ้าน” กัน แต่การสร้างบ้านไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ จนหวางหลงชักจะท้อใจ แต่โถลิน ภรรยาหวางหลงใช้ความคิดตนและช่วยสร้างบ้านใหม่ขึ้นมาให้ทุกคนมีที่นอนกัน ดังตัวอย่าง

กล่าวแล้วนางก็วางลูกผู้หญิงลง ดึงเสื่อไปทางโน้นข้างทางนี้บ้าง โค้งเป็นรูปหลังคาข้างล่างจดลงพื้นดิน สูงพอนั่งข้างในได้โดยศีรษะไม่ติดหลังคา ตรงพื้นริม ๆ เสื่อเอาก้อนอิฐมาเรียงกันไว้หลายก้อน โดยใช้ลูก ๆ ช่วยกันไปขนเอามา พอกระตอมเสร็จเรียบร้อย ทุกคนก็พากันเข้าไปข้างใน และด้วยเสื่อผืนหนึ่งที่ไม่ได้ใช้นางใช้ปูทำพื้นพออาศัยนั่ง และกำบังกายได้

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 : 108)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวมีสติปัญญาในการใช้ชีวิตของตนเป็นอย่างมาก โดยที่ใช้สติปัญญาของตนในการสร้างบ้านที่พอกใหม่ให้กับสมาชิกครอบครัว เนื่องจากครอบครัวตนเพิ่ง

ย้ายมาที่นี่และยังไม่มีที่อาศัยในตอนแรกนั้น การที่รู้จักใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ นั้นจึงช่วยให้ครอบครัวหวางหลงมีที่พักใหม่จนได้

นวนิยายเรื่อง ทรัพย์สินในดิน กล่าวว่า ในเวลาที่คนใช้ที่หวางหลงไวใจแก่เฒ่าเรื่อย ๆ ไม่สามารถดูแลที่ดินอย่างกว้างขวางได้อีก และลูก ๆ ของตนก็ยังโตไม่พอ หวางหลงจึงคิดขึ้นว่าจะให้ชาวนาเช่าที่ดินของตนไปปลูกข้าว ส่วนเขาก็แค่ไปเก็บค่าเช่าตามเวลาที่กำหนด ทำให้ตนได้เงินและสบาย ๆ อีกด้วย ดังตัวอย่าง

หวางหลงสังเกตเห็นว่าซิงก็แก่เต็มที่แล้ว ไม่สามารถจะดูแลงานได้เต็มที่เหมือนแต่ก่อน ส่วนลูกคนเล็กก็อายุน้อยเกินไปที่จะรับผิดชอบได้ จึงคิดจะให้เช่าที่บางส่วนที่ไกล ๆ เสีย และหวางหลงก็ทำจริง คนที่มาเช่าที่อย่างมากมาย หวางหลงจัดทำสัญญาเป็นที่เรียบร้อย.....

(ทรัพย์สินในดิน. 2543 : 348)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวมีสติปัญญาในการใช้ชีวิตของตนเป็นอย่างดีมาก โดยที่ให้ชาวนาเช่าที่ดินที่อยู่ห่างกันและตนไปดูแลไม่ถึงนั้นไปปลูกข้าว ส่วนตนก็ไปเก็บค่าเช่าตามที่สัญญาไว้ การให้ชาวนาเช่าที่ดินนั้น ช่วยให้หวางหลงหมดห่วงที่ดินตน แล้วยังได้ค่าเช่าอีกด้วย

สรุปว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพคุณธรรมของสมาชิกครอบครัวชาวจีนด้านการมีสติปัญญาให้ผู้อ่านได้เห็นว่า ในครอบครัวของชาวจีนมีผู้ที่มีสติปัญญาและใช้สติปัญญาในการสร้างอำนาจ สร้างฐานะที่ดีให้กับตน หรือไม่ก็เอามาใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่พบจนได้ การมีสติปัญญาเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับทุกคน เพราะการมีสติปัญญาเป็นความสามารถที่ดีสำหรับบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ในสังคม และถ้ายังรู้วิธีการใช้สติปัญญาของตน ปัญหาใด ๆ ก็คงไม่มีอีก สำหรับครอบครัวชาวจีน ถ้าหากอยากให้ครอบครัวตนเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นไป ก็ต้องมีสติปัญญาและรู้จักวิธีใช้สติปัญญาในการทำงาน การแก้ปัญหา สติปัญญานอกจากจะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้แล้ว ยังช่วยให้ครอบครัวชาวจีนสร้างฐานะ สร้างอำนาจให้แก่ทั้งตนและครอบครัวของตนให้คนอื่นนับถือได้อย่างเต็มใจ

สรุปได้ว่า นวนิยายแปลของเฟิร์ล เอส. บัค สะท้อนภาพคุณธรรมของครอบครัวชาวจีนให้ผู้อ่านได้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนมีคุณธรรมทั้งงดงามที่เป็นของตนเฉพาะและอย่างมากมาย ซึ่งสมาชิกครอบครัวได้เรียนรู้และถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษและสืบทอดต่อกันมารุ่นต่อรุ่นมาจนถึงปัจจุบัน คุณธรรมต่าง ๆ ที่งดงาม เช่น การเคารพผู้อาวุโส ความกตัญญู การมีสติปัญญา ความรักและความมีเมตตา ความประหยัด ฯลฯ ทั้งหมดเป็นสิ่งที่ดี และจะช่วยส่งสอนให้ลูกหลานครอบครัวชาวจีนทำแต่ความดีงาม และมีความเรียบร้อยในการดำเนินชีวิต รวมไปถึงทั้งความคิด การพูดจา พฤติกรรม ฯลฯ การมีคุณธรรมที่ดีจะช่วยให้ครอบครัวชาวจีนดำเนินชีวิตของตนอย่างมีความสุขและทำตัวให้เป็นระบบ ทำแต่สิ่งที่ดีงาม และจะช่วยให้สมาชิกของครอบครัวชาวจีนทุกคนไม่ผิดพลาดและไม่หลงทาง